

14
'69

FLACĂRA

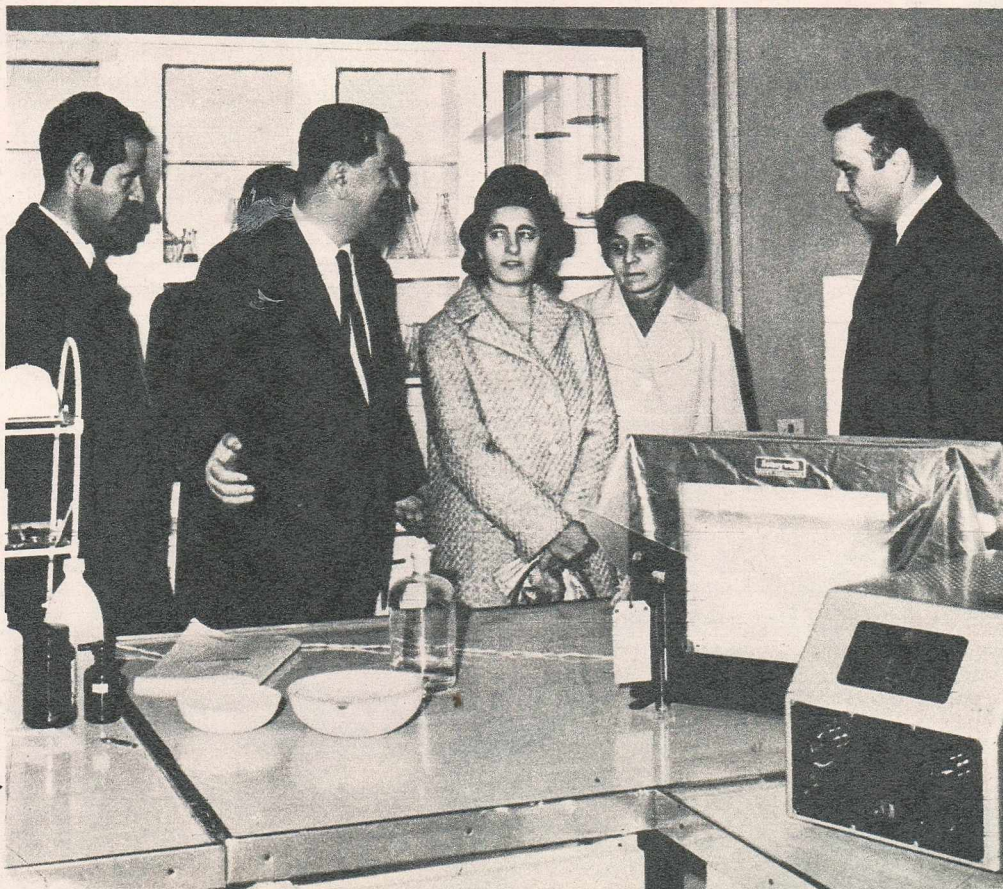
ANUL XVIII
NR. 722
29 MARTIE 1969

VIZITA PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA NICOLAE CEAUȘESCU, ÎN TURCIA

La sosirea
pe aeroportul Esenboga
din Ankara.

Tovarășă
Elena Ceaușescu
în vizită
la Facultatea de medicină
a Universității Hacettepe.

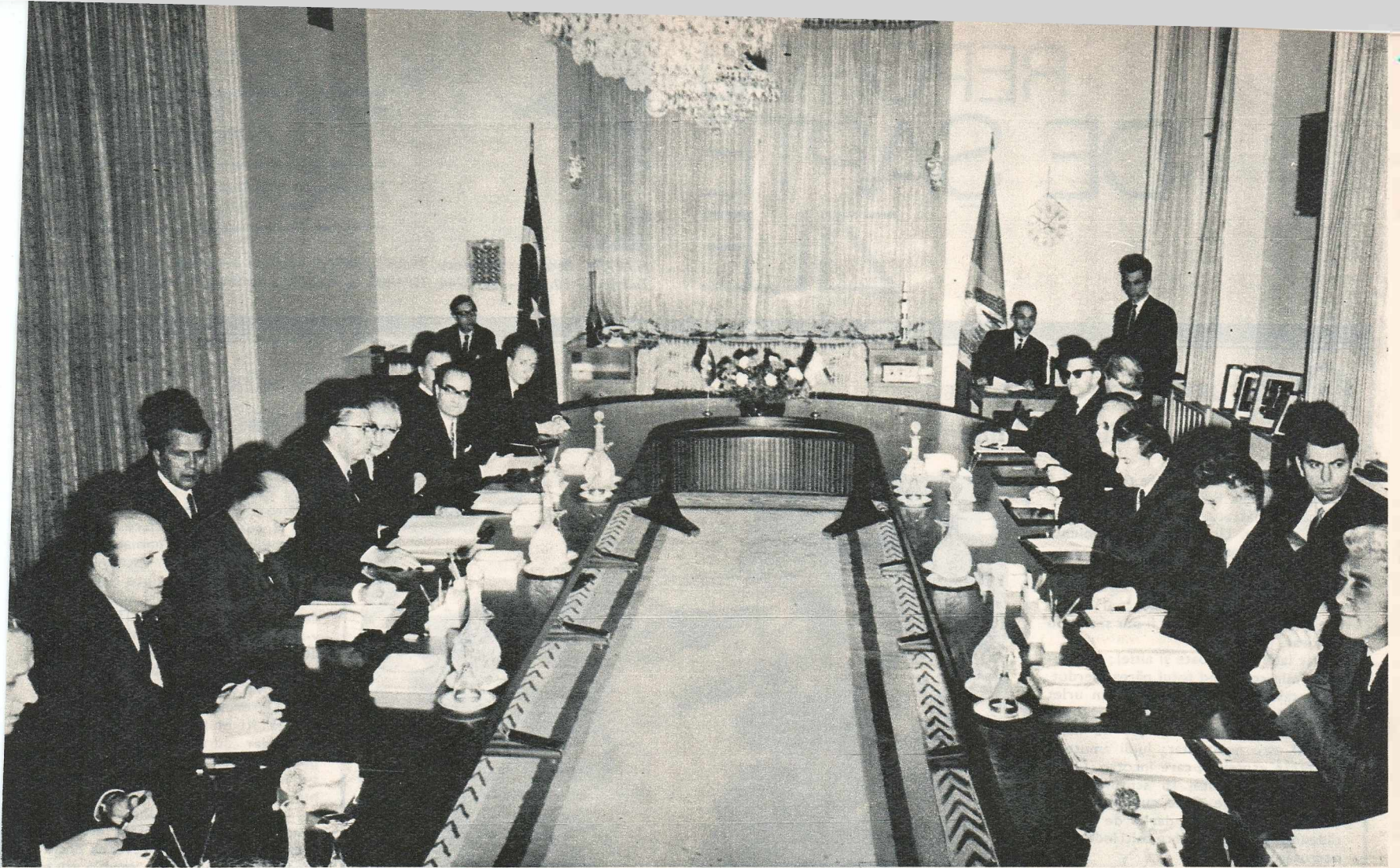
Eveniment de seamă în istoria relațiilor româno-turce, vizita președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste României Nicolae Ceaușescu, în Turcia s-a desfășurat sub semnul unor auspicii deosebite, ca manifestare a dorinței sincere de care sînt animate guvernele și popoarele celor două țări de a stabili împreună căile cele mai prietene pentru dezvoltarea multilaterală a relațiilor de colaborare.

Luni, 24 martie, ora 11,25. Avionul oficial românesc, încadrat de escorta de onoare a aparatelor cu reacție aparținînd forțelor aeriene turce, apare deasupra Ankarai. Cîteva clipe mai tîrziu, pe aeroportul Esenboga, președintele Turciei, Cevdet Sunay, cu soția, primul ministru Suleyman Demireu cu soția și alte oficialități turce întîmpină cordial, la scara avionului, pe înaltul oaspete român Nicolae Ceaușescu, cu soția. Președintele Consiliului de Stat este însoțit de Ilie Verdet, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, cu soția, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, cu soția, Octavian Groza, ministrul energiei electrice, și Nicolae Nicolae, adjunct al ministrului comerțului exterior. Din prima clipă, primirea se transformă într-o călduroasă manifestare a legăturilor de prietenie în plină dezvoltare dintre România și Turcia. Solicitat de reprezentanții presei, tovarășul Nicolae Ceaușescu face o scurtă declarație în care, după ce transmite salutul poporului român adresat poporului turc și conducătorilor săi, își exprimă convingerea că, atît vizita sa cît și convorbirile cu președintele, cu primul-ministru și cu ceilalți conducători ai Turciei vor contribui la dezvoltarea relațiilor dintre popoarele noastre. Ca imediată confirmare a cuvintelor rostite de președintele Consiliului de Stat, de-a lungul traseului împodobit cu drapele românești și turcești, mii de locuitori ai Ankarai și-au manifestat spontan și cu toată căldura sentimentele de simpatie față de înalții oaspeți români, exprimîndu-și prin aceasta adeziunea totală la strădaniile de activizare în continuare a legăturilor dintre cele două țări, ale căror țărături sînt scaldate de apele aceleiași mări.

După ceremonia depunerii unei coroane de flori la Mausoleul lui Mustafa Kemal Atatürk, ca un omagiu adus întemeietorului Turciei moderne, oaspeții români au fost invitații președintelui Turciei la palatul Cankaya. Recepția s-a desfășurat în aceeași atmosferă de cordialitate. În cuvîntarea amplă pe care a rostit-o, la dineul oficial, președintele Cevdet Sunay a subliniat caracterul remarcabil și însemnătatea vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu care prin aceasta a înălțat contactele româno-turce «la nivelul cel mai înalt».

«Faptul că sînteți cel dintîi președinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România care ne vizitează țara conferă acestei vizite un caracter deosebit», a declarat președintele Turciei arătînd totodată că întîlnirea de la Ankara și convorbirile pe care aceasta le-a prilejuit vor juca un rol însemnat în propășirea «relațiilor prietenești dintre cele două guverne ale noastre, relații al cărui stadiu ne dă satisfacții».

În cuvîntarea de răspuns, președintele Ceaușescu a remarcat existența unor premise favorabile pentru realizarea dorințelor și obiectivelor ambelor țări pentru adîncirea și extinderea, pe planuri multilaterale, a

▲ În timpul convorbirilor oficiale de la Palatul prezidențial «Cankaya».

legăturilor de colaborare potrivit intereselor și aspirațiilor de pace ale celor două popoare și ale tuturor națiunilor lumii.

În cursul vizitei sale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evocat nu o dată și rațiunile tradiționale ale legăturilor de bună vecinătate și colaborare pentru care au militat personalități clarvăzătoare ca Mustafa Kemal Atatürk și Nicolae Titulescu. Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România a declarat: «Firește, evoluția pozitivă a relațiilor româno-turce răspunde în primul rînd intereselor popoarelor noastre; dar ea are totodată o evidentă însemnătate internațională». Și din acest punct de vedere, dezvoltarea unor raporturi normale între state, indiferent de orînduirea lor socială, constituie una din modalitățile primordiale ale asigurării unui climat politic internațional sănătos. Evident, așa cum o demonstrează însăși viața, asemenea obiective pot fi realizate numai prin respectarea strictă a dreptului inalienabil al tuturor popoarelor de a-și hotări singure soarta, fără amestec dinafară, prin respectul față de independența și suveranitatea lor națională.

«Un domeniu important în care cele două țări ale noastre pot conlucra rodnic — a declarat președintele Consiliului de Stat — este, după părerea noastră, îmbunătățirea climatului în Balcani. Cred că nici un efort nu este prea mare pentru a face ca Balcanii — altădată unul din focarele de neliniște ale Europei — să devină o zonă a bunei vecinătăți și a cooperării fructuoase».

În același spirit s-au pronunțat și conducătorii Turciei. «După părerea noastră — a spus președintele Sunay — o pace echitabilă și durabilă se poate fundamenta pe principiile independenței statelor, egalității în drepturi, ale integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne».

Se poate spune așcum, la încheierea vizitei președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, în Turcia că primirea ospitalieră și convorbirile fructuoase de la Ankara s-au înscris în cadrul cuprinzător al politicii de pace și colaborare practicate de țări deopotrivă de interesate într-o îmbunătățire a climatului în Balcani și interesate să contribuie la cauza generală a păcii în Europa și în lumea întreagă.

▲
Primirea făcută
șefului statului român
Nicolae Ceaușescu
de către președintele Republicii Turcia,
Cevdet Sunay,
de ceilalți conducători ai Turciei
cît și de opinia publică din această țară,
convorbirile purtate
între reprezentanții de frunte
ai celor două țări
s-au caracterizat
printr-o atmosferă de prietenie,
stimă și înțelegere reciprocă.

▶ Aplauze
pentru oaspeții români.

REPORTAJ DE SAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Cântăreața japoneză de muzică ușoară
Mie Nakao.

Fotografie de S. STEINE

Prezentarea artistică:
Vasile OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 3
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei»

A VENTURA CEA DE TOATE ZILELE sărutul lupului

Un urlat sinistru răzbate prelung din adâncul pădurii. Ecoul este reluat și amplificat de lătratul înfricoșător al unei haite de lupi. Undeva printre troiene, la câțiva kilometri de satul cel mai apropiat, un om neînarmat a fost atacat de fiare dezlănțuite. O luptă inegală, fără speranță; câteva clipe doar și bietul om — pradă ușoară — va fi pur și simplu devorat.

Dar iată că se poate și altfel; un adevărat miracol. Când totul părea pierdut, omul tăvălit în zăpadă scoate un urlat lupesc de toată frumusețea, arborând totodată un autentic rinjet de fiară. Efectul este neașteptat: lupii amuțesc, se retrag «spășiți», care încotro. Omul cu barbă se ridică, își scutură haina îmblănită și ride. Ride cu hohote, satisfăcut de isprava sa dar și de cumsecădenia adversarilor săi cu colți îndeobște necruțători.

Cine este acest original? Cine este acest om curajos, cu apucături de... lup? Nimeni altul decât tânărul zoolog suedez Erik Zimen care și-a propus să demonstreze științific și practic (după cum ați văzut) că lupul temut și fioros poate fi supus voinței omului, îmblinzit și chiar dresat.

În urmă cu câțiva ani, după ce și-a terminat studiile la Institutul zoologic din Kiel, Zimen s-a instalat împreună cu soția sa într-o căsuță de la marginea pădurii Neumünster, la nord de Hamburg. Curînd, menajeria zoologului a devenit obiectul curiozității țărănilor din împrejurimi. Dar atunci când omul cu barbă a început să umble prin sat ducînd de lanț, ca pe niște potăi oarecare, lupi adevărați, au început să circule tot felul de zvonuri despre «străinul din pădure». Iar cînd a început dresajul temerar, oamenii au fost pur și simplu înspăimîntați; de o sută de ani, nimeni în aceste locuri n-a mai pomenit lup care să-și fi schimbat nărvul din fire. Și totuși, cei șapte lupi ai lui Erik Zimen au fost convertiți la «sentimente mai bune». De necrezut, suedezul acesta tenace și pasionat a reușit o performanță unică: să se înțeleagă cu lupii, pe limba lor, urlînd ca ei, rinjînd ca ei, arătîndu-și colții mirînd și, la nevoie — ce nu face omul de dragul pasiunii sale — lătrînd lupește.

Desigur, dialogul om-fiară nu este de ajuns. Domesticirea lupului cere un studiu atent și îndelungat, o cercetare răbdătoare și temeinică, începînd cu probe de laborator și terminînd cu mii de teste și variante de dresaj.

Particularitatea metodei zoologului suedez constă tocmai în caracterul insolit al mijloacelor pe care le folosește. Încă de pe timpul cînd era student, el și-a procurat de la diferite grădini zoologice câțiva pui de tigri pe care i-a hrănit cu biberonul în casă. Luni și luni în șir, Zimen a căutat să se comporte el însuși ca un lup printre lupi, hîrjonindu-se cu ei, urlînd, lătrînd, mușcînd, arătîndu-și cît mai fioros caninii. Pînă într-atît s-a identificat cu protejării săi, încît a început să fie tratat de aceștia ca un lup între lupi. Mai mult, a fost recunoscut ca șef de... haită. La urlatul său, lupii se adună și execută întocmai ordinele lupului cu... barbă. Acum totul este limpede; s-au dumirit și țărăni și copiii

Un document:
lupul,
prietenul omului.

din sat. Nimeni nu se mai teme de lupii lui Zimen, nici măcar cîinii.

La circ, dresorul își introduce spectaculos capul în gura leului. Scenă obișnuită, nu mai mișcă pe nimeni. Un

spectacol unic este să vezi lupul sărutînd omul, atunci cînd acesta se numește Zimen și vrea să-l reabiliteze pe lupul din pădure.

Dic. BABOIAN

sala pașilor pierduți

HEPATITA l-a determinat pe Ștefănescu Ioan, casier la agenția ONT pentru orașul București și județul Ilfov, să delapidizeze 37 000 lei în 16 zile (adică în medie aproximativ 2 300 lei pe zi). Tribunalul municipiului București, secția I penală, nu a acceptat motivul de recurs care invocă boala de ficat din copilărie și a menținut cursa de 8 ani închisoare prescrisă de judecătoria sectorului 1.

*

XENOFONTE nu se mai întoarce! Păcat, Mariana T., dar toate au fost minciuni. Și «Mercedes»-ul albastru și funcția foarte înaltă, iar acțiunile «Societății anonime» în valoare de 100 000 lei emise în anul 1920, nu mai sînt valabile cel puțin de la naționalizare. Xenofonte Bobeica nu se afla în Făgăraș de dragul dumitale, ci ca să-și exercite adevărata vocație: aceea de, pardon, escroc. Ți-ai distrus căminele părăsindu-l nu pentru un personaj «sus-pus», ci pentru un borfaș care, vizavi de tine, a estorcat în câteva zile patru persoane cu 13 000 lei. El și-a continuat jocul, diluînd declarațiile chemat să le facă asupra faptelor, cu siropul falsei voastre pasiuni. Dar nu-l mai aștepta! Xenofonte nu se mai întoarce. Cel puțin trei ani și trei luni...

*

FASOLE a căutat, morcovi a găsit. Vasile Badea cumpăra angro aceste legume de la magazinele gostat și le revindea în piețele Capitalei la dublă valoare. Prețul fasolei — 10 lei kg; prețul morcovi

vilor — 3 lei kg; prețul speculei — 2 ani închisoare.

*

PREA SCUMP a plătit Gheorghe Man cursa nocturnă de la Brașov la Perșani. Sustrăgînd de la ICRA-Brașov — al cărei angajat era — patru cauciucuri și trei butoaie, a apelat pentru transportul lor la serviciile șoferului aceleiași întreprinderi — Ștefan Nicolau. În graba acestei curse clandestine, conducătorul auto a răsturnat autocamionul, l-a distrus și a provocat moartea «clientului». Judecînd recent recursul șoferului inculpat, Tribunalul județean Brașov a apreciat pedeapsa de patru ani închisoare ce-i fusese aplicată de instanța de fond, ca fiind chiar prea blîndă.

Sergiu ANDON

La Teatrul Real din Madrid se va desfășura la 29 martie a.c. Festivalul de canto organizat de Eurovision. Fotografia noastră reprezintă medalia care va fi decernată câștigătorului; obținerea ei echivalează cu consacrarea internațională.

nu știu ce să vă răspund...

— V-am ascultat zilele trecute, maestre Emil Botta, recitînd cu febră, cu o trăire ce-și trimitea efluvii în întreaga sală și realiza acea stare generală de transă pe care o dau numai marile momente de artă, v-am ascultat recitînd timp de 30' neîntrerupte din propriile dv. poezii. Dar pînă la acest spectacol de «9 1/2» al Teatrului «Tăndărică», nu v-am mai văzut pe scenă de un amar de vreme. Ce s-a întîmplat, v-ați supărat pe teatru, pe piese, pe regizori? Spectatorii vă duc dorul, să știți...

— Dureroasă întrebare... minunat formulată, îți mulțumesc pentru ce mi-ai spus, dar dureroasă, și răspunsul nu poate fi decît tot dureros și laconic: s-a întîmplat ceva cred, dar vinovatul nu sînt eu...

— Atunci cine e? Unde îl putem revendica pe marele nostru actor Emil Botta, unde îl putem vedea decît pe scena Naționalului, pe care o slujește de atîția ani?

— Nu știu ce să-ți spun. Speram mereu că se va face lumină... Văd că nu se face... Probabil să nu sînt un mare actor, cum spuneai, flătîndu-mă, adineori, de vreme ce absența mea nu a fost observată și resimțită atîta vreme...

— Spuneți-mi, maestre, în acest spectacol în care recitați, cine încearcă satisfacțiile cele mari, poetul sau interpretul?

— Cred că nici unul, nici altul. Poezia mea e o stare chinuită de confesie. Dar să știți că eu sînt un om care nu știe să răspundă la întrebările unui interviu. Nu știu să-mi răspund nici măcar propriilor mele întrebări...

URA, SÎNTEM ÎN VACANȚĂ!

Aproape 4 milioane de școlari din întreaga țară sînt acum în vacanță de primăvară.

— Ce bucurii, ce satisfacții le oferă vacanța?

— Prin grija Ministerului Învățămîntului, a Uniunii Tineretului Comunist și Consiliului Național al Organizației

Pionierilor — ne spune tov. Ștefan Costea, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului — elevii se bucură în cele două săptămîni cît ține vacanța de o odihnă agreabilă și instructivă. La Poiana-Brașov s-a desfășurat, de pildă, încă din primele zile, concursul micilor schiori și finala campionatului școlar de schi, iar Bucureștiul a găzduit la bazele sale sportive campionatul național de atletism al elevilor din școlile generale. În afară de acestea se desfășoară și concursurile pe specialități: limba română,

matematică, fizică, chimie.

Au loc excursii, vizitarea de muzee, locuri istorice. În tot timpul vacanței, la casele de cultură, atenee, cluburi școlare au loc simpozioane și șezători consacrate împlinirii unui sfert de veac de la eliberarea patriei.

ÎNȚÎLNIRE CU ZIMBRII

Hațegul și împrejurimile lui se bucură de mii de vizitatori. Pentru anul acesta gazdele pregătesc oaspeților o surpriză.

Chiar deosebit de interesantă. Amănunte ne furnizează corespondentul nostru din Hațeg, Nicu Sbușchea.

— În curînd vor fi terminate în orașul nostru lucrările de construcție a unui han turistic în care oaspeții vor găsi confortul necesar, bucate ardelenesti și, bineînțeles, un vinișor din Valea Tîrnavelor. Dar nu aceasta e surpriza: hanul despre care e vorba se află la doi pași de faimoasa rezervație cu zimbrii. Rarele exemplare vor putea fi astfel admirate la ele acasă.

secretul albastrului de voroneț

Rezistența de-a lungul secolelor a culorii albastre din picturile exterioare ale bisericilor din Bucovina a atras conținutul atenția, atît vizitatorilor, cît și specialiștilor în conservarea operelor de artă.

De curînd ne-a parvenit știrea că cercetători de la Direcția monumentelor istorice au descoperit secretul tehnicii de lucru și a materialelor folosite în prepararea «albastrului de Voroneț».

În acest sens ne-am adresat tovarășului Ion Iștodor, inginerul șef al laboratorului de cercetări al Direcției monumentelor istorice:

— *Ce v-a atras în studierea picturilor exterioare și în ce au constat cercetările?*

— Singularitatea picturilor și coloritul lor deosebit de viu după patru secole constituie o excepție în istoria tehnicilor picturale, cu atît mai mult cu cît ele se află într-o regiune cu climă foarte aspră. De aceea, explicarea comportării neobișnuite a acestora și în special a culorii albastre — culoare care de obicei dispare prima în astfel de împrejurări — ni s-a părut, mie și colaboratorului meu arhitectul Ion Balș, necesară, mai ales că studii sistematice nu s-au realizat încă. În acest sens au fost analizate în laborator elementele componente ale picturii: pigmenții, lianții și preparația-suport. De asemenea, s-au făcut observații directe pe monumente pentru a completa cercetarea de laborator și pentru a trage concluzii asupra tehnicii de lucru.

— *S-au emis diverse păreri privind natura «albastrului de Voroneț»; ce este de fapt această culoare?*

— Pigmentul albastru, care a căpătat fa noi denumirea de «albastru de Voroneț» este constituit din azurită, un carbonat bazic de cupru și a fost aplicat «al secco» (pe tencuiala uscată) conform tehnicii tradiționale, peste un strat de negru de cărbune de lemn, aplicat «al

fresco» (pe tencuiala proaspătă de var). Azuritul a fost folosit încă din antichitate în toate genurile de pictură, dar specific Voronețului și celorlalte biserici cu pictură exterioară din Bucovina (pictate în secolul al XVI-lea), este faptul că el a rezistat intemperiilor. Aceasta se datorește liantului folosit în prepararea culorilor și a tehnicii de lucru. Menționăm că toți pigmenții folosiți sînt de natură minerală, cu excepția negrului, provenit dintr-un material vegetal.

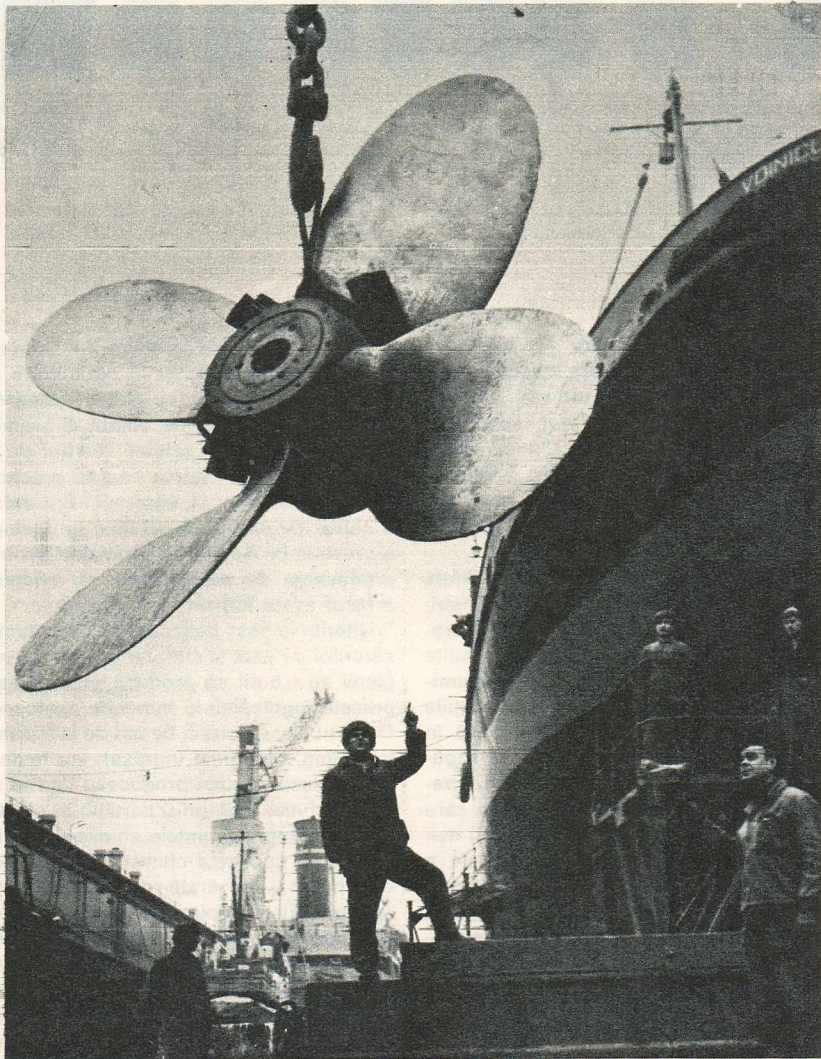
— *Se cunosc elementele ce oferă rezistență culorilor — liantul și tehnica de lucru?*

— În urma cercetărilor întreprinse s-a stabilit că liantul este o substanță organică, de natură proteică, combinată cu varul, probabil caseinat de calciu. Acest liant obținut din brînză de vaci, din lapte degresat și var este superior ca rezistență carbonatului de calciu — liantul picturii în frescă. Utilizarea metodelor caracteristice picturii în frescă după procedeul bizantin, precum și a liantului proteic în stratul pictural dovedesc folosirea de către meșterii moldoveni a unei tehnici mixte «al fresco» cu reveniri «al secco». Din combinarea acestor două tehnici a rezultat rezistența mult sporită la intemperii a picturilor din Bucovina, în comparație cu picturile exterioare din alte țări.

— *Care este utilitatea rezultatelor dv.?*

— Cercetările întreprinse prezintă în primul rînd o importanță științifică, contribuind la cunoașterea materialelor și a tehnicii de lucru din pictura murală exterioară folosită în secolul al XVI-lea la bisericile din Bucovina. Cunoșcîndu-se aceste elemente se pot explica anumite fenomene de degradare și în consecință posibilitatea aplicării celor mai adecvate măsuri de conservare în cadrul lucrărilor de restaurare a monumentelor noastre.

Petre ANGHEL

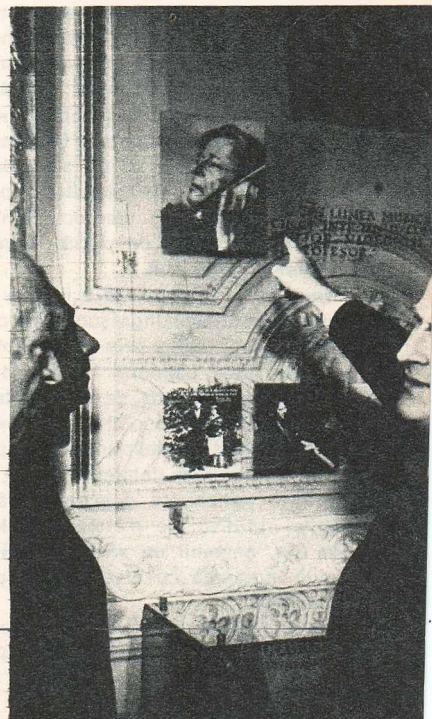
La sfîrșitul iernii, după ce s-a războit cu ghețuri și furtuni, justificîndu-și numele, «Voinicul» primește drept mărtisor o elice nouă. Într-un număr viitor, revista noastră va publica un reportaj de la Șantierul naval-Constanța.

Pe ecranele bucureștene rulează cu succes noua realizare a Casei de filme București «Răutăciosul adolescent», film de actualitate scris de Nicolae Breban și regizat de Gheorghe Vitanidis. În fotografia de față apar doi dintre interpreții principali: Iurie Darie și Virgil Ogășanu.

menuhin și marele său maestru

Viața muzicală a Capitalei a fost marcată zilele acestea de un eveniment artistic de prim ordin. Este vorba de cele două concerte ale lui Yehudi Menuhin prezent pe podiumul Sălii Palatului în dublă calitate: de neîntrecut violonist al vremii noastre și de conducător al unei formații orchestrale de cameră — «Menuhin Festival Orchestra» — care la rîndul ei și-a înscris un nume de mare prestigiu în contextul muzicii interpretative contemporane. Subscriind în totul la cronicile unanim elogioase apărute în aceste zile referitoare la cele două concerte, «Flacăra» va omagia și ea prezența în țară a ilustrei personalități, publicînd în numărul viitor al revistei un fotoreportaj — «Yehudi Menuhin la București». În fotografie: strălucitul elev față în față cu portretul maestrului nemuritor. (Fotografie de A. ROSENTHAL)

SAREA PĂMÎNTULUI

După o iarnă molcomă dar lipsită de zăpezi și după o primăvară săracă în precipitații și bintuită de vânturi reci, într-una din cele mai secetoase veri, solul țării noastre a produs pînă la finele anului trecut 2 400 kg grîu la hectar, 2 900 porumb și 6 300 kg struguri, sau mai mult decît recolta din 1938, cel mai generos an agricol al României antebelice.

Dogoarea soarelui și lipsa de umiditate au răsturnat planurile agronomilor noștri, dar în locul unui dezastru iminent (fenomen cu frecvență aproape ciclică în multe țări) am obținut o producție multumitoare. Mecanizarea, chimizarea, irigațiile și întreaga știință agricolă convertită în practică zilnică au fost în stare să zăgăzuiască pîrjolul secetei desferecînd natura din jocul ei orb. Un an greu dar care a demonstrat tocmai de aceea, cu și mai multă prisosință, marea superioritate a agriculturii socialiste, singura capabilă să aplice cuceririle științei și practicii agricole în cadrul unei politici agrare unitare coerente și cu eficiență maximă.

DE LA POEMELE HOMERICE LA FĂINA LUI LUSTUS LIEBIG

În comparație cu celelalte mijloace de producție ale omenirii, pămîntul se diferențiază net prin câteva caracteristici și însușiri proprii. Ca dat al naturii, solul productiv (inelivisul afinat, moale, friabil, aflat la suprafața litosferei) este limitat ca întindere, nu poate fi creat sau nimit, nu este unitar sau uniform, iar ca generator al vieții este legat nemijlocit de condiții conjuncturale specifice. Însușirea sa esențială rămîne însă fertilitatea. Folosit rațional, pămîntul nu se uzează, spre deosebire de toate celelalte mijloace de producție, iar prin vrednicia omului și în condiții optime de climă rodnicia lui sporește apreciabil.

...Sau ceea ce omenirea a înțeles din vremuri imemorabile. «Îngrășămintele constituie singurul mijloc prin care Domnul Dumnezeu face pămîntul blestemat să mai poarte iarăși rod», se arată într-un tratat agricol din secolul al XVIII-lea. Sau aceste rînduri, desprinse din opera lui Varro, din care înțelegem ușor că agricultorii antichității descoperiseră și calitățile nutritive ale pietrei de calcar. ...«Pe Rin, oamenii au văzut o regiune întreagă îngrășată cu cretă albă săpată din pămînt».

Gunoii, bălegarul și piatra de var au rămas de altfel principalele îngrășăminte verificate pînă spre mijlocul veacului trecut.

Atunci a apărut tratatul lui Liebig: «Chimia și utilizările ei în agricultură și fiziologie». O lucrare cu slabă rezonanță în lumea oamenilor de știință ai vremii, dar care a avut în schimb meritul de a deschide mintea cîtorva bărbați practici. Primul dintre aceștia, englezul I.B. Lewis, a copiat cu exactitate rețetele lui Liebig, a brevetat în Anglia un procedeu pentru producerea de superfosfați și, evident, a făcut avere într-un timp record.

Ulterior a fost descoperită importanța sărurilor de azot și sulf, iar la 1900 norvegienii au izbutit să producă prin sinteză primele îngrășăminte minerale azotoase. După numai cincizeci de ani de la tratatul lui Liebig, terenurile îngrășate cu fosfor, sulf, potasiu și azot produceau de trei și patru ori mai mult grîu, porumb și plante furajere. «Îngrășămintele chimice — scria în 1920 un cunoscut chimist român — au determinat o adevărată revoluție în știința agricolă. Ele înapoiază solului vitalitatea și elementele nutritive secătuite prin culturi repetate. Din nefericire, pînă în prezent, fermierii noștri importă foarte puține îngrășăminte azotoase sau fosfatice, iar marea masă a plugarilor se mulțumesc să-și fertilizeze ogoarele doar cu gunoi de grajd».

Nu posedăm date statistice complete cu privire la întrebuințarea îngrășămintelor minerale în 1920. Și nici pe cele din 1940. Din documentele fostului minister al domeniilor rezultă totuși că importanța lor în economia țării era atît de redusă, încît rîndurile citate mai sus își păstrează valabilitatea și 20 de ani mai tirziu. Cifrele comparative ilustrează în schimb marea dezvoltare a producției de îngrășăminte minerale în anii puterii populare: 22 000 tone în 1950 și 658 000 în 1969. De aproape 30 de ori mai mult!

Înălțarea pe teritoriul patriei a marilor combinate chimice de la Piatra Neamț, Tg. Mureș, Craiova și Tr. Măgurele a făcut posibilă direcționarea practicii agrotehnice spre un făgaș nou: întrebuințarea intensivă a îngrășămintelor minerale. Pămîntul bogat al României (atît de rodnic, glumește cu seriozitate domnitorul Dimitrie Cantemir, încît oamenii culeg în zori unt de pe firele de iarbă) a ajuns în felul acesta să producă nu după gustul și solicitudinea naturii, ci în funcție de priceperea științifică a omului.

Rezultatele obținute au fost stabilite cu exactitate în institutele noastre de cercetări. În condițiile țării noastre, pentru fiecare kilogram de substanță activă, încorporată în sol, se obține un spor de 5 kg cereale boabe, sau 15 kg floarea-

de Liviu TIMBUS

Treieratul griului, așa cum și-l mai amintesc doar cei mai vîrstnici dintre noi. Snopii de grîu se scuturau sub copitele cailor. Aceștia se învîrteau ore în șir legați de o sfoară care se scurta, răsucindu-se în jurul unui țarșuf înfipt în mijloc. De aici expresia: «mergi cum te trage ața». Această practică empirică a dăinuit pînă în cel de-al treilea deceniu al veacului nostru, de cînd datează, de altfel, și imaginea reprodusă, de sus. În aceeași perioadă, agricultura țării dispunea de 15 161 batoze pentru păioase. Numărul acestora sporește la 16 320 în 1948 și scade la mai puțin de 8 000 în 1968. În locul clasicelor și greoaielelor mașini de treierat au apărut utilaje mult mai perfecționate, proiectate și realizate în noile uzine ale republicii. În 1965 agricultura țării dispunea de 39 987 combine autopropulsate pentru păioase și porumb și de 51 500 în 1969. Cea mai mare parte a acestora sînt fabricate la uzina de mașini agricole «Semănătoarea». (fotografia din dreapta).

◀ **Aviația utilitară sau «modernă», mană cerească.**

soarelui, 50 kg cartofi, 15 kg legume, 40 kg porumb siloz, 6-7 kg fructe și struguri. Se poate afirma de asemenea că în medie o tonă de îngrășăminte chimice aduce un spor echivalent cu recolta de pe o suprafață de 4-5 hectare.

ȘI UN ALT ELEMENT «NUTRITIV»: TRACTORUL

...O mașinărie care n-a lăsat prea multe amintiri plăcute muncitorilor agricoli din țările capitaliste. Înlocuirea brațelor de muncă prin mijloace mecanizate s-a desfășurat nu fără durere și spaimă, iar despre această mare tragedie a progresului cronicării timpului ne-au lăsat pagini memorabile. Durerosul exod din «Fructele miniei», fenomen cu frecvență largă și de natură legică în orînduirea capitalistă, rămîne complet necunoscut pentru o țară socialistă. Proprietatea obștească a mijloacelor de producție face imposibilă repetarea fenomenului în condițiile unei agriculturi socializate, sporurile realizate revenind proporțional noilor și adevăraților stăpîni ai ogoarelor.

Apariția mijloacelor mecanizate de muncă a însemnat însă nu numai redu-

cerea cheltuielilor de producție, ci deopotrivă, ameliorarea sensibilă a celor mai diverse culturi. Cunoscuta zicală potrivit căreia nu există pămînt bun sau prost, numai gospodar destoinic sau nepriceput, s-a dovedit tocmai de aceea adevărată numai pe jumătate. Brazda întoarsă cu tractorul și solul cultivat și prelucrat cu mijloace mecanizate, cu alte cuvinte, creșterea gradului de utilizare economică a pămîntului se traduce în final prin obținerea unor importante sporuri agricole. Despre acest lucru vorbesc și calculele estimative ale specialiștilor noștri. Ei au stabilit astfel că între 1950 și 1967 aproximativ 36 la sută din sporul agricol obținut reprezintă aportul direct al lucrărilor agricole realizate prin mijloace mecanizate. Și asta datorită faptului că tractoarele și utilajele agricole au pătruns în principalele domenii de activitate. Ele asigură în prezent mecanizarea integrală a lucrărilor de bază în cultura grîului și porumbului, sfeclei de zahăr, florii-soarelui, și participă în proporție de 35-50 la sută în viticultură, pomicultură și legumicultură. Imaginea și forța agriculturii noastre socialiste o reprezintă în sectorul de stat cele 2 700 de ferme agricole care alcătu-

iesc 353 de întreprinderi, iar în sectorul cooperatist cele 4 678 cooperative agricole cu o suprafață medie de aproape 2 000 hectare de teren agricol fiecare, ce sînt deservite de 296 de întreprinderi pentru mecanizarea agriculturii. Parcul de mașini și tractoare cuprinde în prezent 95 000 de tractoare moderne, de puteri și mărimi diferite, iar cifra combinelor de recoltat cereale s-a rotunjit la 50 000 față de 28 450 în 1962.

Marea lor contribuție la gospodărirea fondului funciar, aportul indispensabil la dezvoltarea unei agriculturi intensive ne permit — metaforic vorbind — să le trecem în rîndul elementelor nutritive ale solului productiv.

MARELE SETILĂ

Savanții ne-au promis într-un viitor apropiat ploaie la comandă. Am aflat și despre o posibilă producție de proteine, grăsimi și hidrați de carbon, substanțe energetice și nutritive, extrase din petrol și cărbune. Agricultură, cu alte cuvinte, are toate șansele să se mute în subteran. Să dea Dumnezeu. Dar deocamdată ni-meni nu așteaptă tocnița de porc scoasă

din pături petrolifere și nici mană cerească zămislită prin explozii în stratosferă. «Aparie» e la îndemîna noastră și problema irigațiilor și-a păstrat actualitatea și importanța din vremurile Indiei vedice și pînă astăzi.

Victoria definitivă asupra secetei se apropie cu pași repezi și în țara noastră. Pentru rezolvarea definitivă a acestei probleme vitale, statul nostru a alocat în primii trei ani ai cincinalului peste 4 miliarde lei și importante investiții pentru realizarea unor vaste lucrări de hidroameliorații în anii viitori. Despre toate acestea ne-a vorbit tovarășul inginer Enache Sirbu, secretar general în Consiliul Superior al Agriculturii.

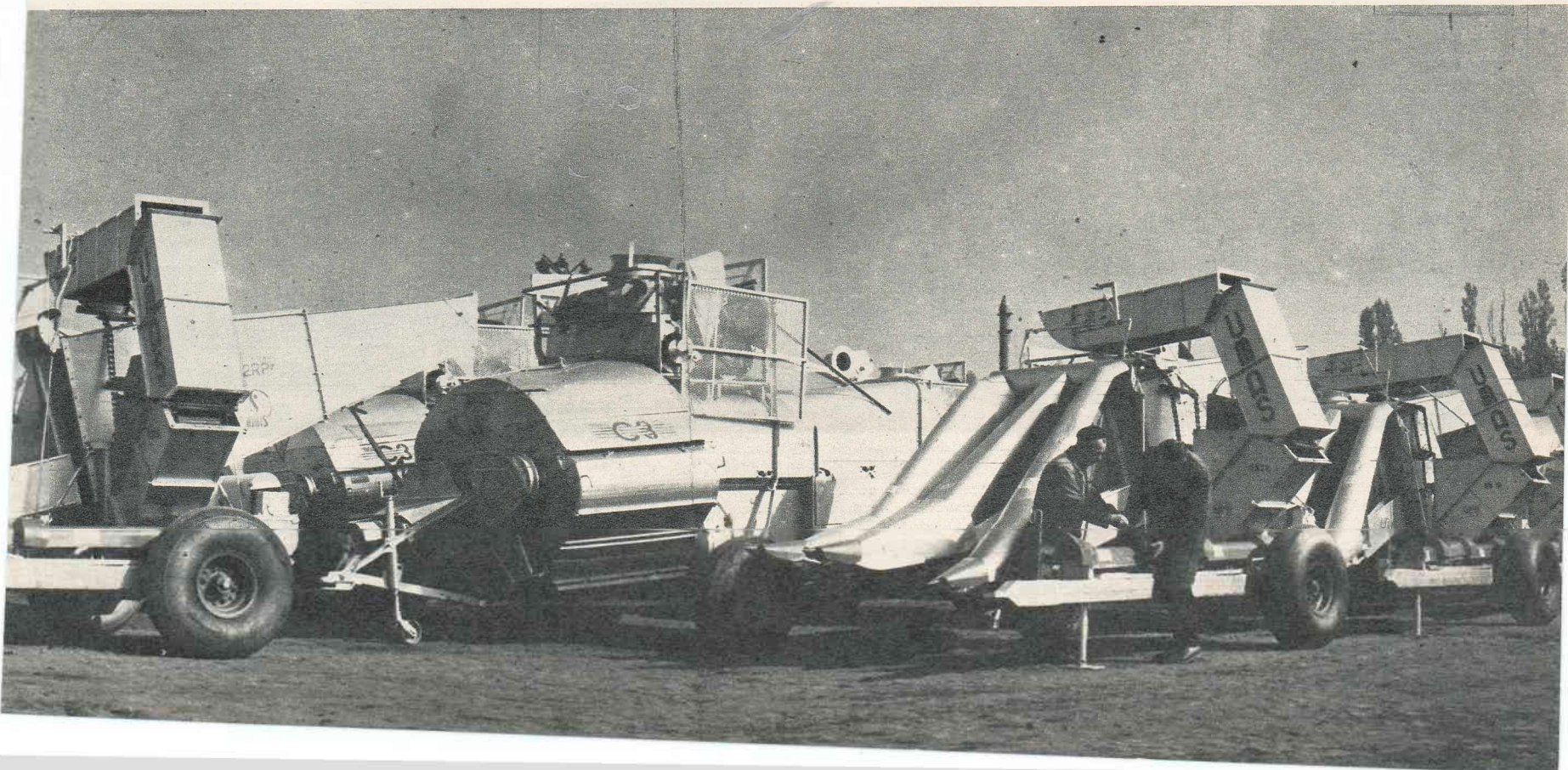
— În țara noastră sînt amenajate pentru irigații peste 500 000 ha. Experiența anului trecut a dovedit totodată că fără investiții suplimentare se pot iriga prin soluții provizorii, direct de la sursă, încă 162 000 ha.

— Ce lucrări sînt prevăzute în 1969?

— Pentru lucrări de hidroameliorații agricultura va dispune de 2 160 000 000 lei. Această importantă investiție va crea posibilitatea amenajării unei suprafețe de 82 500 ha pentru irigații, desecarea unei suprafețe de circa 140 000 ha și realizarea a peste 1 000 ha amenajări piscicole. Totodată vor fi date în folosință 50 000 ha amenajări pentru irigații începute în anul trecut.

— Ce s-a prevăzut pentru anul viitor în acest domeniu?

— Investițiile din fondul central destinate extinderii irigațiilor în sisteme mixte sînt în 1970 cu circa 200 milioane lei mai mari decît în acest an, ajungînd la 1,5 miliarde lei. La aceasta se adaugă credite ale cooperativelor agricole de producție în valoare de circa 640 milioane lei. Vor fi astfel amenajate încă 180 000 ha pentru irigații. Sînt condiții ca în 1970 să ajungem la o suprafață irigată de peste un milion hectare, ceea ce va permite să se obțină suplimentar însemnate cantități de produse agricole. O garanție a reușitei acțiunilor inițiate este și faptul că mai mult de 1 000 ingineri specialiști au fost instruiți în problemele modernizării activității de irigare a culturilor. Sînt create

SAREA PĂMÎNTULUI

Agricultura dispune în prezent de peste 95 000 tractoare de puteri și mărimi diferite (față de 4 049 în 1938), precum și de alte numeroase mașini perfecționate: pluguri pentru tractor, cultivatoare mecanice, sape rotative, semănători mecanice, combine pentru plante de siloz, mașini de împrăștiat îngrășăminte chimice.

toate condițiile ca în 1969 să se obțină de pe aceste suprafețe producții mari la ha, indiferent de condițiile pedoclimatice.

Tabloul plin de vigoare al agriculturii socialiste s-a născut sub ochii noștri.

După 20 de ani de la istorica Plenară din 3-5 martie 1949 și după victoria deplină a socialismului în țara noastră prin încheierea cooperativizării agriculturii în 1962, producțiile agricole ale țării au atins adevărate cifre-record dacă le comparăm cu rezultatele obținute în cei mai buni ani agricoli din România antebelică. «Bilanțul acestor 20 de ani — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara Consiliului Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție — este deosebit de grăitor... Astăzi putem spune cu îndreptățită mândrie că agricultura noastră a parcurs, în acești 20 de ani, perioada istorică de la mica proprietate — care nu asigura nici țărănimii posibilitatea îmbunătățirii vieții, nici dezvoltarea economiei naționale — la agricultura mare, socialistă, care s-a dovedit în stare să asigure creșterea bunăstării țărănimii, sporirea contribuției ei la dezvoltarea avuției naționale, la progresul României pe calea socialismului.

Înfrățirea miilor de parcele izolate într-un singur ogor al țării a dat posibilitatea valorificării fondului funciar prin direcțio-

narea unor importante investiții în domeniul mecanizării, chimizării și pentru extinderea irigațiilor. Toate acestea au făcut ca producția medie să fie în primii trei ani ai cincinalului cu 24 la sută mai mare decât în perioada 1961—1965.

Recoltele sporite au făcut totodată posibilă și extinderea sectorului zootehnic.

...Fiindcă înainte de a fi ceea ce sînt porcii, cornuțele, oile și păsările crescute pe ogoarele și pajiștile existente, iar oriunde inginer zootehnic, înarmat cu o simplă riglă de calcul, poate stabili cu precizie matematică cîte păsări și patrupeze cu mestibile se vor recolta de pe o anumită parcelă de pămînt. La rîndul lor, agronomii au demonstrat că reducerea ființelor naturale și înlocuirea lor cu pajiști cultivate ridică apreciabil productivitatea și unitățile nutritive. În regiunile de cîmp, un hectar cultivat cu conveier verde produce de la 70 000 pînă la 100 000 kg masă verde, iar perioada de folosință crește cu circa 120 zile. Aceasta înseamnă, altminteri spus, că un hectar de pajiște cultivată produce de peste 15 ori mai mult lapte decît izlazul lăsat la simpla discreție a naturii.

...Și să nu uităm: de pe același pămînt și în condiții de climă și umiditate neschimbate azi ca și acum 2000 de ani. Să ne amintim de lucrul acesta cînd avem piinea pe masă.

În 1968, cînd, în anumite zone ale țării, zilele secetoase au întrecut în vitregie chiar memorabilul an 1946, setea pămîntului a fost potolită grație eforturilor întreprinse de unitățile agricole. Experiența anului trecut a dovedit că fără investiții suplimentare se pot iriga aproximativ 162 000 ha. În 1969 suprafața irigată va cuprinde 750 000 hectare.

spectacol pe glob

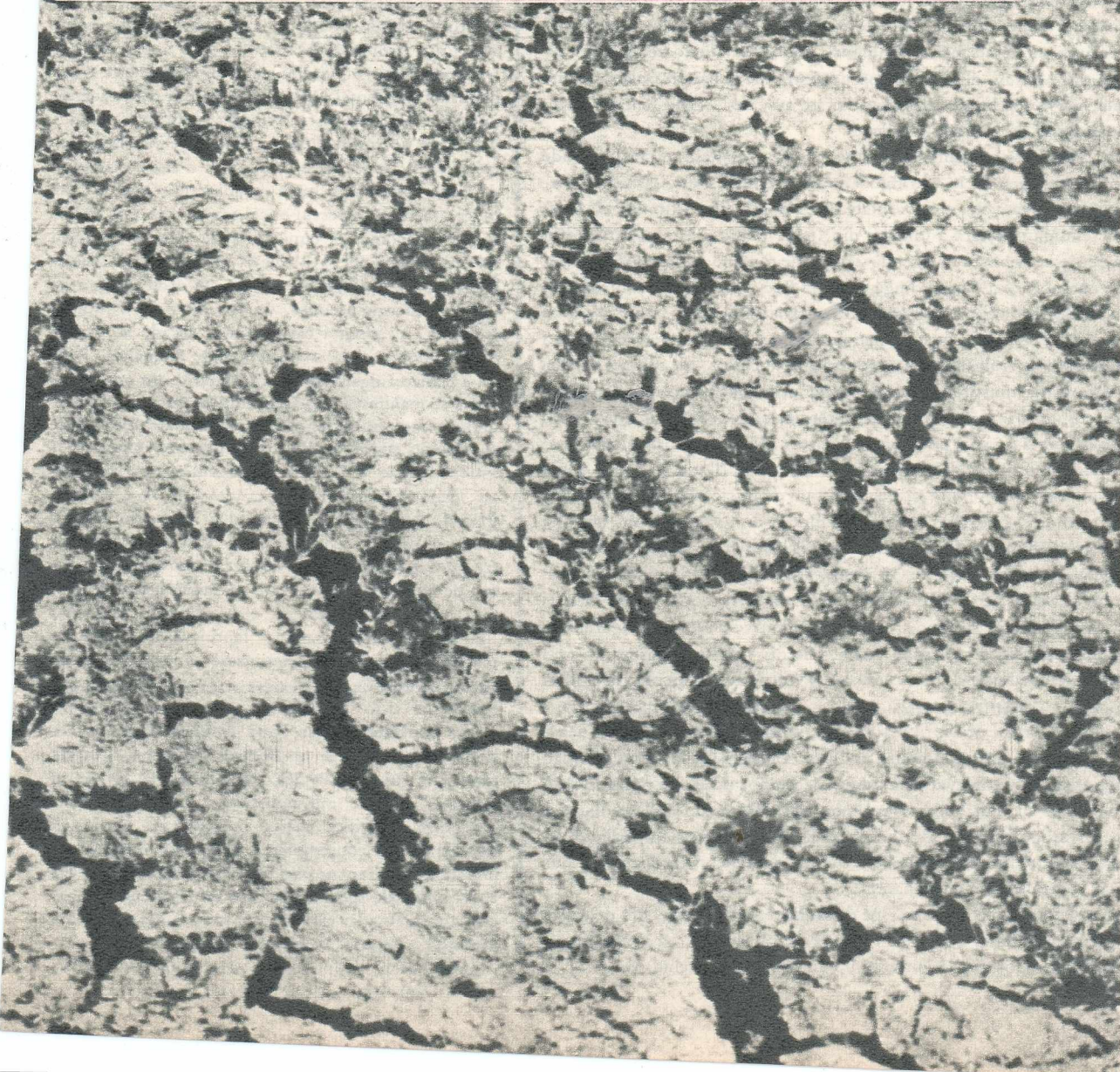
● Un eveniment major al actualei stagiuni coregrafice newyorkeze este reluarea «Coppelliei» la American Ballet Theatre în regia lui Eurique Martinez. Fără să încerce «noi viziuni personale» Martinez creează un spectacol original, redesenind aproape total schemele coregrafice, un balet în care excelează Michael Smuin (Dr. Coppelius) și Eleanor d'Antuono (Swanilda).

● Tinăra Dagmar Koller, cântăreață și dansatoare vieneză, a cucerit spectatorii din Hamburg atât prin grația ei dar mai ales prin talentul care i-a permis să apară în dublu rol în spectacolul coregrafic-muzical «Omul din La Mancha», în care interpretează rolurile Aldoza (coregrafie) și Dulcineea (muzical). În fotografie, alături de Dagmar Koller (Dulcineea), Gideon Singer (Don Quichote).

● Sub conducerea regizorului Otomar Krejca (în fotografie), Teatrul de stat din Brno a întreprins recent un lung turneu în Țările Scandinave, Franța și Italia. În repertoriul teatrului au fost înscrise lucrări din dramaturgia cehoslovacă și străină.

A DOUA
NATURĂ

Duplicitatea, bine întreținută, bine hrănită, poate ajunge la unii oameni o a doua natură. În cazul individului X, duplicitatea a ajuns atât de firească, i se potrivește ca o mânășă, încît nici măcar nu mai observă. A scăpat de orice contradicție și insomnii pe această temă. I se pare la mîntea copilului ca una să spună și alta să facă. Nici nu mai își imaginează că un om ar fi în stare să facă ceea ce spune sau să traducă în fapte ceea ce gîndește.

Laudă cu ușurință lucruri care nu-i plac. Cînd îi atragi atenția nici măcar nu se supără.

— Ai laudat lucrarea lui Y..., cauți tu cu modestie să-l readuci la realitate... Spuneai că nu-ți place...

— Sigur că nu-mi place. Dar puteam să n-o laud? Așa se obișnuiește...

La ședințe procedează în același fel. Cu cit e mai puțin convins de justetea unei măsuri, cu atît e mai convingător. Ipocrizia îl ajută parcă să descopere imediat argumentele cele mai nimerite. El s-a împărțit cu bună-știință în două, s-a tăiat în două părți egale, și această înjumătățire i se pare pe deplin normală.

— Bine, asta am spus-o la ședință... Ce, tu crezi ce spun eu la ședință? Ce, tu mă iei în serios?

Chiar se supără dacă tu iei în serios ceea ce a spus el la ședință, are impresia că nu înțelege jocul.

Din această pricină face foarte ușor declarații de dragoste. I se pare soluția cea mai bună și cea mai economică. Dedit s-o duc la film, mai bine îi spun ca nu pot să trăiesc fără ea. Dedit să cheltuiască bani la un restaurant, mai bine îi spun că e singura ființă fără de care nu pot să trăiesc. După cum se vede, în acest caz duplicitatea îi aduce și oarecare avantaje economice. E foarte indignat cînd femeile iau în serios mărturisirile lui patetice. E pur și simplu uimit că-a putut să fie crezut.

— Am spus eu așa... că așa era momentul. Muzica cînta, afară ploua, cum puteam să nu-ți spun că te iubesc?

I se pare că minciuna e un fel de obicei pe care trebuie să-l respecte toți oamenii, aproape o datorie.

— Sigur că-i un porc, asta nu mă împiedică să mă bucur cînd îl văd. Am o părere proastă despre el, dar totdeauna mă bucur cînd îl văd. Și el are părere proastă despre mine și se bucură cînd mă vede. Ia închipuiți tu ce s-ar întimpla dacă am fi amîndoi sinceri? Ar ieși cine știe ce scandal... Nu-i mai bine așa?

Cu timpul o să-i dispară cu totul și ultima urmă de senzație, oricît de firavă, de duplicitate. O să-i dispară cu desăvîrșire și de cîte ori o să mintă cu nerușinare o să aibă sentimentul tonic că spune adevărul și numai adevărul.

WEEK-END
LA PERLA VERDE

Dă colțul ierbii și natura din noi ne cere să vorbim de natură; «strada», care hibernase un pic în medii urbane, evadează în spații libere, se arată soarelui. Un județ tînăr, Covasna, ne îmbie, prin reprezentanții lui autorizați, să urcăm la curbura Carpaților lingă Olt, sub culmile Vrancei, spre a prospecta un posibil week-end. Acceptăm cu bănuială că ne vor însoți exaltarea și fanatismul de care sînt cuprinși unii diriguitori în fața tărîmurilor pe care le administreză, incapabili să evadeze dintr-un limitat amor propriu și un patriotism local îngust (de înțeles, la urma urmelor). Nu, n-a fost vorba de așa ceva. Gazdele ne-au condus prin teritoriile tînărului județ cu o discreție și un bun-simț impresionante, nerostind laude care să prisosească și neetalind obișnuita palavră care îl rău dispune pe vizitator. Hoinăreală utilă, deci, care ne-a îngăduit să realizăm o «imagine proprie» în arcul carpatic propus, să vedem cu ochii minții și inimii evantaiul de drumuri unice care curg de la Covasna și Oituz, de la Brețcu și Întorsura Buzăului, înspre culmile Carpaților; ne grăbim, de aceea, să transcriem fugar, din memorie, filmul acestei evadări la fine de săptămîină, cu deliberatul gînd de a incita turismul spre Perla Verde.

Zic Perla Verde, gîndindu-mă la predominanța coniferelor și, desigur, la forma geometrică a acestui județ, octaedru ușor alungit, sugerînd o lacrimă perlată de molid, simbol de plenitudine naturală. Ipostazele și luminile ei irump poliedric. La poalele Vrancei, orașul Covasna pare o felină care se ridică dintr-o somnolență semiletargică; privește spre munți și ascultă muzica uriașului labirint subteran al apelor minerale pe care stă o fantastică orchestră cu viori și flaute de izvoare, cu gordune și violoncele de bazine care bolborosesc, cald și rece, culminînd cu erupția carbogazoasă a băilor de «mofeta». Tocmai această încrîngătură a izvoarelor reunește pe dedesubt și «acordă» la aceeași tonalitate balneoclimatică cîteva din așezările județului; ape de sănătate, ozon, ascensiuni montane. hăi, campinguri, colibe de vînătoare, gulașul secuciesc, undiță la păstrăv, mîncărurile păcurărești, vile și hanuri, salam de urs, gin localnic, vervă folclorică, artizanat, liniște cu caru — iată tentații ce recomandă așezările de la Perla Verde.

În Valea Zinelor se consumă tradiționalul sobor țărănesc; e locul de unde culmile Vrancei și se arată în mărime naturală, asemeni unui amfiteatru. Cetatea Păgînilor (Balványos), e o localitate de cură care bate prin valoarea tratamentelor renumita Peștera a Cînelui din Italia. Malnașul, pilnie cu păduri și horbotă verde, te coboară în legendă și în terme romane. În fabulosul mesteacăniș de pe cursul Rîului Negru, lingă comuna Reci, tinerețea se confruntă în cîntec sub forma unor mari festivaluri. Prin Balta Dracului, bizara gură cu nămol din centrul orașului Covasna, mai mormăie și azi, cu puternice bufeuri de bioxid de carbon, vulcanii încă neadormiți ai locului. Calea ferată ce suie în imperiul forestier. dinspre Comîndău, trece prin spectaculosul «plan inclinat», apariție unică în țară; mecanisme puternice acționează vagoanele, prin ancorare cu cablu, la un suie pe sinele inclinate la 40 de grade (originala cataractă supraviețuiește la finele secolului trecut). Între Turia și Lacul Sfînta Ana dai de un loc care îți mută nările: e peștera de pucioasă care exală valuri de bioxid de carbon și hidrogen sulfurat. În luncile din Ozunca, sub Harghita și Baraolt, e raiul albinelor, fierb păstrăvii în piriuri și cresc plantele carnivore (tezaur vegetal ocrotit de stat). Pe Olt în sus, lingă Bicsad, triumfă arta cioplirii în lemn și piatră, pe cînd bisericuța din Ghelînța își arată, cu gravitate și candoare, tenta frescelor străbune. Tot de străbuni vorbește zestrea arheologică de la Sfîntu Gheorghe, Cernat, Poian, Olteni, Voinești, oferind un vast material informațional cu privire la cultura dacică pe aceste locuri, pe cînd în Valea Zinelor s-a identificat o vatră de cetate din vremea celei de-a doua expediții romane în Dacia. Mărturie mai recente vorbesc despre vitejia de neam la 1848 sau, în primul război mondial, la Oituz. Lumina ideilor revoluționare și a verbului înaripat s-a relevat de-a lungul deceniilor pe aceste tărîmuri prin marii bărbați care au trăit, chiar vremelnic, aici: Bălcescu, Bolliac, Barițiu, Gabor Aron (ultimul, fruntaș al mișcării de la 1848, a turnat cu sprijinul cetățenilor din Sfîntu Gheorghe 60 de tunuri din clopotele bisericilor și le-a pus la îndemina armatelor revoluționare).

Natură exuberantă, memorie vie, loc de sănătate și meditație, sînt doar trei din valorile tînărului județ Covasna. Vreau să zic că ar trebui să le căutăm, să ne mai călătorim, pe jos sau în automobil, curarisindu-ne, făcînd week-end la Perla Verde.

EDGAR PAPU:

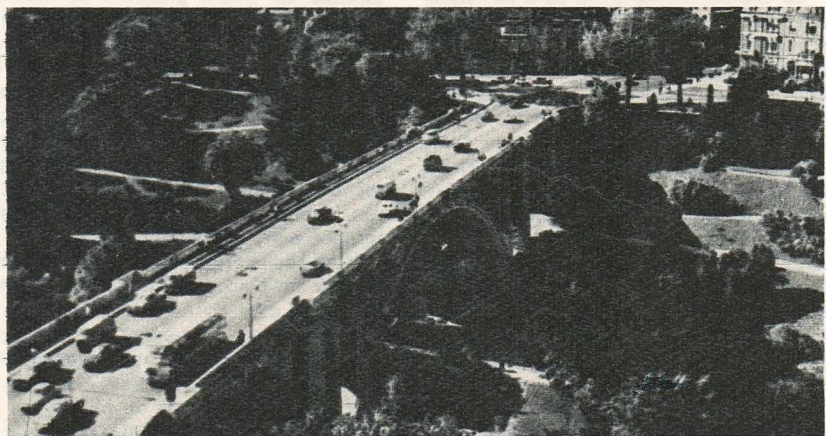
EVOLUȚIA
ȘI FORMELE
GENULUI LIRIC

Un text de Edgar Papu se distinge înainte de toate prin capacitatea de a restitui literaturii sensul unei luminoase și scinteietoare euforii vitale și de a-i reinventa aura de mister, de miracol, de sărbătoare a spiritului! Edgar Papu este un savant, desigur, un eminent cărturar, dar textele sale, prezența însăși a omului atît de iradiant, au darul de a ne face să uităm aceasta și de a ne lăsa să surprîndem pe viu, cu o infinită și mereu reinnoită încîntare, existența în sine a gîndirii, bucuria de a gîndi pur și simplu, nu numai a intelectualului ci a întregii făpturi, a ființei sale totale, a ființei noastre totale: aproape că dispăre, în procesul lecturii, deosebirea atît de marcată și de obicei deprimantă, dintre noi și el, dintre cel care scrie și cel care citește; senzația foarte palpabilă este că noi înșine gîndim cînd gîndește el, că omul în genere, fără determinări particulare, fără distincție între «eu» și un «altul» gîndește, adică descoperă ceva, aici, acum, chiar în clipa asta. În momente de oboseală și de descurajare, cînd sîntem alștați de sentimentul percutant al deșertăciunii tuturor lucrurilor, și cu deosebire de sentimentul lipsei de sens a «literaturii», un astfel de text acționează ca un puternic și reconfortant remediu, redîndu-ne încrederea: lucrurile se reîncarcă de sens, «literatura» devine o necesitate, mai mult, un miracol. Cărțile și scriitorii reîncep să existe, «cultura» e smulsă rafturilor care proliferază zadarnic spre a participa la o reconstrucție a omului, la o re-consolidare a temeiurilor existenței. Aparent și această recentă carte numită arid și modest «Evoluția și formele genului liric» este un *tratat*, unul în plus, care se adaugă și-rului știut. În realitate însă avem o nouă tentativă de a defini poezia, și, prin ea, substanța însăși a condiției umane în aspectul ei cel mai elevat, mai nobil, cel în care omul ia cunoștință de sine, de puterile sale, de fascinanta sa prezență în lume. Prin lirism Edgar Papu înțelege mereu altceva decît un gen literar, o energie ascunsă, un foc interior, o lumină interioară, în absența căroa omul decade la stadiul amorf, mociros, la o stupidă stare animalică. Poezia e pentru Edgar Papu flacăra divină din om, capabilă a se manifesta, a-și face simțită prezența, a-și comunica iradierea. Despre asta nu se poate vorbi decît cu pasiune, cu ferveoare, cu o chinuitoare voluptate, și astfel înțelege să vorbească autorul acestui fals *tratat*: ideea nu rămîne la treapta abstractă, ci se materializează, se întrupează, angajînd în *expresie* absolut toate resorturile vitale. Scrisul absoarbe ființa întreagă a scriitorului într-un act de *comunicare* total, de confesiune pasionată, de împărtășire, în miezul căruia descoperim un elan generos, de esența iubirii. Surprinzător este și faptul că acest elan de participare, de frenetică activizare a ființei nu devine niciodată *confuz*, ci se exteriorizează cu o luminoasă liniște, cu o învăltoare și totuși acută (chiar taioasă) *claritate*. Edgar Papu distinge conturul net și individual marcat al fiecărui fenomen, intuiția totalității nu-l împiedică să delimiteze forme și structuri perfect individualizate. Esteticienii sînt îndeobște răi critici, criticii nu știu cum să ajungă mai repede la contemplarea obiectului limpede delimitat, fugînd cu oroare de generalizări. La Edgar Papu însușirile specifice acestor două categorii (aparent apropiate, dar care de fapt nu se suferă și se disprețuiesc reciproc) fuzionează fără efort într-o percepție unitară, deopotrivă a «realului» și a «ideii», într-o «simpatie» care e secretul înțelegerii.

UN PUNCT MINUSCUL PE HARTA EUROPEI

Cetatea medievală a orașului Clervaux.

Luxemburg — podul Adolphe.

LUXEMBURGUL- TELEGRAFIC

de Veronica PORUMBACU

Luxemburgul? O telegramă a geografiei. În total 2 600 kmp. Nordul: Ardenii, păduri de stejar exploatate pentru taninul scoarței, defrișate ici-colo pentru agricultură, ripe neînfricoșătoare (cea mai mare înălțime nu atinge 600 de metri), orașele pitorești. Sudul: pământul bun (Gutland), prelungirea mănoasei Lorene. Dar cel mai bogat pământ e cel roșu, feruginos. A zecea mia parte din populația globului (326 000 locuitori) produce unu la sută din tot oțelul lumii. Așa că multe căi ferate ale mapamondului provin din minuscula țară cu nume sonor.

Luxemburgul? O telegramă a istoriei, emisă acum... un mileniu. În secolul X se întemeiază statul care trece de la o dinastie de conți la alta, pînă ce devine ducatul familiei de Luxemburg. Anexat de burgunzi, înghițit de Habsburgi, contopit o vreme cu Țările de Jos, fărîmitat, împărțit, apoi ocupat de imperiul german în primul război mondial și de Reichul hitlerist în cel de-al doilea, ducatul e astăzi

unul din cei trei membri ai Beneluxului Last, but not least...

Cromatic, Luxemburgul are o paletă completă de tonuri, subdivizată pînă în cele mai fine nuanțe, după anotimp. O toamnă cu iz medieval în dreptul cetății Clervaux, de la poalele căreia coboară în etaje orașul, printre păduri ruginii. O toamnă voioasă, a culesului unanim de vii; Bachus e la el acasă pe dealurile luxemburghize. O melancolie de sfîrșit de sezon balnear, la Mondorf, cu pilcuri de bătrîni reculeși lingă izvoarele minerale și, timp de trei zile, cu o invazie de scriitori încrucișîndu-și liric spadele în pașnicul decor al stațiunii. În fine, o toamnă brașoveană, în capitala ducatului. Orașul, care dă numele țării, are de altfel comun cu vechea așezare transilvană, cetatea. O cetate sumbră odinioară, un «Gibraltar nordic» într-un peisaj de fericită Arcadie, care i-a inspirat lui Goethe cîteva pagini de elogii și o suită de desene, făcîndu-l să regrete absența unui

Publicăm în paginile de față însemnările a doi dintre colaboratorii noștri care au vizitat recent Luxemburgul. În timp ce poeta Veronica Porumbacu descrie pitorescul acestei mici țări, comentatorul de politică externă Nicolae Lupu consemnează, pe baza contactelor avute în capitala ducatului, unele din preocupările contemporane legate de dezvoltarea acestui original colț al continentului european.

Poussin prin partea locului. Admirată de Hegel, plutoare în umeda lumină a lui Turner care a îndrăgit-o, cetatea și-a pierdut acum o sută de ani fortificațiile, în locul cărora s-a întins un parc imens și s-a revărsat orașul, pînă atunci îngrădit, pe coastele dealului. Ici-colo, integrate în verdeață, un vechi bastion, cite o poartă cu bolți ogivale ori un rest de zid. În centru, o primărie în stilul Renașterii spaniole, devenită palatul ducal, și o catedrală veche ce-i accentuează alura... transilvăneană. De altfel, nu numai arhitectura și mușcatele din ferestre îți amintesc de Brașov, ci și... filologia. Luxemburghizii vorbesc săsește, ori mai degrabă sașii vorbesc luxemburghize. Un coleg originar din Sighișoara se înțelegea cu gazdele în dialectul pe care îl vor fi vorbit strămoșii acestuia, înainte de a fi pornit, acum 7-8 secole, spre ținuturile carpatine. Dar luxemburghizea e graiul vorbit în intimitate de primii ca și de ultimii cetățeni ai ducatului, e limba în care se scrie cel mult literatura pentru copii. Curent, se vorbesc franceza și germana. Ele nu sînt apanajul suprastructurii; dacă nu toți se nasc «bilingvi», în orice caz cresc, socotînd și dialectul local, trilingvi: învățămîntul se face în franceză și germană; așezările au, fiecare, două nume: în drum spre Mondorf, trecem pe lingă ruinele unei cetăți care se cheamă Hesperange dar și Hesperingen; ziarele au pagini în franceză și altele în germană; funcționarul, șoferul, tutungiuil îți răspund deodată în ambele limbi. Numai poezii, deși le posedă pe

ambele, scriu numai într-una: Anise Koltz, animatoarea mișcării lirice și a întîlnirilor internaționale, în germană, Edmond Dune e tipărit în mica imprimerie franceză a unui grafician și liric de la granița belgiană, Charles Vodaine.

Viața de toate zilele? Deschideți o gazetă, un «Luxemburger Wort». Pe pagina externă, titlurile sînt cele la zi. Noutățile interne? Ecoul frumoasei procesiuni a Rozariului; aniversarea unei centenare, madame Lambert Hochmuth, văduva unui șef de expediții feroviare, fericită de autoritățile locale; succesul la universitatea din Perugia a unui luxemburghez care va preda italiana la o școală superioară din capitală; adunarea generală a «Coralei municipale» dintr-un oraș industrial; cincntenarul festiv al unei firme de mobile din Esch; serata nonagenarei asociații muzicale și teatrale «Spaas an Eescht», din capitala ducatului; recepția în cinstea frizerilor care au cîștigat un concurs internațional; sesiunea specială a societății pentru protecția animalelor; în fine, cu fotografii în text, evenimentul trecerii Brigittei Bardot prin Luxemburg, prin această mică țară de tranzit în care păstrăvii populează piraiele și riurile de cînd lumea, în care cabanele turistice împinzesc regiunile într-un procent imens față de suprafața țării, în care grozamele înfloresc peisajul ca nicăieri la Rusalii, și oamenii muncesc, tăcuți, molcomi, cumsecade, la răspîntia de drumuri, de țări, de timpuri. Și totuși liniștea nu este decît aparentă.

ADEVĂRURI PUBLICHE ÎN DIALECT SECRET

de Nicolae LUPU

«Trebuie să vezi chipurile celor aflați în tribunele diplomatice și ale presei străine când dezbaterile se încinge în parlament. Se uită unii la alții, dau din umeri și nu pricep nimic». Scena mi-a descris-o directorul presei din Marele Ducat al Luxemburgului, André Claude, pentru a-mi ilustra o afirmație făcută anterior. Discuția pornise de la o întrebare ce poate părea nefirească cititorului nevizat.

— Care este totuși limba țării? Unele ziare apar în limba franceză, altele în limba germană și toate au coloane sau pagini bilingve.

— Să vedeți, îmi explica dl. Claude, franceza este limba oficială și administrativă, germana este o limbă de largă circulație, înțeleasă mai ușor de marele public, situație legată de structura și istoria țării. Există însă o limbă comună, populară, «le patois», pe care o înțeleg toți în Luxemburg și nimeni în afara sa, deoarece străinilor le apare ca un dialect «regional» complicat. De aceea a devenit și cunoscută drept «limba secretă a peste 300 000 de europeni». În parlament, când discuțiile devin aprinse, toți vorbesc «patois», spre consternarea străinului din tribună care nu înțelege ce se întâmplă.

De aci s-ar putea deduce că problemele controversate ale Luxemburgului, discutându-se în patois, rămân într-un cerc închis. Nimic mai greșit. Pentru că ele ajung inevitabil să fie dezbătute în presă și nu există nici un ziar care să apară în dialectul secret al celor peste 300 000 de europeni. Așa s-a întâmplat și cu controversa dintre doi oameni politici, de fapt purtători ai două curente, în legătură cu viitoarea dezvoltare economică a Luxemburgului, perspectivele sale în cadrul Pieței comune, în «mica Europă». Este vorba de criticile aduse de ziaristul și omul politic Louis Wehenkel ministrului economiei din fostul guvern (între timp a avut loc o criză de guvern urmată de alegeri și de o nouă componență guvernamentală) A. Wehenkel (nu-i vorba de o simplă coincidență de nume, ci de însuși tatăl ziaristului). În apărarea tatălui, sau mai precis a politicii guvernamentale, a sărit ziarul de opoziție «Luxemburger Wort». Poate controversa ar putea rămâne de domeniul anecdoticii locale dacă ea nu ar ridica o problemă fundamentală, de interes mai larg — aceea a consecințelor pentru viitorul unei țări mici, aflate

în pragul unui conglomerat integrat de parteneri mai puternici cum este cel al Pieței comune. Pornind de la replica dată de «Luxemburger Wort» sub titlul: «Industria americane și noi» apărut în ziua când am sosit în capitala ducalului, am putut avea câteva scurte convorbiri pe această temă cu oameni competenți. În pliantele privind evoluția economică de ansamblu, puse la dispoziția ziaristilor la sediul Pieței comune din Bruxelles și pe care le luasem cu mine, se obișnuia invariabil a se cita drept un exemplu convingător al perspectivelor ce se deschid unei țări mici în Piața comună, cifrele privind dezvoltarea Luxemburgului.

Ce-i drept, cifrele sînt, într-un sens, incontestabile. O populație de 333 000 de locuitori trăind pe o suprafață de 2 586 km² produce peste 14 tone de oțel pe locuitor, urmată de Belgia cu 935 kg, Germania federală cu 640 kg și Franța cu 408 kg. La acestea se adaugă cifrele privind cel mai înalt nivel de trai din Piața comună. Atunci de unde controversa? Pentru că pur și simplu concepțiile integraționiste și soluțiile care nu țin seamă de interesele naționale nu au legătură cu ceea ce s-a obținut pozitiv în evoluția țării și tocmai asemenea concepții aruncă umbre serioase asupra viitorului. Luxemburgul consumă numai 6-7 la sută din produsele siderurgiei, 79 la sută mergînd la export, iar pe piața internațională concurența este tot mai acerbă, anihilînd avantajele inițiale — concentrarea bogățiilor, a investițiilor și a mîinii de lucru calificate pe un spațiu mic.

După ravagiile celui de-al doilea război mondial, viața economică a ducalului se axa pe două baze: 1) exploatarea minerului de fier și industria metalurgică a sudului, construite în a doua jumătate a secolului trecut în zona ținuturilor bogate în minereu din apropierea frontierei cu Franța; 2) agricultura, calificată de economiștii luxemburghezi drept necompetitivă. În perioada postbelică tot mai multe glasuri au avertizat împotriva dependenței de caracterul unilateral al industriei oțelului, supusă oscilațiilor conjuncturii internaționale. S-a pus cu acuitate problema creării de industrii noi. Dar — ceea ce este acum criticat de o serie de economiști — s-a mers pe calea atragerii implantărilor străine prin înlesniri fiscale și de altă natură. S-a ajuns ca în diferite regiuni ale țării să intre în funcțiune fa-

brici străine, mai ales americane — cele mai importante fiind Monsanto, Ecternach și Du Pont de Nemours, Contern, în domeniul chimiei, fibrelor sintetice și construcțiilor metalice. S-a ajuns desigur la crearea de noi locuri de muncă și a unei economii mai diversificate. Dar, după cum arată Louis Wehenkel, «metoda aleasă a adus cu sine dezavantaje economice și politice serioase». În ce constă dezavantajele? A luat naștere un conglomerat de întreprinderi inspirate de calcule străine, fără legătură directă cu interesele economice ale țării. «Nu sînt — scrie Wehenkel — prelucrate materii prime din țara noastră, nu sînt folosite condițiile materiale existente. Luxemburgul trebuie să se mulțumească cu rolul foarte modest de pion care oferă locul de construcții, oteră energie electrică și personal subordonat».

Se creează astfel, după părerea economiștilor, în ciuda cifrelor globale actuale, o economie artificială și mai ales deosebit de vulnerabilă în timp. Se creează o amenințare permanentă de retragere a capitalurilor, în cazul că o serie de condiții avantajoase — cele fiscale și cuantumul profiturilor — s-ar putea reduce. De aci și presiuni politice de a menține aceste avantaje. Prin concentrarea unei părți importante a potențialului economic în mîini străine se creează o situație, după cum scria publicația «Tageblatt», «în care statul, în calitate de legislator, dispune de foarte slabe mijloace de presiune pentru a apăra interesele colectivității. Statul nostru are interesul ca o mare parte a valorilor create aici... să rămînă în Luxemburg. Întreprinderile americane sînt interesate în contrariu. Acest conflict de interese se va agrava desigur în defavoarea Luxemburgului...» Tocmai pentru eventualitatea că alte asemenea conflicte ar putea deveni acute, pe urma ca-

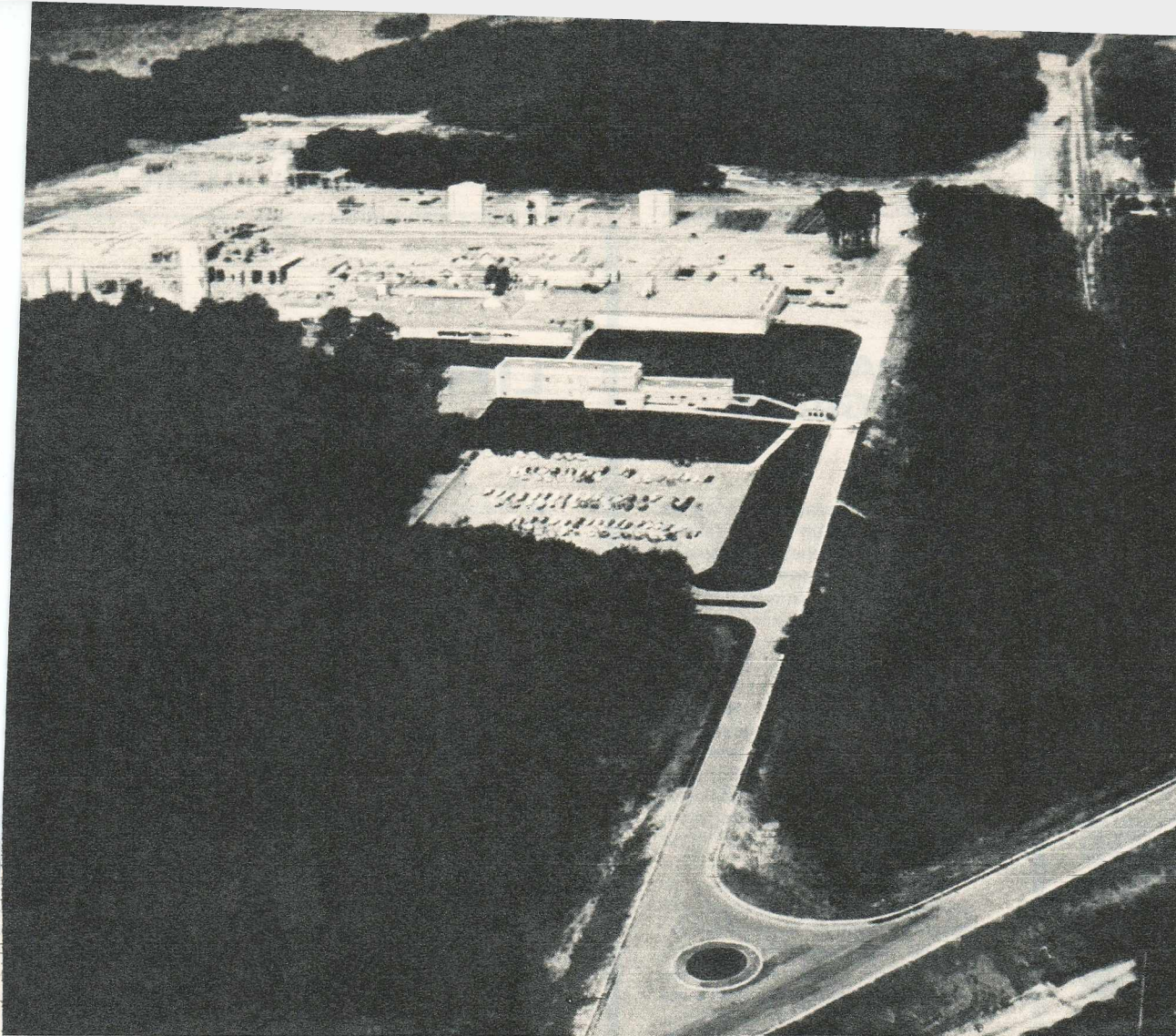
pitalului american au fost instalate discrete după cum spunea cineva, «în afara se viciilor de spionaj, diferite organizații paramilitare, parapolitice care pot interveni în caz de nevoie».

Se pot găsi unii care să afirme că implantarea capitalurilor și întreprinderilor străine nu ar fi o consecință directă a procesului integraționist comunitar. Li s poate însă reaminti constatarea amplu documentată a publicistului francez Jean Jacques Servan Schreiber că penetrația americană constituie rezultatul cel mai palpabil și elocvent al evoluției de pînă acum a Pieței comune.

Să nu credeți cumva că această dezbatere pe care am putut-o afla în Luxemburg, desfășurîndu-se în perioade diferite, cu intensități mai mari sau mai mici, are doar un caracter negativ. Se fac proiecte, se enunță propuneri. În esență, se preconizează un amplu program de investiții statale sau mixte care să stimuleze o dezvoltare industrială capabilă să asigure ieșirea din așa-numita «monocultură industrială» — adică dependența de producția de oțel, nevalorificat, neprelucrat în forme superioare de către întreprinderi corespunzătoare aparținînd Luxemburgului. Concomitent se preconizează folosirea energiei nucleare și a centralelor termice pentru a elibera Luxemburgul de importul de energie electrică. În ansamblu, se cere un plan de industrializare pe termen lung care ar trebui, după părerea lui Wehenkel-fiul, să meargă mîna în mîna cu o politică externă de dezangajare față de NATO și alte organisme dominate de mari puteri, o politică de afirmare a independenței naționale. «O cotitură limpede a politicii noastre externe constituie completarea naturală a unei înnoiri eficiente a economiei noastre în colaborare cu alte țări din Europă», scrie «Tageblatt».

Strada.

«PROFESIOGRAMA»

Este un adevăr de mult cunoscut acela că, în comerț, pe lângă numeroșii lucrători competenți, pricepuți, chiar pasionați pentru profesia pe care o exercită, se află și destul de mulți nechemati. Lichidarea acestei situații necesită un proces de lungă durată. Un început pare a fi fost preconizat: la grupurile școlare «N. Kretzulescu» și de alimentație publică din București, ca și la Cluj, Constanța, Craiova și Iași, se va introduce «profesiograma» — adică verificarea științifică a aptitudinilor și înclinațiilor pentru comerț ale celor ce candidează la intrarea în aceste școli.

COMERȚUL BUCUREȘTEAN SE ÎMBOGĂȚEȘTE

În Capitală se află în curs de construcție cite un centru comercial în cartierele Drumul Taberei, Berceni și Foișor, și două noi complexe comerciale în cartierul Titan.

CÎND VOM SCĂPA DE «CLASICELE» PUNGI DE HÎRTIE?

Ne-am săturat de pungile de hîrtie de culoarea milului — chiar dacă uneori (atît de rar!) se mai imprimă pe ele emblema cite unui O.C.L. sau I.C.S. Peste tot în lume, unde se practică un comerț civilizată, se folosesc în prezent doar pungile din material plastic, mari sau mici, cu sau fără minere, simple ori împodobite cu desene de o infinită varietate, după necesități. Aflăm că și la noi în țară — respectiv la Uzinele de prelucrare a maselor plastice din Iași — se pot produce mari cantități de asemenea punguri. Numai lotul de mașini de extrudată, montate recent la aceste uzine, pot asigura o producție anuală de 3 000 tone de folii de polietilenă cu diametrul mic, foarte potrivite pentru confecționarea ambalajelor de care vorbim. Pe cînd vom avea plăcerea să le vedem — în formate și cu desene cite mai variate — că înlocuiesc «clasicele» punguri de hîrtie?

LA EXPORT

Apropo de masele plastice: produsele românești din acest domeniu se bucură de bune aprecieri și largi cereri pe piața internațională. Consemnăm citeva din livrările făcute în ultimele săptămîni prin întreprinderea «Mineralimport-export»: 10 000 m² tapet semilavabil în Grecia; 104 000 mp covor P.V.C. în R.S. Cehoslovacă; 670 tone P.V.C. prelucrat în R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană și Ghana; 50 tone polietilenă în R.D. Germană; diverse cantități de P.V.C. expandat, covoare P.V.C., folii și fețe de masă din polietilenă, în U.R.S.S., Irak, Siria, Ghana, Liban și Kenya.

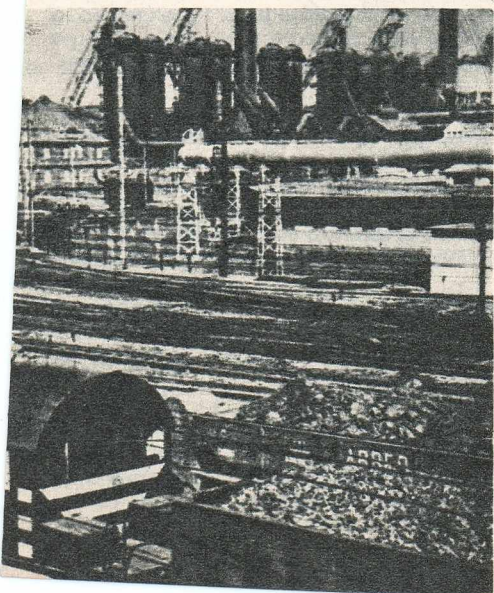

Vedere aeriană a instalațiilor Du Pont de Nemours, una din implantațiile industriale străine care au provocat discuții acerbe în presa din Luxemburg.

«Luxemburg Wort», în calitate de apărător al penetrației străine — pe care o consideră drept binefacere pentru ducată — își deschide argumentarea cu următorul citat semnificativ din Goethe: «Cine vrea să discute trebuie să se ferească a spune cu acest prilej lucruri pe care nimeni nu i le poate contesta». Ce dorea în fond anonimul autor al articolului? Să sugereze că trebuie tăcut? Să apeleze la Goethe pentru a sublinia că de dragul posibilității de a schimba păreri trebuie recurs la opinii susceptibile de a fi atacate și nu la adevăruri incontestabile?

Lucrurile sînt mai simple. Autorul tînde să demonstreze că lucrurile ar putea lua o turnură negativă dacă deținătorii de capitaluri străine, în special americane, vor fi înspăimîntați de vehemența dezbaterei, fugind o dată cu capitalurile pe meleaguri mai sigure.

La asemenea temeri nu sînt puțini luxemburghezi care răspund amintind că primul imn național al țării, «Faiervoon», lansat în 1859, cînd au fost inaugurate primele căi de comunicație cu țările înconjurătoare, cîntă «bucuria ieșirii din izolare, a comunicațiilor mai rapide cu vecinii săi puternici» și îi invită pe toți străinii să vină să vadă că luxemburghezii, «fericiți pe micul lor petic de pămînt, au motive serioase de a dori să rămînă ceea ce sînt». După momentele trăite și convorbirile avute într-o regiune plină de frumusețe și efervescență, roțile trenului de după-amiază care mă ducea spre Bruxelles parcă își potriveau ritmul pe versul din urmă al acestui vechi cîntec.

Cereri pentru promovarea noilor orientări în politica externă luxemburgheză includ și dezvoltarea schimbului și relațiilor economice cu țările socialiste.

O idee populară, ilustrată și de afluența de care s-a bucurat expoziția de covoare românești.

Combinatul metalurgic de la Esch-sur-Alzette, unul din pilonii industriei luxemburgheze.

După trei ani, Gino Cervi revine pe scena teatrului Parioli din Roma în comedia lui Georges Feydeau «Domnul se duce la meci». E vorba de un soț căruia meciurile de fotbal îi servesc ca pretext pentru escapade extra-sportive și extra-conjugale. Succesul spectacolului a determinat contractarea unui turneu în Italia cu această piesă găsită interesantă — mai ales de sații iubitorilor de fotbal.

Queen's Theatre din Londra a reluat piesa lui Carlo Goldoni «Sluga la doi stăpîni», transformată într-un spectacol muzical. În rolul lui Truffaldino, interpretat cu brio în urmă cu doar câțiva ani de Donny Kaye, apare azi Tommy Steele. O apariție la înălțimea celebrului său predecesor.

Operă comică, anti-operă sau reportaj muzical? Iată câteva încercări de definire a noii lucrări a compozitorului slovac Tibor Andrasovan, «Boala albă», inspirată din drama lui K. Capek și prezentă în repertoriul Operei din Bratislava. O lucrare originală în care autorul măturisește de a fi încercat să transpună în limbaj scenic și muzical gândirea scriitorului Karei Capek.

În R.F.G., un nou cuplu muzical asaltează — și se pare cu succes — porțile consacrații. Helga și Klaus s-au impus de curînd ca doi interpreți inteligenți și talentați de muzică ușoară și folclor. Klaus Härtl a fost pînă de curînd profesor de educație fizică, iar Helga Zeti secretară. Primul lor mare succes este imprimarea unui disc intitulat «Douăsprezece cîntece din toată lumea».

de Romulus RUSAN

LA PARADISUL HULIGANIC

Pentru că pedepsele împotriva acelor care (cu un termen devenit neplăcut la ureche) se numeau cîndva huligani, pentru că spaimele acestea ce protejau colțurile de stradă s-au înmulțit în progresie geometrică, pentru că protagoniștii proceselor rapide au început să se retragă, cu voia lor sau cu voia altora, din viața publică, pentru că aerul străzii devenise nesănătos plămînilor și creierelor infierbîtate — inventivitatea pușinilor consecvenți a găsit un remediu, o pensiune, un azil: cinematograful. Bineînțeles că știți cu toții la ce ne gîndim.

Huliganul de cinema se deosebește de huliganul clasic prin aceea că acționează la întuneric, ferit de orice răspundere, neurmărit de miliție. Contra modestei sume de patru lei (atunci cînd e rafinat), de doi sau trei lei (atunci cînd se mulțumește cu sala de periferie), eroul senzațional descoperiri recuștigă toate drepturile pe care excesivul nostru moralism i le luase. Cu numai patru, trei sau doi lei — un fel de taxă de asigurare pe care societatea i-o percepe — el obține niște libertăți pentru care, în alte împrejurări, cu adevărat eroice, oamenii de bună-credință și-ar da viața. Libertatea cuvîntului huliganic este astfel garantată de lege, căci ea se manifestă într-un locaș al artei și nu pe stradă, pentru că ea atentează asupra artei și nu asupra vieții — lucru, pesemne, radical deosebit.

În sala de cinematograf totul e idilic, totul e normal, totul e posibil. Vorba de ocară aruncată asupra eroinei lui Bresson în momentul cel mai intens al dramei Jeannei D'Arc nu e sancționată de nimeni, în vreme ce, vail, insinuarea din urma unui toc cui se plătea cu libertatea. Cocoloșul de hirtie zvirilit de balcon în capul unui cinefil infocat nu e urmat de nici o pedeapsă, în vreme ce, în fața cinematografului, piedica pusă unei zvelte bulevardiere costa cîteva luni. O, cit e de bine aici, la Cinematocă, la Patria sau la Central! Nimic nu tulbură, nimeni nu trage la răspundere, nici o lege nu acționează. La treizeci de metri în interiorul artei, la patruzeci de pași distanță de bulevard, ai un bilet de cinema în buzunar și un passe-partout pentru deplina manifestare a personalității tale. Pentru patru, trei sau doi lei becurile se sting și te trezești în paradisul huliganic.

Un bec aprins ar spulbera totul. Dar becul nu se aprinde niciodată, nimeni nu-ți vede gulerul de care să te prindă. La ieșire, tulburii cu aripile paltonului secvența finală în care nătarul de regizor își pusese atîtea nădejdi și te strecuri primul la ușă, redevenit huliganul în retragere, cuminte, desemnat, reîntrat pe teritoriul bine păzit al vieții.

de Emanoil VALERIU

LIMPEZIRI

Cea mai frămîntată dintre federațiile noastre sportive — de fotbal — este și cea mai cochetă dintre ele; ea și-a crescut foarte de curînd, cel de-al treilea «costum» într-un inter de un an și jumătate, lux pe care nu și l-a mai permis nici un for tehnic în afara celui fotbalistic.

După o iarnă întregă (și încă ce iarnă!) de aprinse discuții și justificate controverse, Comitetul federal s-a reunit, în sfîrșit (în condiții atît de democratice încît unii dintre onorabilii activiști voluntari ai fotbalului, se simțeau cuprinși de neîncredere, mai mult decît s-ar fi cuvenit) și s-a pronunțat pentru formarea conducerii obștești a federației, încredințînd-o celui mai tânăr președinte din cîți a avut vreodată acest for, lui Mircea Angelescu.

Iată deci că organismul federal, ce părea anchilozat în activitate, a găsit totuși resursele necesare depășirii momentului de criză (atît de prelungit) alegînd o soluție de bun-simț și legalitate totodată.

Se pare că același sentiment de bună-cuviință i-a determinat pe unii dintre foștii membri ai Biroului federal să anunțe retragerea de pe pozițiile deținute pînă acum, lăsînd cîteva locuri libere pentru specialiști și tehnicieni, a căror necesară prezență în fotoliile (nu prea comode) ale federației se făcuse simțită de mai multă vreme.

Noua formulă, prezidată de Mircea Angelescu, coincide cu o reprezentare a cîtorva dintre marile cluburi, care își au acum în birou oameni cu experiență multiplă, ca Gheorghe Popescu fostul președinte (salarat) al federației (vicepreședinte al clubului «Steaua»), Anton Aman (vicepreședinte al clubului «Dinamo»), Ștefan Socaciu, figură ilustră printre pasionații soccerului nostru, ca să nu-i amintim pe prea binecunoscuții Octav Luchide, Emerich Vogl, Angelo Niculescu sau pe cei doi vicepreședinți actuali, foștii internaționali Johni Dumitrescu și Ion Siclovian, sau pe cei doi secretari, de asemeni practicieni consacrați ai acestui sport, Ion Alexandrescu și Fi. Tănăsescu.

Dar mulți dintre cei citați, ca și alții în afara lor, au figurat și în vechile formule federale, al căror bilanț nu a fost de loc onorant.

Și-atunci? Consacrînd cronica noastră de azi unui organism tehnic sportiv, intenționăm să marcăm momentul actual al fotbalului și să încercăm a da un răspuns tocmai acestei întrebări atît de delicate, constituită de incapacitățile de pînă acum ale federației, reflectată în calitatea nesatisfăcătoare a soccerului românesc. Noua echipă federală are de răspuns urgent unor vechi și binecunoscute probleme pe care, fără a le ierarhiza, le putem totuși numi: condiția legală a acestui for care trebuie să-l conducă la o organizare clară și eficientă, începînd cu elaborarea normelor statutare de funcționare (bazate pe prevederile expresă a calității sale de persoană juridică cu tot ceea ce decurge de aci), croiala unui făgăș favorabil acelei autogospodării pe care se cere să o îndeplinească toate federațiile, asigurarea principiilor democratice specifice oricărui organism colectiv (obștesc sau nu) potrivit căruia deciziile luate de către birou să devină operante, atît în planul activității interne cît și în cel al relațiilor internaționale, stabilirea, prin statut, a condiției jucătorului de fotbal, lămurirea, în același timp, a profilului cluburilor etc.

Dar, mai presus de orice, credem că noul for va trebui să se preocupe de ceea ce am numi politica bazei fotbalului, adică proliferarea acestui joc, pe o cît mai întinsă suprafață și cît mai în adîncime, printre tinerii din școli, de la sate, din întreprinderi.

De altfel, declarațiile actualului președinte, publicate în presa de specialitate, cit și cele pe care le deținem din discuțiile directe cu tov. Mircea Angelescu sînt în măsură să ne îndreptățescă așteptările și în direcția răspîndirii fotbalului. Este de dorit ca acordul de idei și de voințe să se realizeze cît mai grabnic și cît mai complet, astfel ca să rezulte o unică direcție de acțiune, singura în stare să cîntească fotbalul din căușul său de mediocritate actual.

Pentru aceasta trebuie să se acorde încredere noii conduceri a F.R.F. și să nu i se aplice vechea rețetă, și anume aceea a răspunderilor imediate. Mai clar spus, să nu i se impute un eventual insucces în meciul cu Grecia...

P.S. O rezervă, privind Biroul federației de fotbal, mi-a fost reinnoită de un eveniment datorat inițiativei ziarului «Scînteia tineretului», care a organizat o întîlnire publică cu membrii echipei naționale. Ascultîndu-l vorbind pe Lucescu mi-am zis că din biroul federal era totuși bine să facă parte și un reprezentant al fotbaliștilor activi (și la minte...).

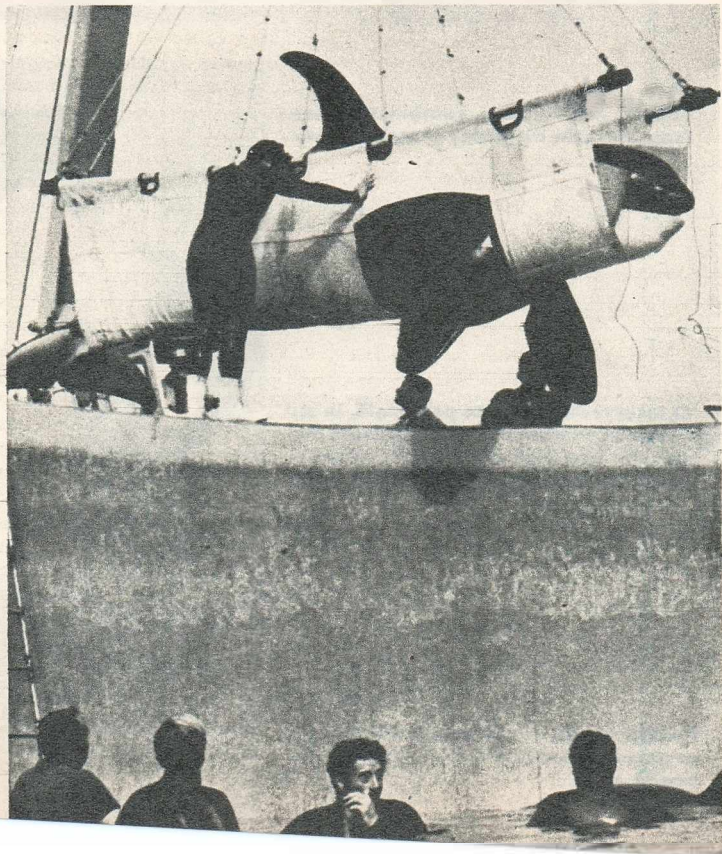

PE HERĂSTRĂU

În ciuda secretului cu care au fost înconjurate primele antrenamente de schi pe apă ale anului, fotoreporterul nostru a surprins această imagine de pe lacul Herăstrău unde marți 1 aprilie a.c. va avea loc primul concurs din această primăvară al zburătorilor pe ape...

(Cine nu va găsi sportivi la antrenament, să-și amintească despre ce zi e vorba.)

În localitatea japoneză Shikoku a fost dat de curind în folosință, în scopuri turistice, aerobuzul, un nou tip de vehicul suspendat, primul de acest fel în lume. Aerobuzul este acționat de un motor diesel de 130 CP și poate transporta până la patruzeci de persoane deodată.

HEI RRRRUP!

La Oceanarium-ul din apropierea orașului Los Angeles (California), o balenă a trebuit musai să fie mutată dintr-un bazin într-altul. Ce te faci însă cu cele două mii de kg ale delicatei ființe? Bătrina vorbă românească «nevoia te-nvață» își are valabilitate, pesemne, și dincolo de Ocean. Căci iată ce-au născocit oamenii: un soi de șacoșă de piață, e drept cu dimensiuni puțin obișnuite, prevăzută cu niște deschideri prin care să treacă înotătoarele cetaceului, și întregul dispozitiv e manevrat cu ajutorul unei macarale.

GASTRONOMICĂ

pe verticală, pe orizontală!

Precum se știe, după încheierea procesului de transformare a maimuței în om, rolul verticalelor și orizontalelor a crescut. În decursul istoriei, aceste noțiuni abstracte s-au răspândit în toate domeniile activității umane putând fi întâlnite atât la piramide sau la antenele de televizor, cât și în teoremele lui Pitagora sau în muzica ușoară. Chestiunea a ajuns în asemenea hal de generalizare încât trebuie neapărat abordată și sub aspectele ei gastronomice. De aceea orice ingurgitator care se respectă trebuie să organizeze neapărat un aperiitiv confruntativ «pe verticală și pe orizontală». În acest sens, se mobilizează câțiva specialiști care să dezbată și să verifice la concret, sub aspect teoretic și practic, verticalele și orizontalele.

Se ia, așadar, o bucată respectabilă de brinză de Olanda, care se taie în felii egale, de o grosime de circa 1,5 cm. Apoi fiecare felie în parte se taie pe verticală în șuvițe tot de 1,5 cm și se continuă cu tăierea, în orizontală, de asemenea la o grosime de 1,5 cm. Astfel se obține un număr de cuburi care se așază în verticală pe un platou în șiruri de 6 până se acoperă platoul. O dată terminată operația, se ia primul șir, pe orizontală de această dată, și pe fiecare cub se pune o jumătate de măsline care se fixează cu o scobitoare. Pe al doilea rând al orizontalei se fixează câte 1/2 felie de castravete, pe al treilea — un rulou de anchois, pe al patrulea — o bucată de ceapă verde, pe al cincilea — 1/4 ou fiert tare, iar pe al șaselea o felie de măr.

Invitații dumneavoastră se vor așeza la masă, iar gazda deschizând discuția — care poate porni de la cele inserate în primele rânduri ale acestei rubrici — va pune câte o întrebare de cultură generală referitoare la răspândirea verticalelor și orizontalelor în diverse domenii. La primirea răspunsului, concurentul va primi în fafurie un rând de cuburi de brinză de pe verticala platoului, și un pahar de țuică de pe orizontala mesei. Și așa mai departe. Cel care înregistrează cele mai multe răspunsuri bune va recita la sfârșit, pentru înviorarea atmosferei, melodia stimulatorie «Pe verticală, pe orizontală!» și va fi pus să plătească cheltuielile acestei întâlniri instructive.

P.P. NAȘU

MODA '69, LA NOI ACASĂ

de S. DIMA
fotografii de Const. HACA

Cu ingenuul june-prim Șerban Cantacuzino citind, parcă nițelul jenat de misiune, dar oricum, cu dulce înflăcărare profesională, detalii despre pliurile (suble și mini-jupele la modă; cu o domnișoară brunetă, actriță vag cunoscută, îmbrăcată într-un soi de «robe de chambre» zmeuriu, excesiv de... intim pentru ocazie, la fel de «ca acasă» nepieptănată și citind, dezabuzată, sprijinită într-o rină, partea de text ce-i revenea; cu acești doi prezentatori deci, cu o orchestră ușor plictisită și cu Aura Urziceanu dornică să-și cheltuiască aici toate acutele neconsumate la festivalul brașovean, Centrul de creație al UCFCOM-ului ne-a înfățișat, printre coloanele și cariatidele Casei Centrale a Armatei, colecția sa de primăvară și vară.

Trei ceasuri de prezentare gândită într-o misă en scene dinamică, foarte la zi, foarte spectaculoasă: 205 modele — dintre care o bună parte, excelente, câteva manechine frumoase, vreo două chiar rasate și izbutind să se miște elegant — iată un spectacol de modă care a cumulat niște ambiții, niște strădanii, niște talente ce nu mai pot fi de loc trecute cu vederea. Acest nucleu de creație, aflat acum la cea de-a treia colecție — și care ne păruse puțin obosit, puțin secătuit, la cea de-a doua prezentare, cea din toamna trecută — își afirmă acum evident vitalitatea și o personalitate în care — dacă stau să mă gândesc bine — deslușesc mai ales două trăsături. Una, foarte prețioasă, este aceea de a selecta din ideile-șlagăr ce cutreieră — precum curenții calzi oceanelor — aerul modei internaționale, pe cele care au puțința de a «prinde» la noi, în solul nostru și pe siluetele femeilor noastre, pe cele ce se pot larg difuza, înaintând astfel spre acea «democratizare» a luxului, despre care se vorbește insistent în toată lumea (textul anunța, de altfel, destul de frecvent, adresele magazinelor la care se vor putea găsi — în serie mică — unele din modelele prezentate). Cea de-a doua evidentă însușire a colecției mi s-a părut execuția ireproșabilă a modelelor, tot mai mult despovărate de acele bibiluri și fanfrelușuri ce făcuseră până nu demult delicia croitor-

(Continuare în pag. 18)

▲ Foarte «en-vogue»: combinația piele (sau imitație de piele) și stofă ecoseză.

▶ O interpretare foarte personală, în stil folcloric, a citorva din leitmotivele modei: din aba albă cu broderii negre — vesta, tunica și pardesiul primăverii '69.

▶ Pentru seară, o vaporosă rochie din organza albă, cu cordon și manșete din boabe aurii.

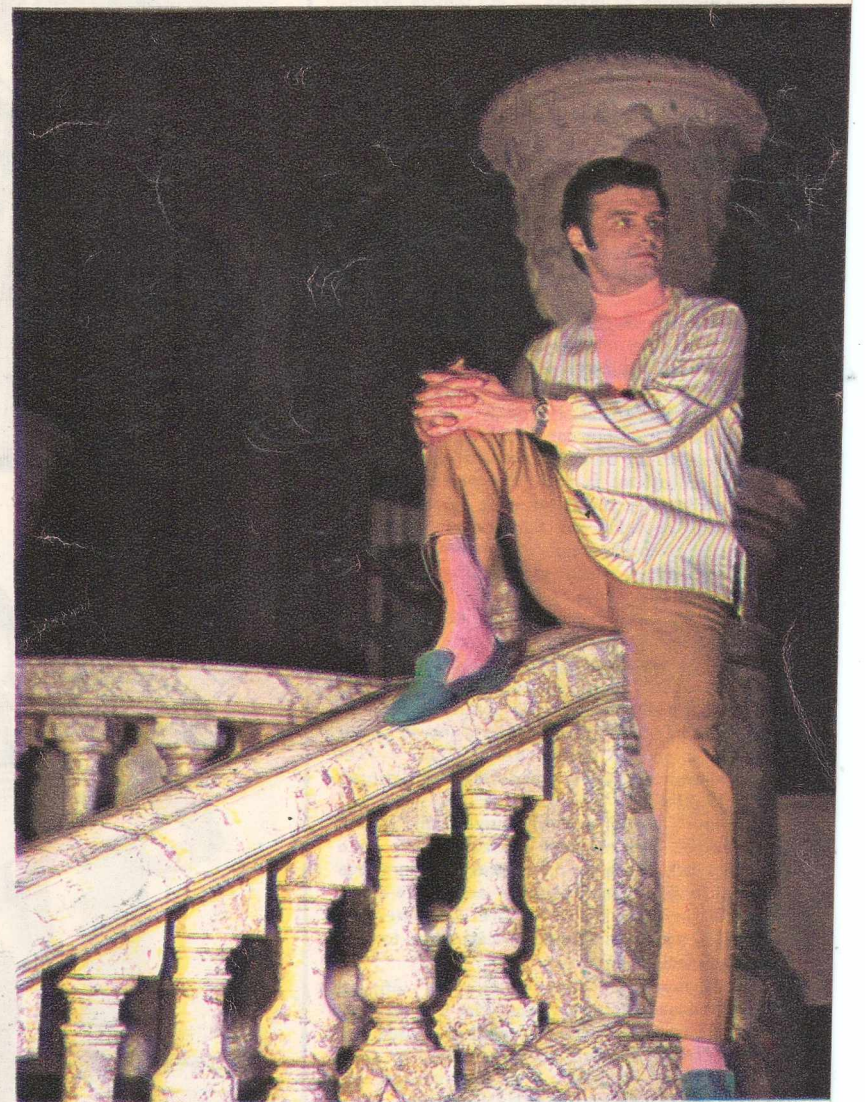
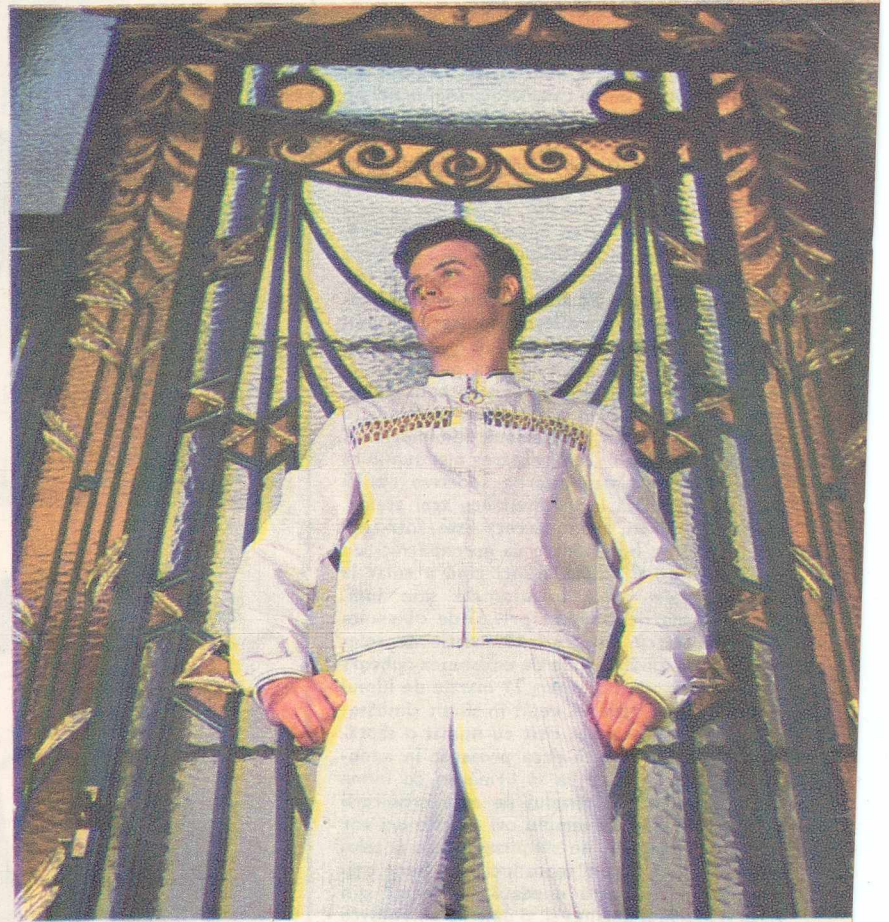

◀ Tot din organza, o altă sugestie pentru o rochie festivă.

Și iată că știutul conservatorism masculin în materie de vestimentație, începe să fie zdruncinat: bluzele sport, puloverele cu guler rulat, hainele viu colorate, cîștigă tot mai mult teren.

◀ Orelor de sport, de lucru, îmbrăcăminte confortabilă, din stofă și imitație de piele.

NUMAI HOCHEIUL O FI DE VINĂ?

De dragul unei categorii limitate de spectatori, televiziunea le-a nedreptățit flagrant pe toate celelalte. Pentru ca amatorii de hochei pe gheață să se bucure de privilegiul de a urmări în direct toate meciurile campionatului mondial, toți cei pe care nu-i pasionează acest sport — și care reprezintă, probabil, majoritatea absolută a telespectatorilor — au fost pur și simplu privați de orice emisiune atrăgătoare. Nici măcar zeului fotbalului nu i s-a jertfit vreodată întreg programul unei săptămâni (de fapt, acum e vorba de aproape două). În săptămâna 16-22 martie nu a fost respectat nici unul dintre capitolele angajamentului voluntar asumat de televiziune de a furniza publicului ei spectacole la domiciliu. Totul a început duminică, 16 martie, când a dispărut, fără nici o scuză, din program «Magazinul duminical». A dispărut pentru a nu mai reapărea nici duminică 23 martie, deși manifestările sportive i-ar fi lăsat de astă dată loc. Filmul «cu trei stele», «Eddie Chapman, agent secret» este, într-adevăr, destul de bun pentru ca aproape nici un cinefil să nu-l fi scăpat atunci când a rulat la cinematografe, adică în ultimele șase luni. Marți, 18 martie, am fost privați de obișnuita seară de teatru, miercuri 19 martie de telecinematecă, joi 20 martie de emisiunea concurs «Steaua fără nume», vineri 21 martie de filmul rezervat acestei zile. A venit în sfârșit simbăta: necrologul «Sfîntului», citit cu numai o săptămână înainte, era încă prea proaspăt în amintirea noastră pentru ca să urmărim cu inima ușoară «Bonanza», serialul pe care cronicarii americani îl iau ca exemplu ori de câte ori vor să demonstreze cât de simplistă poate fi televiziunea. Și ca și cum toate lucrurile bune trebuie să se sfîrșească deodată, a încetat din viață și bătrînul Soames și, o dată cu el, Forsyte Saga. Duminică 23 martie — «O femeie excentrică», film pentru a doua oară greșit programat: prima dată s-a suprapus Festivalului de la Brașov, determinându-i pe unii telespectatori să-l prefere muzicii ușoare sau să-l vadă printre picături; a doua oară reprezintă totuși o reluare la interval foarte scurt, ceea ce îl descalifică pentru rolul de «vedetă» a programului duminical. Sintem, de altfel, la capătul unei săptămîni de reluări. Nici «Fîntîna turmelor» de Lope de Vega, nici «Îngrijitorul» de Harold Pinter nu suportă două reprezentări aproape consecutive. Dacă se apreciază că o piesă merită să fie văzută de telespectatorii din toată țara, de ce nu este transmisă de la bun început în zilele cu un singur program?

Prea multe slăbiciuni pentru a da vina numai pe hochei! Interesul opiniei publice pentru sport este diferențiat. Mai întii telespectatorii se împart în oameni pe care transmisiunile sportive îi interesează și oameni pe care nu-i interesează. Cei dintii au, la rîndul lor, preferințe bine determinate. Ca miine va avea poate loc un campionat mondial de haltere sau unul de popice. Se va considera oare că trebuie urmărite cu orice preț, cu prețul sacrificării nemiloase a echilibrului programelor?

Hai să spunem însă că nu se putea face nici o reducere în șirul nesfîrșit al partidelor de hochei (cu rezultate previzibile în proporție de 90 la sută). Ce ar fi împiedicat, în acest caz, câteva schimbări în afectarea spațiului de televiziune? Nu s-ar fi putut renunța într-o zi sau alta fie la primul pachet de emisiuni — cel didactic-educativ — fie la al doilea — cel dintre orele 19,30 și 21 — în favoarea unui spectacol în premieră, a unei emisiuni muzical-distractive de calitate? Tare mă tem însă că așa cum pare a reieși din lipsa unor asemenea elemente chiar și în zilele fără hochei — acesta din urmă n-a fost în fond decît un pretext binevenit pentru a masca o anumită secătuire a tonului de surprize plăcute.

Cîteva fapte vin, din fericire, să infirme aceste presupuneri pesimiste. Mai întii și mai presus de orice se situează, evident, concertul Yehudi Menuhin. A intrat (accidental) în program un film cu Edith Piaf, am urmărit cu interes reușita emisiune «Play Bach» (nu Play back, cum greșit s-a anunțat), astăzi vom asista la Festivalul Eurovizionii. Să deschidem deci televizoarele și să așteptăm. Cine știe? Poate vom mai primi și alte compensații...

Felicia ANTIP

MODA '69, LA NOI ACASĂ

reselor noastre din cooperative: o linie mai pură, mai riguros construită, un simț al armonizării culorilor, o binecuvîntată economie la garnituri și garniturile au dat colecției un aer de distincție după care suspinăm tare de demult.

...Așadar, patru fete irump pe podium și prezintă — cu intenții de șoc vizual — patru variații pe aceeași temă, tema cea mai fierbinte a modei zilei și a sezonului, taiorul-redingotă cu pantalon în loc de fustă, tratat în patru culori, patru cupe, patru formule de jachetă. Se pare că moda anului '69 a pus gînd rău nu numai cămășii bărbătești — pe cale de a fi trădată în favoarea puloverului subțire cu guler rulat — ci și bătrînei, credincioase decenței noastre fuste, concurate pînă la desființare de pantalonul bun la toate ocaziile (dar mă îndoiesc că și la toate femeile!). Oricum, cred că modelistii noștri nu au greșit revenind adesea, în cursul prezentării, cu acest leitmotiv al pantalonului cu taior lung sau vestă (găsind chiar o foarte personală interpretare, în stil folcloric, a unor costume din aba albă cu broderii negre), dacă ne gîndim că o bună parte a colecției e închinată litoralului și muntelui, unde pantalonul face parte din clasică recuzită vestimentară a ambiantei. Din nou mi se pare, ca și în toamnă, că treaba cea mai bună a fost făcută de «croitoria grea», cum i se spune, că pardesiurile, taioarele, costumele sport, unele de două-pieșce-uri au avut norocul de a întîlni fetele cele mai cumsecade și mîinile cele mai pline de har. Mult mai cuminte, mult prea cuminte, de o paloare ce se învecina prea aproape cu fadoarea, mi s-a părut colecția de rochii de zi și de după-amiază. Aici, criteriul prim care a acționat mi s-a părut a fi adaptabilitatea modelului la o confecție de serie, o anume cumsecădenie bătrînească, un fel de simplitate banală, o anumită sărăcie a inspirației, ceea ce nu putea fi totuși în intențiile acestei colecții gîndite pentru a lansa, pedagogic, moda. Cu greu ochiul a putut păstra un model, după (iar acestea erau mai ales rochii tricotate), cu greu s-au putut desprinde linia și detaliile pe care creatorii de la UCECOM le recomandă anume pentru rochiile verii '69. Și cele mai puțin reușite, mai lipsite de personalitate, mi s-au părut rochiile de mătase naturală, care au stîrnit, pare-se, împotriva lor, toată vehementa antipatie a creatorilor, nedreaptă dacă ne gîndim că materialele nu erau chiar dezagreabile la privit.

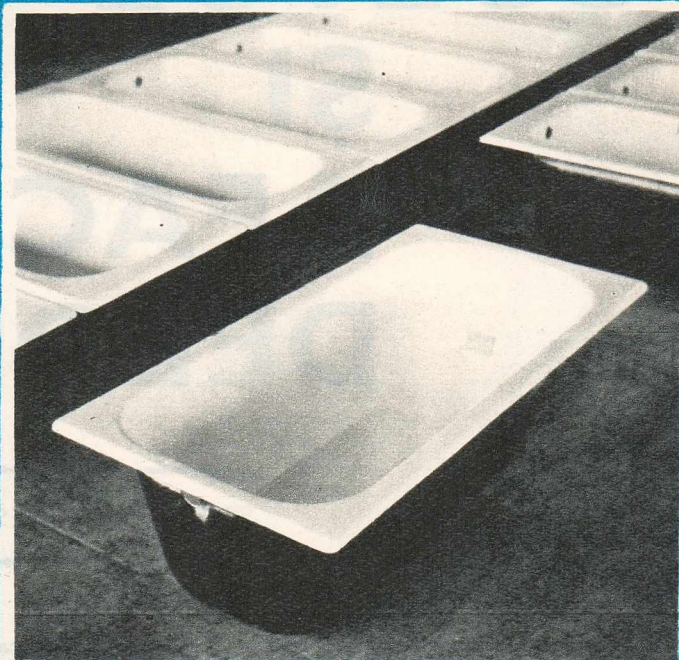
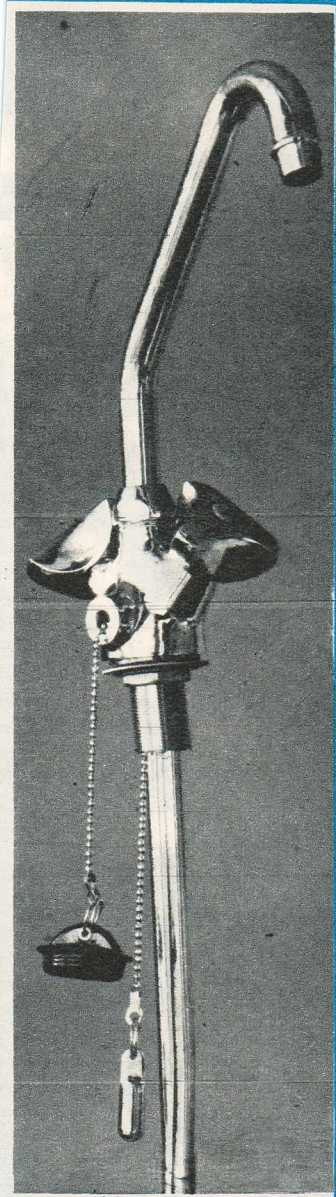
La capitolul rochiilor de seară, colecția și-a revenit în fire — și după o scurtă eclipsă de bun gust (rochiile «Bar», «Organza» — cu o notă de vulgaritate și de provincialism pe care le dorisem definitiv uitate!) a dat drum liber interpretărilor romantice în catifea și organza, rochiilor tinerești, vaporoză, ori celor discrete pentru vîrstele mai puțin fragede.

Incompletă, concuroasă pînă aproape de desființare, de imensa și excelentă colecție de litoral prezentată la contractări de fabrică de confecții și tricotate «București», grupa de produse pentru zilele vacanțelor la mare nu a avut, bănuiesc, alte pretenții decît a ne semnala că vara se apropie totuși, că trebuie să ne îngrijim din vreme la ONT pentru locuri dacă nu vrem să petrecem o robinsonadă foarte... mondenă în sălbaticul «Doi Mai» sau în mai știu eu ce cîtun pescăresc devenit brusc stațiune «en vogue».

Să nu uit să spun — din nou, și, desigur, ca și în trecutele cronici de modă, la fel de inutil — că toată prezentarea aceasta, fetele au făcut-o fie desculțe (la modelele de litoral), fie cu vreo 3—4 perechi de pantofi schimbate, frățește, între ele, fără nici o poșetă și doar cu cîteva foarte frumoase pălării făcute la «Casa de modă». Să-i înțelegem pe organizatori, dragi tovarăși: ce are comun Centrul de creație al UCECOM-ului cu cooperativele de marochinărie și pantofărie? Nimic, în afară de faptul că UCECOM-ul e forul lor tutelar. Și cine spune că un for de conducere are, necesarmente, și un cuvînt hotărîtor de spus atunci când e vorba de pantofii și poșetele noastre cele de toate zilele?

Poate ne-o va spune totuși la viitoarea prezentare de modă chiar UCECOM-ul...

Sugestii vestimentare pentru toate orele: pentru ceasurile petrecute acasă (1), pentru o vizită sau un spectacol (2), pentru diminețile de intimitate cu soarele (3).

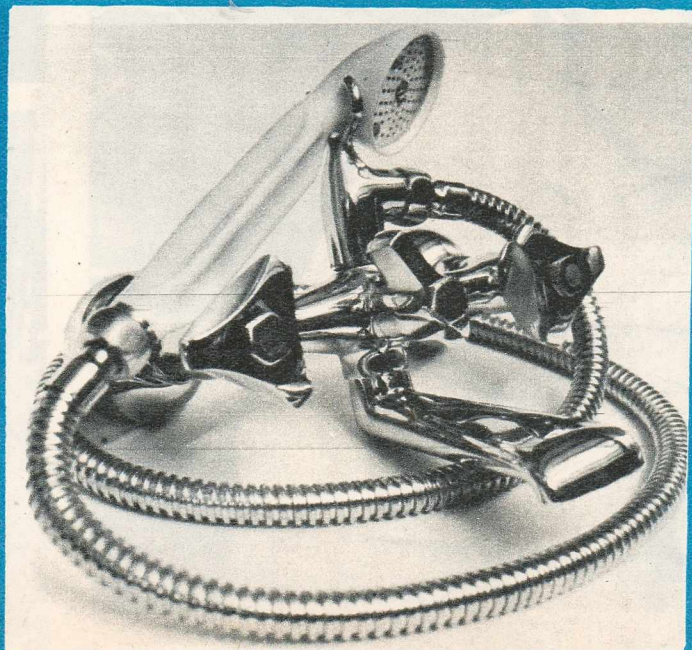
**UZINA DE RADIATOARE,
ECHIPAMENT METALIC,
OBIECTE ȘI
ARMĂTURI SANITARE**

UREMOAS

București
Bd. Preciziei nr. 12
tel. 31.16.40.

produce și livrează:

- Radiatoare din fontă pentru încălzire centrală
- Echipament metalic (accesorii și feronerie) pentru industria construcțiilor și mobilier
- Băi din fontă emailată
- Robinetărie și accesorii pentru instalații sanitare interioare

*Produsele UREMOAS
sînt de bună calitate,
au un finisaj îngrijit,
estetică modernă...*

CULTUL VEDETEI ȘI AFACEREA DELON

SPICUIRI DIN PRESA OCCIDENTALĂ

Cantitatea aproape infinită de uimire tandră, pe care o încercăm în fața admirației mistico-eretice cu care sînt înconjurate stelele de ambele genuri ale ecranului și muzicii ușoare, ar fi trebuit să ne împiedice să mai otensăm sensibilitatea adoratorilor d-lui Alain Delon și, mai ales, a admiratoarelor sale. Cum totuși, dincolo de samurai și lalele negre, cazul celebrului actor francez a interesat, în toată lumea, nu numai presa de scandal, ci și publicațiile cele mai serioase și, mai ales, cum așa-zisa «afacere Delon», sub raportul implicațiilor ei omenești, aruncă o lumină pe cît de crudă pe atît de necesară asupra cultului vedetelor, ne vom îngădui să trecem, aici, în revistă, principalele informații pe care cursul anchetei, desfășurată în paralel de parchetul din Versailles, sub conducerea judecătorului René Patard, — asistat de brigăzi întregi ale poliției pariziene — și de presa internațională, servită de tot felul de colaboratori, de la cei mai serioși pînă la cei mai revolver. (Cu specificarea că ne vom feri de referințele reporterilor-revolver.)

Mai întii, ce spune justiția?

După o anchetă care a conferit dosarul 237-68 peste 460 cote, după ce l-a arestat preventiv pe François Marcantoni, fost (?) traficant de stupefiante, «gangster în retragere» — cum se intitulează el însuși, după ce l-a anchetat îndelung pe Alain Delon, judecătorul René Patard declară: «Mărturiile omenești sînt fragile și justiția trebuie să aibă răbdare. Chiar dacă dl. Delon ar fi într-adevăr amestecat în vreun fel, el n-ar spune-o. Nu trebuie să se aștepte revelații spectaculoase în lunile care vin».

Așadar justiția nu acuză dar este, în același timp, departe de a-și retrage bănuiele.

După părerea săptămînalului parizian «L'Express» — ca și a majorității comentatorilor parizieni, indiscutabil demni de încredere, perseverența parchetului în a continua să ancheteze în jurul lui Alain Delon are la bază cele trei scrisori în care, înainte de a-și fi terminat dubioasa carieră de play-boy cu un glonț de 9 mm în cap (glonț descoperit abia după a doua autopsie, făcută — nu se prea știe de ce — la 25 de zile după prima) victima, Markovitch îi acuză de eventuala sa vi-

toare moarte pe Alain Delon, pe François Marcantoni și o implica pe Nathalie Delon, actualmente despărțită de Alain.

«Der Spiegel», între alte reviste — și alegem tocmai «Der Spiegel» ca sursă de referință, pentru faima de care se bucură pe plan internațional în ceea ce privește eficacitatea serviciului său de documentare — leagă însă cazul Markovitch de o altă afacere ciudată: moartea, la 30 ianuarie 1968, la Hollywood, a soției lui Mickey Ronny și a fostului prieten salariat al lui Alain Delon, Milos Milosevic, același care l-a introdus pe Markovitch în familia Delon.

Declarate sinucideri, cele două morți de la Hollywood prezintă ciudățenia că Milosevic s-a «sinucis» trăgîndu-și un glonț în creierul mic. Un prieten al său, Kiro Popcevschi, care a declarat că-l cunoaște pe asasinul lui Milos, a murit cu gîtul într-o sîrmă bransată la o priză.

Or, zice «Der Spiegel» — neacuzînd, dar strecurînd cumva acuzația, Nathalie, înainte de a deveni Delon, fusese prietenă foarte apropiată cu Milos Milosevic. Cînd acesta s-a sinucis, Alain Delon turna la Hollywood «Doi băieți teribili din Texas»,

S-au dus timpurile cînd cei doi soți se fotografiau casnic, pentru uzul publicității.

◀ François Marcantoni, prietenul arestat al actorului, despre care se spune că e un «gangster în retragere».

▲ Dacă Alain Delon a ajuns — deocamdată nu se știe dacă pe drept sau nedrept — obiectul unor lungi anchete polițienești...

▲ ...Nu e de mirare că presa franceză a făcut legătura între aceasta și viața Nathalie Delon care «își trăia viața».

și frecvența casa lui Mickey Ronny. Se afla de asemenea la Hollywood și François Marcantoni, actualmente arestat sub inculpația de complicitate la uciderea lui Markovitch. Un oarecare artist numit Break Dexter ar fi sfătuit-o pe mama lui Milosevic să nu caute cauzele morții fiului său la Hollywood, ci la Paris, în preajma lui Alain Delon.

Nu pentru a cruța admiratorii vedetei, astfel pusă în cauză, ci de dragul adevărului, trebuie să spunem că toate acestea și multe altele încă, cite se colportează în cazul Delon, nu numai că nu sint nici concludente, nici întotdeauna coerente,

dar apar chiar, sub anumite aspecte, ca făcând parte dintr-o campanie orchestrată de defăimare — poate după ureche, poate la întâmplare, dar orchestrată totuși. Astfel nu se poate trece cu vederea faptul că s-a tentat compromiterea, prin amestecarea sa în această afacere, a unei înalte personalități politice franceze, căreia nu-i rostim aici numele, din stimă pentru suszisa personalitate și din dispreț pentru procedeu.

Esența tapajului de presă iscat însă în cazul Delon se găsește în însăși cultul vedetei. Nu în simpatia generoasă pe care spectatorul o poartă actorului pre-

ferat — noi înșine ne declarăm aici sinceri admiratori ai actorului Delon — ci în metodele comerciale de construire publicitară a unei vedete, cu cancanuri plătite, cu scandaliuri adeseori inventate pentru ca publicul să țină minte, indiferent ce, dar să țină minte, așadar în toată atmosfera tulbură ținând să transforme vedeta în ceva care și în particular este peste nivelul omului normal, nu făcându-se apel la talentul vedetei, nu la inteligența sa, ci la ciudătenii, manii, viața intimă și unghiuri indecente.

Cel mai scump actor al Franței, Alain Delon are parte de o publicitate în genul:

«Seducătorul mondial nr. 1!», «Doamnelor, atenție la corupătorul de inimit!», «Alain Delon, amorurile sale extraordinare».

Și, tot în presă, dirijate sau nu, declarații ale foștilor săi superiori din armată: «Un sadic, un tinăr căruia-i place să ucidă, un degenerat sexual».

Tot ce se poate ca Alain Delon să nu fie amestecat în nici un fel în afacerea Markovitch. Dar în imaginea pe care el însuși o construiește despre el, în declarațiile sale sfidătoare despre prietenii cu gangsterii, în atitudinea de dispreț față de restul lumii, pe care-i place s-o afișeze, Samuraiul nostru n-a făcut altceva decât să alimenteze scormonirea în murdării al cărui obiect a devenit de la o vreme încoace.

Altminteri zis, cealaltă față a «cultului vedetei» nu-i prea plăcută la privit.

De ce ne-a fost frică, n-am scăpat. Nici nu s-a tras bine cortina peste ultimul spectacol al Festivalului de la Braşov şi au început să curgă scrisorile cu «luări de poziţie». Pare curios, dar aproape toţi cei care ne-au scris au de făcut observaţii critice cu privire la palmares şi ne prezintă contra-clasamente pe care le opun celui întocmit de juriu. Şi mai curios este că aprecierile formulate după festival diferă sensibil de cele afirmate cu atita vehemenţă şi siguranţă de sine înainte de începerea întrecerii. De unde se vede că «microbistului» îi stă bine să fie mereu contra. De altfel, un microbist care nu e enervat, n-are nici un haz. Nu ne rămâne decît să privim lucrurile cu filozofie şi să ne ferim de a ne amesteca în aceste inflăcărute polemici. Spre deosebire de majoritatea corespondenţilor noştri, considerăm că şi în acest domeniu (ca şi în toate celelalte) e bine să se pronunţe, în primul rînd, oameni calificaţi, competenţi, care-şi consacră, în general, activitatea unor asemenea preocupări (în cele de mai sus nu e conţinută nici un fel de aluzie maliţioasă la preestimaţii noştri colegi, cronicari de televiziune care, prin natura lucrurilor, se pricep la toate). Cînd vorbim de oameni competenţi în materie de muzică uşoară ne gîndim şi la unii care poate încă nu s-au manifestat public dar care au vocaţie pentru aşa ceva; scrisorile cititorilor Const. Lepădatu din Videle, jud. Teleorman şi Paula Avram din Bucureşti au constituit pentru noi o foarte agreabilă surpriză. Cit despre rezultatele festivalului, propun cititorilor noştri să ne liniştim, mai ales că tot nu se mai poate schimba nimic şi cîştigătorii rămîn buni cîştigători. Vorba ceea: aştia sînt şi noi îi iubim.

Dar, fiindcă am pledat pentru competenţă, ne simţim obligaţi să luăm atitudine şi împotriva celor plini de ifose şi care se consideră deţinătorii înţelepciunii universale. În acest sens, am citit cu sinceră indignare o scrisoare venită din Braşov şi semnată P. Păunescu. Dintre toate necazurile de pe lumea asta, pe dumneasa îl roade mai cu seamă unul: ce se va întimpla dacă la concursul loto va cîştiga o călătorie la Paris cineva care nu-i suficient de doct în ale culturii franceze. Nici n-ar şti cum să se uite la Turnul Eiffel, se căinează autorul scrisorii care, plin de morgă boierească, propune, de fapt, instituirea unui fel de numerus clausus care să-i priveze de avantajele unor asemenea călătorii pe cei care nu corespund criteriilor de «fineţe» stabilite de dumneasa. Mai rămîne doar să se organizeze şi un examen, fără de care să n-ai dreptul să joci la loto. Mare-i grădina lui Dumnezeu!

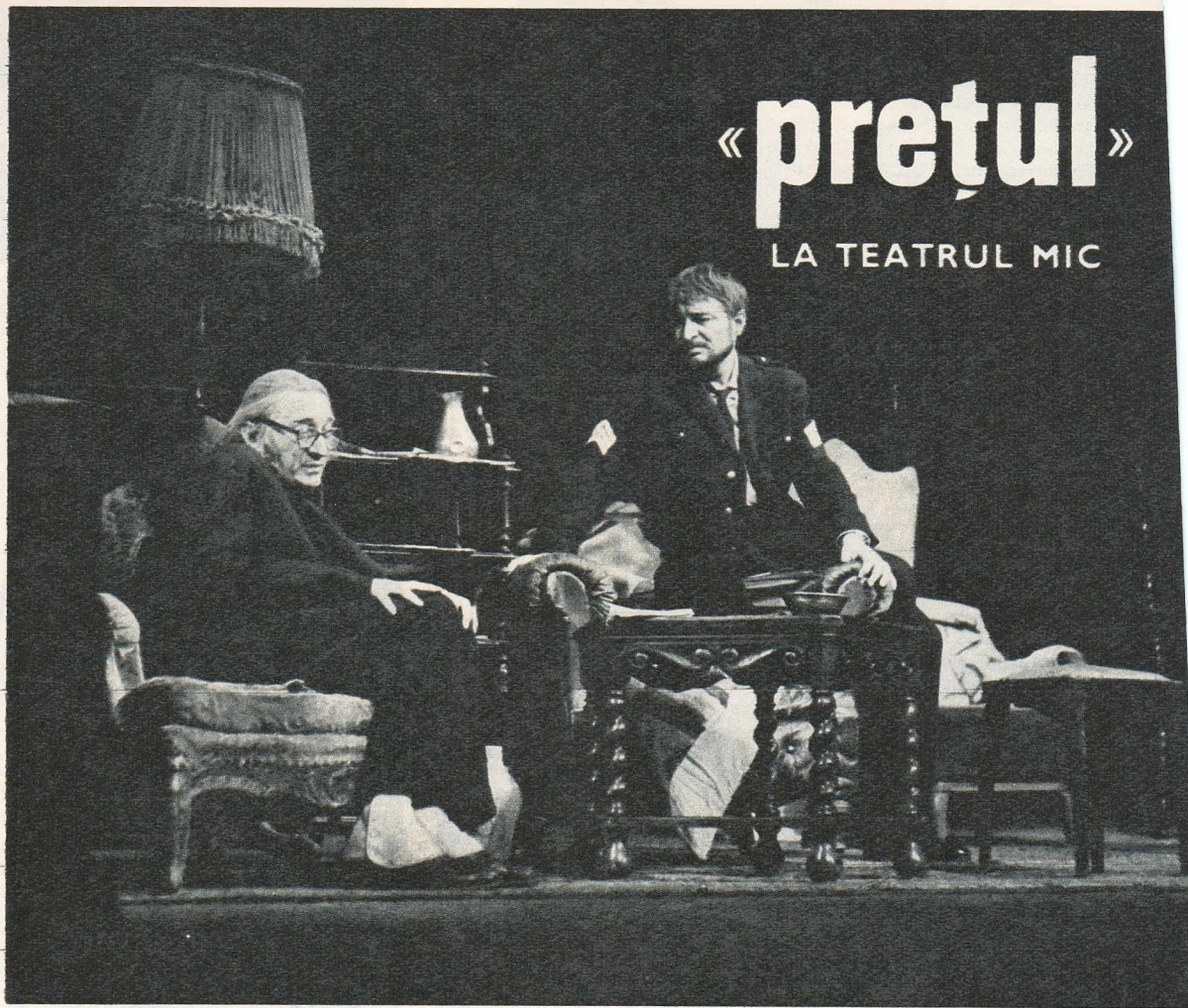
Cititorilor Ioan Pintilie din Reşiţa, Haralambie Dumitrescu din Lugoj, Medet Ibrahim din Bucureşti şi Vasile I. Marin din Bolintin-Vale, judeţul Ilfov, care ne-au trimis versuri, cerîndu-ne părerea, le răspundem în bloc: deocamdată nu se întrevide în ce ne-aţi trimis nici cea mai vagă urmă de vibraţie poetică. Totul e de o asemenea platitudine, încît nu ne putem lua nici măcar răspunderea de a vă sfătui să mai încercaţi. Ne-a amuzat faptul că tov. H. Dumitrescu care scrie: la (sic!) spus la soţie/ Frică să nu fie/ Aduna boerii/ La ospăţ să-i vie etc. este foarte preocupat de «rezervarea dreptului de autor» şi de «remunerare».

Trebuie să spunem cîteva cuvinte şi celor care ne solicită să publicăm diferite fotografii, coperte etc. Contrar părerii cititoarei Gaby Tulică din Bucureşti, fotografia Dianei Rigg (neuitata d-nă Peel) a apărut în revistă. Sînt toate şansele să mai apară fiindcă Diana Rigg continuă să turneze filme. Şi fotografia cîntăreţului Roy Black — solicitată de mai mulţi cititori — a apărut recent şi, pe măsură ce cariera sa internaţională — care se anunţă foarte promiţătoare — ne va mai oferi prilejul, vom mai publica şi alte imagini. Profesorului Francisc Fini din Roman, în schimb, nu-i putem garanta apariţia unor coperte înfăţişîndu-i pe Zbigniew Cybulski şi Maria Felix. Primul, după cum se ştie, a murit în împrejurări tragice acum cîteva ani, iar a doua, probabil din cauza virstei înaintate, de fapt n-a mai turnat nimic în ultima vreme. Or, noi sîntem (şi vrem să fim) o revistă de actualitate, iar copertele trebuie să exprime această cerinţă. Dar, pe măsură ce filme mai vechi ale celor doi actori vor fi aduse sau reluate pe ecranele noastre, vom publica şi fotografiile la paginile de film. În ce-l priveşte pe Cybulski, promitem că vom căuta chiar în mod special asemenea prilejuri.

Cititorul N. Munteanu din Bucureşti ne trimite o povestire ştiinţifico-fantastică, intitulată «Trei oameni spre Venus». Din păcate, ea nu ni se pare publicabilă. Construcţie defectuoasă, situaţii nemotivate nici dramatic, nici psihologic, nici ştiinţific, un stil neglijent şi, mai ales, ignorarea (ca să nu folosim un termen mai aspru) celor mai elementare date ştiinţifice cu privire la planeta Venus ni se par defectele principale ale compunerii tov. N. Munteanu. Nu mai vorbim de repetarea insistenţă a formulei ridicole «aselenizare pe Venus!» Nu se poate aseleniza decît pe Lună, fiindcă Luna şi numai ea purta în greceşte numele de Selene.

Cîteva cuvinte, în incheiere, cititoarei noastre Carmen Cristescu din Bucureşti, pe care o asigurăm de toată simpatia noastră şi căreia îi promitem că ne vom interesa la specialişti cei mai avizaţi în legătură cu situaţia d-sale.

H. DONA

Solomon Gregory (Tudorel Popa) şi Victor Frank (Ion Marinescu), faţă în faţă, senectutea vitală şi tinereţea infrîntă.

Arthur Miller, de la o vreme oaspete de fiecare an al scenelor noastre, trăgînd în gazdă, cu vizibile preferinţe reciproce, la Teatrul Mic, ne uimeşte de fiecare dată prin consecventa obstinaţie cu care se refuză noilor formule de teatru, cu care practică acel sănătos teatru realist, bine căptuşit cu substanţă metaforică, de care am cam uitat parcă să ne mai bucurăm cum se cuvine. «Nu sînt croitor de damă, nu sînt capabil să alerg după ceea ce se consideră că ar fi la modă la un moment dat», recunoaşte, desfăcînd braţele a neputinţă, dramaturgul american cu box-office-ul cel mai ridicat de pe Broadway. Drept care, continuă să privească viaţa direct în faţă, prin ochelarii săi cu sticle groase, să o privească grav, cu vocaţie de moralist, cu responsabilitate («responsabilitatea fiind un mod de a iubi» — spune tot el) şi să aducă pe scenă — aşa cum face şi în «Preţul» — viaţa însăşi, sufocant de adevărată, oamenii faţă în faţă cu ei înşişi, cu conştiinţa lor, cu semenii lor, cu anii pe care i-au trăit, cu restul anilor pe care îi mai au în faţă. Nu e prea comod autorul acesta care te pune şi pe tine, spectator, să te răfuişti — în acelaşi timp cu eroii de pe scenă — cu tine însuţi, să-ţi faci bilanţuri, să simţi pe umeri trecerea anilor şi pe conştiinţă apăsarea compromisurilor, nu e comod şi nici nu ţine să fie comod. De aceea îşi permite să ne arate, aducîndu-i în scenă pe cei doi fraţi Frank — sergentul de stradă şi medicul celebru — aducîndu-i şi punîndu-i să se certe foarte crud, foarte «frăţeşte», să-şi răscolească reciproc trecutul şi să găsească acolo nu numai vinile celuiilalt, ci mai ales propriile slăbiciuni şi neputinţe, nu se ştie, deci, dl. Miller să ne arate cît de diverse pot fi faţetele ratării. Cu succes social şi profesional ori fără, cu bani ori fără cu însemne vizibile ori fără, amîndoi fraţii Frank sînt nişte învinşi şi eşecul vine din falsa dimensionare a idealurilor lor: ţel atroce, egoist, cum a fost setea de chivernisire a lui Walter, ideal pseu-

do-altruist, cum e sacrificiul făcut de Victor pentru salvarea tatălui lor falit. Dar Miller ne îmbracă toga şi peruca judecătorului suprem şi fanatic, legat, ca şi Justiţia, la ochi, nu dă sentinţe în favoarea unuia sau a altuia, ci îi lasă pe amîndoi fraţii să plutească în acel atît de omenesc amestec de forţă şi slăbiciune, de mizerie şi generozitate, în acea ambiguitate de caracter care este, vai, atît de comună nouă, tuturor oamenilor; şi care dă, de fapt, piesei sinceritatea ei plină de nobleţe.

Dacă spectacolul lui Crin Teodorescu are, regizoral vorbind, o calitate de prim plan, cred că ea este tocmai această sinceritate totală, această acută senzaţie de viaţă adevărată pe care ţi-o dă, clipă de clipă, spectacolul şi pe care am impresia că nu a mai încercat-o de mult, cu aceeaşi intensitate, într-o sală de teatru. Mişcîndu-se cu o totală siguranţă (siguranţă pe care ţi-o dă numai precizia gândirii artistice, rigoarea intelectuală şi deplina stăpînire a meşteşugului regizoral) de la teatrul absurdului ionescian spre clasicismul modern al lui Miller, Crin Teodorescu a dirijat cu admirabilă discreţie acest concert de cameră cu patru personaje solistice, şi nu s-a sfiit de loc să permită unui spectacol gîndit pentru actori să fie în primul rînd un mare spectacol de actori. L-am urmărit trei ceasuri şi mai bine pe Ion Marinescu ascunzînd, sub haina de poliţist american — veşmintul forţei oficiale — un biet om cumsecade, slab, sentimental, bîntuit de întrebări la care nu e în stare să răspundă, l-am urmărit cu un uriaş simţămînt de uimire, da, de uimire; dacă acel ceva se numeşte har, atunci acest ceva pe nume har venea de undeva, dinăuntrul actorului, ca un val de fierbinţeală, îi inunda toată fiinţa şi îi topea acele ştiute contururi aspre, bărbăteşti ale chipului său, îi ştergea zimbetul sardonnic, îi inmuia tonurile vocii şi umplea întreaga scenă cu o prezenţă umană vibrîndă, tensionată, despre care aş fi jurat — ce înseamnă otrava pre-

judecăţilor! — că nu va putea găsi în acest actor viril ecoul cuvenit. Ionescu Gion — se ştie, nu spun nici o noutate — e şi el un actor de zile foarte mari, care domneşte pe scenă şi care nu-şi trădează niciodată personajele; dar am impresia că pe Walter nu l-a iubit, nu a fost dispus — precum autorul — să-l înţeleagă şi să-l disculpe, şi l-a încărcat cu mai multă răceală şi meschinărie, ba chiar şi cu o picătură de perfidie în plus peste ce s-ar fi cuvenit.

Timp de trei ceasuri şi mai bine am gîndit cu amărăciune, urmărind jocul de o naturaleză şi un farmec aparte al Doinei Tuşescu, cît de ingrată poate fi uneori soarta, regizorii, piesele, distribuţiile, cu o acrită atît de personală, de autentică, de distinsă!

Cine spunea că Solomon Gregory, misitul chemat să preţaluiască şi să cumpere mobila veche a fraţilor Frank, e doar un personaj pitoresc, adus — concesiv — în scenă doar de dragul pitorescului? Mi se pare o interpretare cu totul îngustă: Miller — şi alături de el Tudorel Popa — a făcut din acest bătrîn de 90 de ani, nu numai rai-sonneur-ul piesei, nu numai înţeleptul mucalit, ci o expresie a vitalităţii omenestii, a vieţii neînvinse. De aceea Miller îi acordă lui dreptul de a face «preţul» celorlalte personaje din piesă, de a socoti valoarea vieţii lor, de aceea lui îi incredinţează gîndurile lui cele mai adînci, de aceea îl face pe el să tragă concluziile: «Problema nu-i că nu poţi să crezi în nimic; asta, treacă-meargă, mai rabdă omul; problema-i că totuşi nu poţi trăi fără să crezi în ceva. Aici e bubă. Şi dacă nu poţi crede, tinărul meu prieten, eşti un om mort dinainte...»

Sanda FAUR

P.S. Să nu uităm a-i mulţumi lui Radu Nichita nu numai pentru excelenţele traducerii din Miller cu care ne-a obişnuit, ci şi pentru promptitudinea cu care aduce pe scena românească cele mai verificate succese ale dramaturgiei internaţionale.

mare aventură tehnică și științifică se desfășoară în momentul de față, pe tăcute, în zona arctică a Alaskăi, pe coasta Mării Beaufort. Coasta este «privește» spre Polul Nord.

Îndacă acum un an, într-o după-masă de februarie, ora 3,22, o uriașă flacără roșie izbucni din tundra înghețată și atinse în câteva clipe înălțimea de 20 m, nimeni nu putea urmări urmările. Nici spectatorul solitar al incendiului, tânărul inginer Keasler, care conducea o operație de foraj pentru compania «Atlantic Richfield», și nici marile interese» petroliere.

Un singur lucru îi era clar lui Keasler. Așadar, geologii avuseseră dreptate: sub tundra înghețată se găsea petrol! Văpaia nu izbutise să topească tundra de gheață de pe barba (de o săptămână!) inginerului, vântul învolbură zăpada, termometrul scăzuse la 40° sub zero, iar în mintea privitorului se înstăpînise un singur gând: «...Dumnezeule, cum să extragi petrol în asemenea condiții?»

Să evocăm, după revista «Life», etapele acestei aventuri a petrolului în Alaska. Dar mai întâi: există petrol? O firmă de consultanți specialiști din Texas, cunoscută pentru prudența sa în probleme tehnice, după o serie de cercetări a evaluat zăcămintul la 10 miliarde barili (un baril echivalează cu circa 120 litri). Or, aceasta ar întrece de două ori rezervele din East Texas — printre cele mai importante din lume.

Directorul de explorări în Alaska al companiei «Standard Oil of California» a menționat cifra de 20 miliarde barili. Se afirmă chiar că Alaska s-ar putea situa, într-un viitor nu prea îndepărtat, alături de țările mari producătoare de petrol din Orientul Mijlociu.

Firește, toate acestea nu sînt încă decît presupuneri, întemeiate pe cercetările preliminare întreprinse de specialiști în ultima vreme. Dacă previziunile se vor adevăra, faptul va avea consecințe economice însemnate și, totodată, va schimba poate însăși fața Alaskăi, a cărei ramură economică principală este, actualmente, pescuitul.

Pentru moment însă la ordinea zilei este mai mult faza «explorare» decît «exploatare». Tocmai de aceea spuneam că în aceste zile se desfășoară în tundra înghețată, la 70° latitudine nord, pe țărmul Mării Beaufort, în primul rînd o aventură tehnică și științifică fără precedent.

«Asaltul petrolului» a început abia în această iarnă, și cercetătorii se grăbesc, căci venirea dezghețului va prefăce platoșa înghețată într-o uriașă mlaștină inabordabilă.

Primele foraje se lovesc de dificultăți tehnice uriașe: la minus 50°, 60°, 70°, piesele de metal devin «fragile». Ce fel de utilaj trebuie folosit în asemenea condițiuni neobișnuite?

Și apoi, pe lângă instalațiile izolate trebuie amenajate «aerodroame», mai precis terenuri de aterizare. Termenul n-are nimic înfricoșător. Un simplu teren de aterizare... Dar să-l amenajezi la minus 70°... În plus, aceste «aerodroame» nu pot fi situate chiar la locul de foraj. Așa că, în aceste zile, coloane autotractate, special adaptate condițiilor arctice, își fac cu greu drum prin furtunile de zăpadă. Viteză maximă: 5 km pe oră! Tot spre nord, spre nord...

În fine, o altă problemă tehnică: ce este de făcut cu petrolul o dată extras? Un pipe-line de la zăcămint la un port de pe coasta de sud a Alaskăi — la adăpost de ghețuri — ar costa... un miliard de dolari. Oricum, aceasta ar fi o chestiune a viitorului. Pînă atunci, compania «Atlantic Richfield» intenționează să utilizeze un superspărgător de gheață.

Cum arată un cîmp de foraj? Iată, de pildă, pe cel de la Deadhorse. (Numele este de rău augur: «cal mort».)

Lîngă instalația de foraj, «locuințele». De fapt ele au mai curînd aspectul unor compartimente de tren sui-generis, legate între ele. La cele două capete ale «trenului» se află două uși uriașe, ca cele ale unui frigider industrial. De data aceasta ele au menirea să împiedice pătrunderea frigului înăuntru. În acest original tren, veșnic nemișcat în înțepenirea de gheață, trăiesc 70 de oameni. Ei lucrează șapte zile pe săptămînă, 12 ore pe zi, și sînt schimbați o dată la două săptămîni.

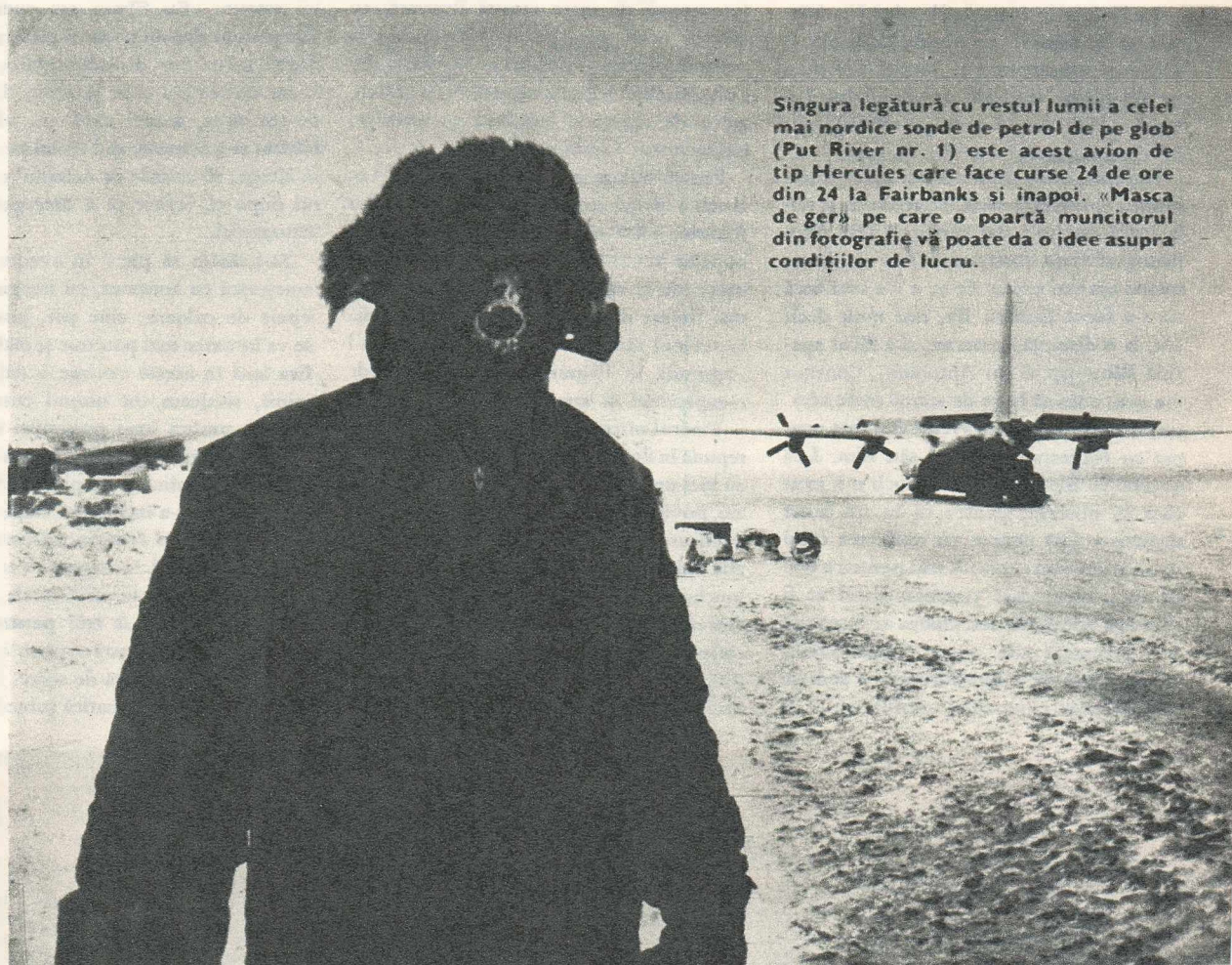
Desigur, se cîștigă bine. Dar se pare că «nu e numai asta». Geoffrey Larminie, directorul pentru Alaska al companiei «British Petroleum», afirmă: «Cîstit vorbind, nu știu de ce unii oameni vin să lucreze aici. Nu sînt numai banii la mijloc. Nu poate să fie numai asta. Este uimitor, dar totuși se mai găsesc oameni care o fac de dragul aventurii și al ineditului». Să fie oare așa?

Iată ce declară George Bean, un tehnician sosit pe coasta arctică a Alaskăi direct din toridul Mississippi: «Cu frigul nu te poți obișnui. În orice caz, nu cu frigul de aci. Dar știi în sinea ta că pînă la urmă vei supraviețui».

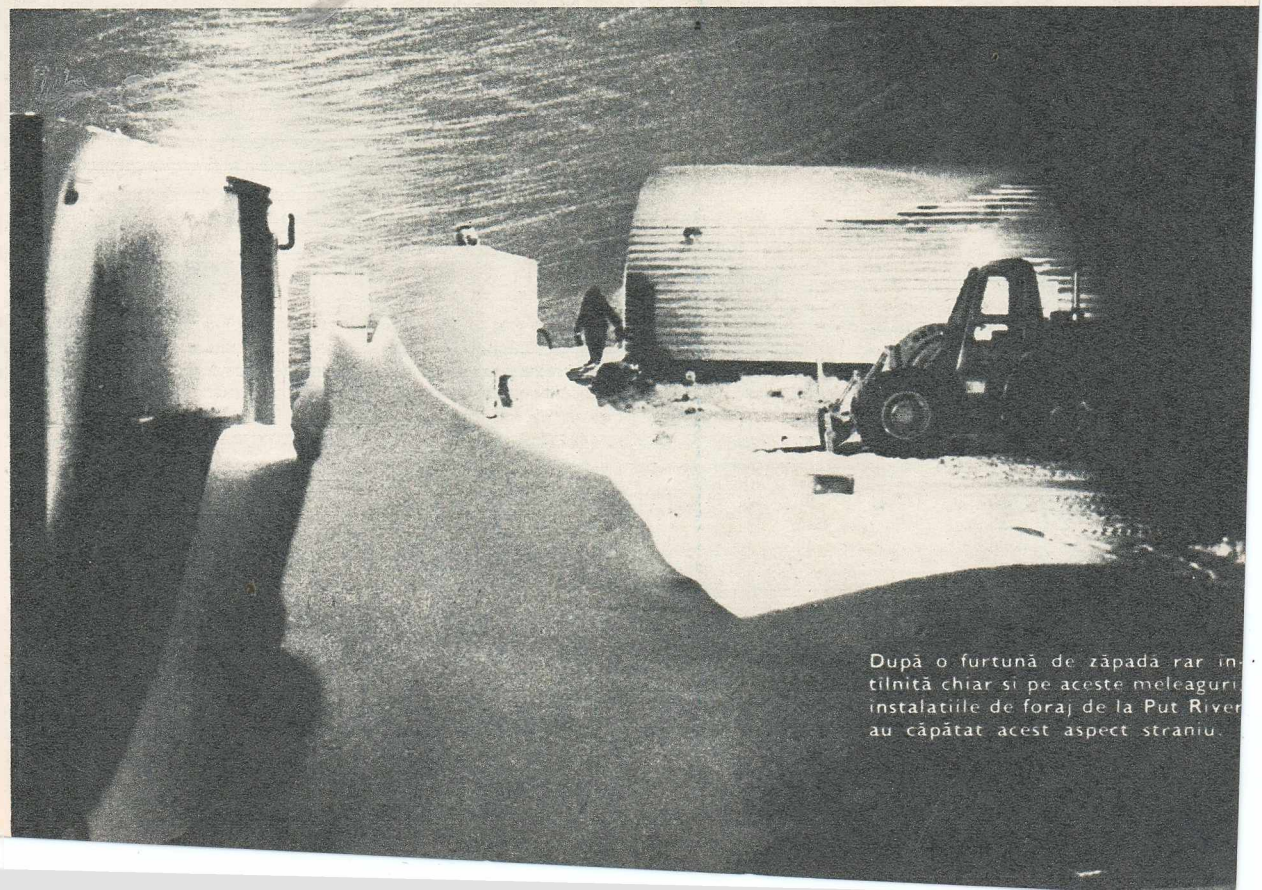
L. NITESCU

«Locomotiva» acestui «tren de aprovizionare» pentru sonda de la Shaviovik își face tacticos drum prin imensitatea de zăpadă. În condiții atmosferice potrivnice, viteza de înaintare nu depășește 5 km pe oră.

ÎN ALASKA: AVENTURA PETROLULUI

Singura legătură cu restul lumii a celei mai nordice sonde de petrol de pe glob (Put River nr. 1) este acest avion de tip Hercules care face curse 24 de ore din 24 la Fairbanks și înapoi. «Masca de ger» pe care o poartă muncitorul din fotografie vă poate da o idee asupra condițiilor de lucru.

După o furtună de zăpadă rar întâlnită chiar și pe aceste meleaguri, instalațiile de foraj de la Put River au căpătat acest aspect straniu.

Claude Lelouch:
«Cinematograful nu poate
fi iubit mai mult
decît îl iubesc eu».

încotro **LELOUCH?**

La ieșirea în lume a filmului *Un bărbat și o femeie* cronicarul-tiran de la «Nouvel Observateur», Michel Cournot, ne amenința: «trebuie ca geniul lui Lelouch să fie recunoscut neîntîrziat, altfel cinematograful va sări în aer».

Desigur, între timp s-a întîmplat o minune, a intervenit mina miraculoasă și mila cuiva care și-a dat seama că fără cinematograful viața noastră n-ar face doi bani; numai așa îmi explic de ce a 7-a artă încă nu s-a făcut tîndări. Ba, mai mult decît atît, la o distanță de un an și-a făcut apariția *Blow-up* al lui Antonioni. Cournot n-a avut cum să bage de seamă toate acestea, întrucît în această vreme el a fost ocupat cu realizarea primului său film, *Les gauloises blanches*. Nici Lelouch n-a avut cum să observe, pentru că în tot acest răstimp a fost ocupat cu realizarea celui de-al doilea film al său: *A trîi pentru a trîi* (și apoi, chiar dacă cinematograful ar fi sărit într-adevăr în aer, cineva ar fi trebuit să-l inventeze din nou). Numai «trîi», cei care încă de la *Un bărbat și o femeie* i-au reproșat cineastului calofilia cu iz de

fotomontaj de mare revistă ilustrată, au stat cu ochii țintî pe el, așteptîndu-l la cotitură pentru a-l doborî cu verdictul decisiv: «Lelouch este cineastul Paris Match, autor de reportaje mondene și turistice, născocitorul filmului-ilustrației».

Pentru milioane de spectatori însă Lelouch a rămas autorul lui *Un bărbat și o femeie*, adică omul care a avut «curajul bunelor sentimente» (cum ar spune Camus) într-o epocă și într-o lume în care mai fiecare al doilea om se uită cu grijă la vecinul său, nu care cumva acesta să-l surprindă în flagrant delict de lipsă de complexități și angoase.

Tînărul artist a avut talentul de a ști să repună în drepturi, exact la timpul potrivit, cu nici un minut mai devreme sau mai tîrziu, poveștile simple și grave despre iubire, frumoasele povești de altădată. Aici se află miezul explicației «fenomenului Lelouch». În privința aceasta toată lumea a fost de acord: și cei slabi din fire, și cei cu sufletul de piatră. Sinceritatea și prospețimea sentimentului erau dublate în primul său film de o egală sinceritate a crezu-

lui estetic: «Eu filmez așa cum respir. Cinematograful nu poate fi iubit mai mult decît îl iubesc eu», declara orgolios artistul. L-am crezut și-l cred și acum. De aceea mi-am spus, atunci cînd am văzut *Un bărbat și o femeie*: să-l lăsăm pe Lelouch să alerge, să zburde ca nebunu' cu aparatul după el, fericit că a descoperit cinematograful.

Să-l lăsăm să plece în aventuri, să ne amestecă cu zoomuri, cu imagini flu și viraje de culoare; cine știe, poate mîine se va întoarce mai puternic și mai înțelept. Era însă în aceste cuvinte o strîngere de inimă, simțeam tot timpul cum îmi dă tîrcoale umbra unei presimțiri urite: nu cumva imaginea va sflîși prin a-l lega pe Lelouch de mîini și de picioare? Din păcate cam așa s-a întîmplat. Dacă în filmul *Un bărbat și o femeie* povestea atît de generoasă și abîl încheagată avea forța de a masca prăpastia în jurul căreia se tot învîrtea artistul, în *A trîi pentru a trîi* «stilul Lelouch» își arată cu prisosință partea sa mai puțin luminată de soare. Adăpostit de o construcție dramatică șubredă — axa-

tă pe dezorganizarea afectivă a unui cuplu — artistul se lasă dus la vale de șuvoiul de fotografii excelente, între care însă n-a fost aruncată nici o punte, n-a fost stabilită nici o mișcare cît de cît posibilă. În primul film, Lelouch simula mișcarea prin îndeminatică vizualizare a dialogurilor, prin pricepera de a răspunde unei replici cu o imagine. Rezultatul final era debindirea unui ritm care reușise să ne cîștige aderența. În acest al doilea film, cineastul este pe deplin prizonierul fotografiilor frumoase compuse, luate în zonele de mare interes sau atracțiozitate ale timpului nostru: războiul din Vietnam, evenimentele din Congo, terenurile de sport, lumea cinematografului, a televiziunii, călătoriile.

O suită de clișee splendid colorate, prinse din unghiuri cărota nu li se poate găsi un cît de mic nod în papură, se înșiră ca în cel mai bun magazin ilustrat. Eroii trec dintr-o fotografie într-alta ca elemente de decor, neizbutind să ne atragă nici de partea lor, nici împotriva lor. Suferința Annie-ii Girardot mă lasă rece; cînd își poartă amărăciunea de soție înșelată prin

▲ Un bărbat —
Jean-Louis Trintignant
(Foto Unifrance)

▲ O a doua
intâlnire
cu Candice Bergen.
Prima dată
ne-a fermecat
în «Ziua în care
vin peștii...»

► Fiecare apariție
a actriței
Annie Girardot
este un prilej
de bucurie.

Bruxelles, eu nu am ochi decît pentru frumusețea orașului. Suferința Candice Bergen mă lasă și mai rece; cînd își plimbă necazul de proaspătă îndrăgostită prin New York, nu văd decît zgîrie-norii și pardesiul ei gen officier.

Lelouch, ca artist, este victima imaginii înțelese astăzi drept cel mai solid suport al mitului. El face de fapt ceea ce facem și noi, în viața de toate zilele, în calitatea noastră de consumatori de mituri: ia semnificațiile drept o stare de fapt. O fotografie din Vietnam sau de la o cursă de cai, bine amplasate în paginile unei reviste ilustrate, își trimit spre noi sensurile dorite de autor. Sintem informați, sintem «introduși în scandalul evenimentului» și nu cerem mai mult. Lipite însă una lingă alta, pe peliculă, niciodată nu vor deveni un film, ci doar o aglomerare de simboluri repetate. Dacă ar sta de vorbă cu Roland Barthes, cred că acesta i-ar explica lui Lelouch, într-o singură frază, de unde pornește drama sa de cineast. Fraza începe așa: «între semnul intelectual și semnul visceral, această artă (cinematografia) dispune în chip ipocrit de un semn bastard, eliptic și prețacios totodată, pe care-l botează cu numele pompos de natural».

Dacă vrem să știm cum arată cîteva din imaginile naturale ale lumii moderne, privim filmele lui Lelouch. Dacă vrem să știm cum arată ideile care nu dau pace lumii moderne, privim filmele lui Antonioni sau Godard (mai bine-zis, pe acesta din urmă îl așteptăm). Antonioni se zbate să ne elibereze de sub strînsoarea imaginii (prezența demiurgică a fotografului din *Blow-up* este un semnal de alarmă); Lelouch se lasă sufocat de ea. Godard dă pe față, cu violență, convențiile cinematografului. Trei dintre multele fețe ale acestei mari comedii umane care este și filmul. Autorul lui *Un bărbat și o femeie* mai are tot timpul să schimbe rolul. Dacă va vrea, ceea ce, deocamdată, este greu de crezut.

Magda MIHĂILESCU

▲ ...și o femeie —
Anouk Aimée.

Locurile primei mele copilării

La aproape trei ani de la publicarea senzationalului *Ghepard*, Lampedusa alcătuiește un volum de *Povestiri* pe care romancierul și criticul literar Giorgio Bassani îl socotește aproape tot atât de reușit ca și primul. Povestirile — în număr de trei — sînt continuate de relatări autobiografice. În pagina de față am desprins amintirile din primii ani ai copilăriei autorului, amintiri care se derulează nu în ordine cronologică, ci sub impulsul subiectiv al impresibilității, dar legate de unele date precise.

Cred că amintirile din copilărie pentru toți înseamnă o serie de impresii vizuale, multe din ele fiind foarte clare, chiar dacă sînt lipsite de orice sens cronologic. A face o «cronică» din propria-ți copilărie cred că e cu neputință; făcînd însă uz tie și de cea mai bună-credință, pînă în cele din urmă tot s-ar ajunge astfel la o impresie falsă, deseori bazată pe îngrozitoare anacronisme. Voi urma, așadar, metoda de a grupa subiectele, urmărind să redau o impresie globală mai curînd în spațiu decît în succesiunea timpului. Voi vorbi despre mediile ambiante ale copilăriei mele, despre persoanele care au roit în jurul ei; despre sentimentele mele, evitînd de a le urmări manifestarea «apriori».

Făgăduiesc să nu spun nimic fals, dar nu cred că voi dori să spun tot. Îmi rezerv dreptul să mint prin simplă omitere. Doar dacă nu-mi voi schimba ideea.

Una din cele mai vechi amintiri pe care socot că aș putea să o precizez în timp, deoarece se referă la un fapt controlabil din punct de vedere istoric, datează din 30 iulie 1900, deci în momentul cînd eu aveam cu cîteva zile mai mult de trei ani și jumătate.

Mă aflu împreună cu mama și cu camerista ei (peșemne Teresa, cea din Torino) în camera de baie. Era o cameră mai mult lungă decît largă, unde străbătea lumina de la două balcoane opuse, situate pe suprafețe înguste, unul din ele dînd înspre grădinița strîmtă care despărțea casa noastră de oratoriul S. Zita, iar celălalt dînd înspre o curticiță interioară. Masa de toaletă, în formă de «haricot», cu partea superioară de cristal sub care se zărea o țesătură roz și cu picioarele învelite într-un fel de cămășuțe de dantelă albă, era așezată în fața balconului care dădea înspre grădiniță și pe ea, în afara periiilor și a altor fleacuri, se afla o oglindă mare cu rama tot din oglindă, decorată cu stele și alte ornamente de cristal care-mi plăceau foarte mult.

Era dimineată, în jurul orei unsprezece cred, și parcă văd lumina puternică de vară cum pătrundea prin fereastra cu obloanele deschise și jaluzelele lăsate incomplet.

Mama se pieptăna, ajutată de cameristă, iar eu nu știu ce făceam, așezat pe jos în mijlocul camerei. Nu-mi mai amintesc dacă era cu noi și doica mea, Elvira, cea din Siena, dar cred că nu era.

Deodată auzim niște pași grăbiți cum urcau scărișca interioară care comunica cu micul apartament al tatălui meu, situat la mezaninul inferior, tocmai sub noi, și el intră fără să mai bată la ușă, spunînd o frază pe un ton exaltat. Mi-amintesc foarte bine accentul celor spuse, dar nu-mi amintesc cuvintele și nici sensul frazei.

Văd în schimb și azi efectul produs de acele cuvinte: mama mea lăsă să-i cadă peria de argint cu mînerul lung pe care o ținea în mînă; Teresa spuse: «Doamne, Dumnezeu!», și întreaga odaie era consternată.

Tatăl meu venise să ne înștiințeze de asasinarea regelui Umberto, întîmplată la Monza cu o seară în urmă, la 29 iulie 1900. Repet că văd toate striaițele de lumină și umbră de la balcon, că aud glasul emoționat al tatălui meu, zgomotul periei căzute pe cristalul mesei de toaletă, exclamația cu accent piemontez a bunei Teresa și că retrăiesc parcă acum senzația de consternare care i-a cuprins pe toți atunci, dar toate acestea au rămas din punctul meu de vedere desprins de știrea morții regelui. Sensul, ca să spun așa, istoric, al scenei aceleia, l-am avut mai tîrziu, servindu-mi ca o explicație a persistenței scenei în memoria mea.

Altă amintire a mea pe care o pot bine individualiza este cea a cutremurului de la Messina (28 decembrie 1908). Zguduitura s-a resimțit foarte mult la Palermo, dar eu nu-mi amintesc de ea; cred că nu mi-a întrerupt somnul. Văd totuși clar pendula englezească impunătoare a bunicului meu care se afla atunci în salonul cel mare de la intrare, oprită la ora fatală de cinci și douăzeci, și-l mai aud și acum pe unul dintre unchii mei (cred că era Ferdinando, care era nebun după ceasuri) explicîndu-mi că pendula se oprise din cauza cutremurului din noaptea trecută. Apoi îmi amintesc că seara, în jurul orei șapte jumătate, stăteam în sufrageria bunicilor mei (eu asistam la masa lor deseori, fiindcă ei mînceau înaintea mea) cînd un unchi al meu, peșemne același Ferdinando, intră cu un ziar de seară care anunța: «Mari pierderi materiale și multe victime la Messina în urma cutremurului de azi-dimineață».

Această amintire, din punct de vedere vizual, este mult mai puțin vie decît prima, în schimb este mult mai precisă din punct de vedere al «celor petrecute».

După cîteva zile sosi de la Messina un văr al meu care-și pierduse și mama și tatăl din cauza cutremurului. El se duse să locuiască la verii mei Piccolo, și îmi amintesc cum m-am dus acolo să-l văd într-o zi posomorîtă și ploioasă de iarnă. Revăd și durerea mamei mele cînd, la cîteva zile după aceea, sosi știrea găsirii cadavrelor surorii sale Lina și al cumnatului. O văd pe mama plîngînd cu sughițuri, înghemuită într-un fotoliu imens din salonul verde, în care nu stătea nimeni niciodată, acoperită cu o mantelă de astrahan moarat. Pe străzi treceau camioane mari militare ca să adune îmbrăcăminte și pături pentru refugiați; unul trecu și pe strada Lampedusa, și de la un balcon al casei noastre mi-au dat pleduri de lînă pe care să i le întind soldatului ce stătea în picioare în camion, ajungînd aproape la nivelul balconului. Soldatul era din artilerie, cu bonetă bleu bordată cu portocaliu; parcă-i văd fața rubicondă și-l aud cum îmi spune cu un accent continental: «mulțumesc, băiete». Îmi amintesc și ceea ce spuneau despre refugiați, și anume că erau cazați peste tot, pînă și în lojile și pe scenele teatrelor, dar se purtau între ei «într-un fel foarte indecent» iar tatăl meu spunea zîmbînd: «au dorința de a-i înlocui pe cei morți» — aluzie pe care o înțelegeam foarte bine.

O altă zi mi-a rămas bine întipărită în memorie: nu-i pot preciza data care a fost totuși cu certitudine mult înaintea cutremurului din Messina, ba chiar cred că a fost cu puțin timp după moartea regelui Umberto. Eram oaspeții familiei Florio în vila lor de la Favignana, în plină vară. Îmi amintesc că Elvira, doica, veni să mă scoale mai devreme ca de obicei, în jurul orei șapte, îmi trecu iute peste față cu un burete înmuiat în apă rece și apoi mă îmbrăcă cu multă grijă. M-a tîrît pînă jos, am ieșit pe o porțiță laterală a grădini și apoi m-au dus sus pe veranda principală de la intrarea în vila care dădea înspre mare și de care te apropiai venind pe o scară de șase-șapte trepte. Îmi amintesc de soarele orbitor din dimineața aceea de iulie sau de august.

Pe verandă, terită de soare prin draperii mari de pinza portocalie, care se umflau și se zbăteau în bătaia vîntului de mare ca pinzele de corabie (îi aud și acum biciuirea vîntului), stăteau pe scaune de nulele împletite, mama, doamna Florio («divina frumusețe» Franca) și alte persoane. În mijlocul grupului stătea o doamnă foarte bătrîna, adusă mult de spate, cu un nas coroiat, învăluită în tot felul de văluri de văduvă care se agitau cu furie în suflarea vîntului. M-au dus în fața ei și ea mi-a spus cîteva cuvinte dar nu le-am înțeles, se aplecă și mai mult și-mi dădu un sărut pe frunte (eram peșemne foarte mic din moment ce o doamnă așezată pe scaun trebuia să se aplece încă pentru a mă săruta). După aceea am fost luat de acolo, adus din nou în camera mea, dezbrăcat de hăinuțele mele de gală, îmbrăcat într-alte haine mai modeste și condus pe plaja unde erau copiii Florio și alți copii cu care am făcut o baie și apoi am rămas la joaca noastră preferată: căutam în nisip bucățele mici de tot de coral foarte roșu care se găseau pe acolo cu o anumită frecvență.

După-amiază mi s-a dezvăluit că bătrîna doamnă era Eugenia, fosta împărăteasă a francezilor, al cărei iaht se afla ancorat în fața Favignanei, că fusese cu o seară în urmă invitată la masă la familia Florio (fără ca eu, bineînțeles, să fi știut ceva) și că în timpul dimineții, la ora șapte, făcea o vizită de rămas bun, aplicînd astfel, cu o indiferență imperială, un adevărat supliciu mamei mele cît și doamnei Florio, care au vrut între altele să-i prezinte și pe vlăstarii lor.

Am recitat în zilele acestea (jumătatea lui iunie 1955) o carte de Stendhal, Henri Brulard. N-o citisem din depărtatul an 1922; se vede că atunci mă aflam încă sub obsesia «frumosului explicit» și al «interesului subiectiv», și-mi amintesc că această carte nu mi-a plăcut.

Acum nu-l mai pot învinui pe cel ce-ar socoti cartea aproape capodopera lui Stendhal; există în ea o imediată de senzații, o evidentă sinceritate, un admirabil efort de a înlătura cu vzelte straturile succesive de amintiri pentru a atinge fondul. Și ce luminozitate de stil! Și ce înmănunchere de impresii pe cit de prețioase pe atît de obișnuite!

Aș vrea să încerc să fac și eu la fel. Mi se pare chiar o obligație. Cînd te afli în declinul vieții este un imperativ încercarea de a aduna cît mai multe senzații care au străbătut acest organism al nostru. Puțini vor fi în stare să reușească o asemenea capodoperă (Rousseau, Stendhal, Proust), dar tuturor ar trebui să le fie cu putință să păstreze astfel ceva care s-ar pierde pentru totdeauna fără acest mic efort. A ține un jurnal intim sau a scrie la o anumită vîrstă propriile-ți amintiri ar trebui să fie o datorie «impusă de stat»: materialul care s-ar acumula după trei sau patru generații ar avea o valoare inestimabilă: multe probleme psihologice și istorice care frămîntă umanitatea ar fi desigur rezolvate. Nu există memorii, fie și scrise de persoane neînsemnate, care să nu închidă în ele valori sociale și pitorești de prim ordin.

Extraordinarul interes stîrnit de romanele lui De Foe consistă în faptul că sînt aproape niște jurnale intime, geniale, deși apocrife. Gîndiți-vă puțin ce ar fi amintirile naive? Imaginați-vă ce-ar fi jurnalul intim al unei proxenete pariziene din Rengence sau amintirile vâleului lui Byron în timpul epocii venețiene?

Dar nu pot fi de acord cu Stendhal în ceea ce privește «calitatea» amintirii. El interpretează copilăria sa ca pe o perioadă în care a fost victima tiraniei și prepotenței. Pentru mine copilăria e un paradis pierdut. Toți erau buni cu mine, eram regele casei. Chiar și personajele care mi-au fost ostile mai tîrziu, pe vremea copilăriei erau «aux petits soins».

Așadar, cititorul (care poate nu va fi), să se aștepte să fie purtat într-o plimbare prin Paradisul Pămîntesc și pierdut. Dacă se va plictisi, nu-mi pasă.

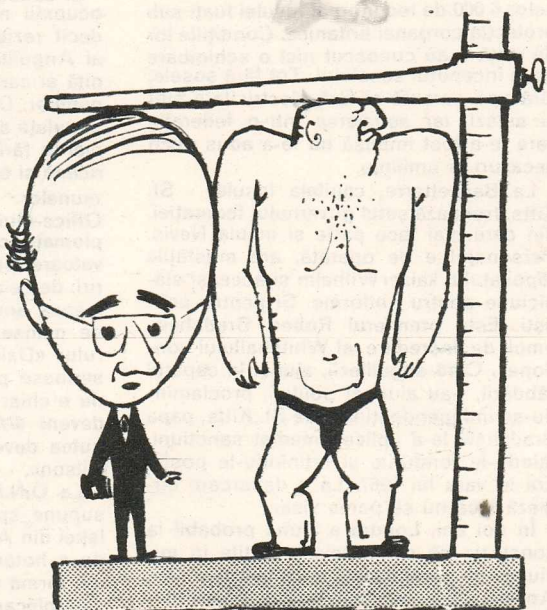
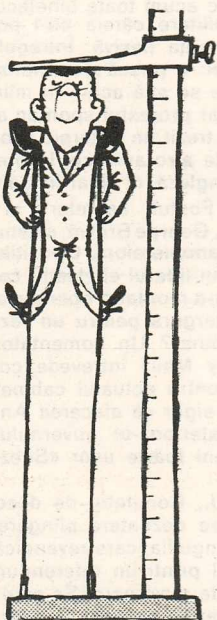
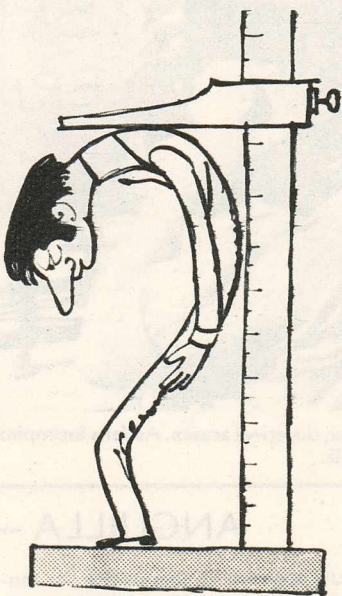
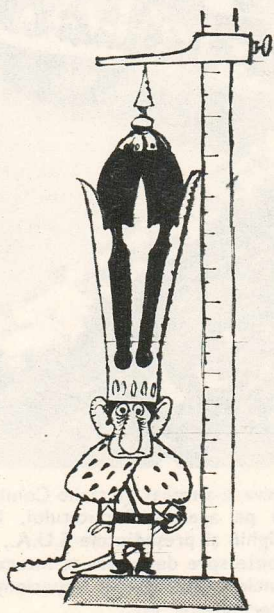
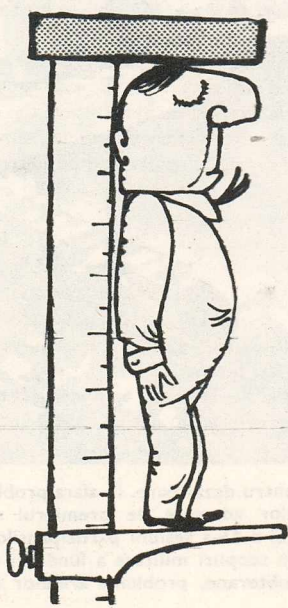
În românește de Adriana LĂZĂRESCU

varietăți

UMOR CU MĂSURĂ

de Eugen TARU

1. IV.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) 1 aprilie e ziua lui — Păcăleală fair-play. 2) Se ține de farse și încă cu succes — E plin de idei. 3) Nu se lasă înșelată cu nici un chip — Ei tu... 4) Trage ițele — Păcăleli în celofan. 5) Lac în Scoția — Nume de față — Mare bou! 6) Metodă de lucru — Creează dubii. 7) Aa! — Cu asta se schimbă macazul — Cutere! 8) Nume — Sînt ca ardejul. 9) E cu totul de prisos — În fond, era mare crai (reg.). 10) Cap în Franța — Unul fără cap... — ...și una cu cap! 11) Nu-ți ascunde nimic — Te-a dat gata. 12) Îți joacă uneori niște farse grozave — Păcăleala lui a rămas de pomină.

VERTICAL: 1) Un cadou de 1 april — Glumă à la Forsythe. 2) Cuba!

— Au un ten invidiat de fete — Nu-i nimic! 3) Vaporas mic în Olanda — Bine înșușit. 4) Berbec — Porție — Leo! 5) Tril cu trei vocale! — Sol extraterestru. 6) Necunoscută — Posesiv. 7) S-a terminat — Rău de gură. 8) Te imbroboțește de la început — Cu Virginia — E în putere! 9) Nevasta acului — Subrete! — Echivalent cîndva cu un regat. 10) Cinci fără trei — Oraș în Austria — Necuratul (pl.). 11) Păcălit cu vorbă bună — Te ia prin surprindere. 12) Siret — Vor să pară ceea ce nu sînt.

N. RAICIU

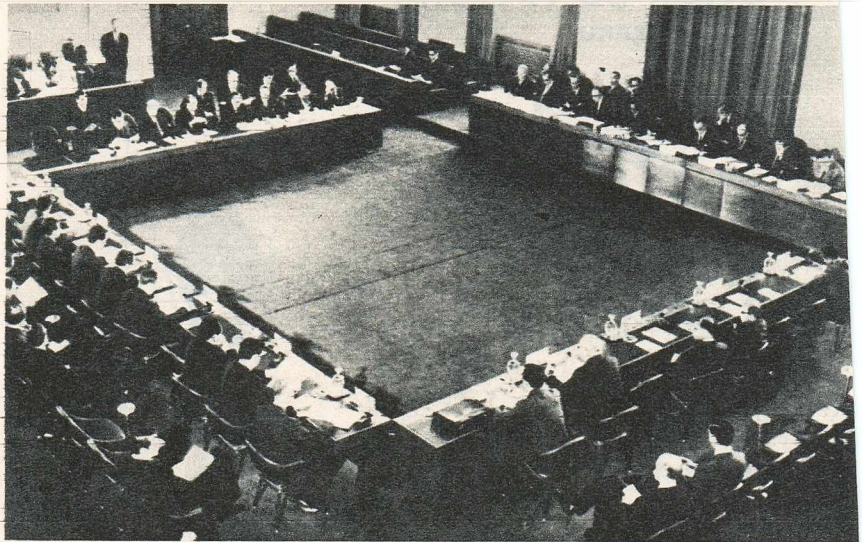
Dicționar: RAA, CAG, IPS, AIL.

Dezlegarea jocului «STOP», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ZAGAZ — PLACAT. 2) AFIS — BA — NOUR. 3) BALIZA — MUNTE. 4) OR — NIRVANA — N. 5) VAS — NIA — T — RU. 6) I — TACERI — MAR. 7) FOCAR — NOIMI. 8) LUPA — ESCALA. 9) AMARA — TEL — SP. 10) SAT — GRATAR — L. 11) AT — REALA — APA. 12) T — MORT — TINUT. 13) ATELIER — GARA.

SAPTE ZILE PE PĂMÎNT

- SOFIA** Bulgaria ocupă primul loc în clasamentul mondial în ce privește producția de tutum — raportată la cap de locuitor — și exportul de țigări. Se exportă în fiecare an 35 tone țigări, în 64 sortimente.
- KINSHASA** Congo (K) s-a adresat organizațiilor internaționale solicitându-le ajutorul în vederea construirii unei uzine de motoare diesel și tractoare. Această uzină ar urma să producă pentru început 10 000 motoare și 5 000 tractoare pe an.
- ROMA** Revista «Epoca» inventariază regiunile globului pămîntesc care se consideră că n-au fost pînă în prezent călcate de picior de om: o parte din Amazonia, din bazinele Orinocului și Congoului, zone din nordul Australiei, din Borneo, Noua Guinee, Tibet, Alaska și Patagonia.
- AL KUWEIT** Deținînd o cincime din rezervele petrolifere mondiale, Kuweitul este cea mai bogată țară a Orientului Mijlociu. Produsul național brut este de 728 000 000 franci, ponderea producției petroliere reprezentînd 62,5% din această cifră.
- WASHINGTON** Problemele nerezolvate ale orașelor — slums-urile, ghetourile negrilor, criminalitatea, criza locuințelor — scrie «Newsweek» — au devenit o maladie a Americii contemporane, a cărei populație este în proporție de 70% citadină. Se întrevăd noi tulburări — apreciază revista.
- MOSCOVA** Date statistice publicate în U.R.S.S. reflectă ponderea personalului feminin în diverse domenii de activitate. Femeile reprezintă 47% din numărul lucrătorilor în industrie, 72% din cel al cadrelor didactice și 85% din personalul medical. Numărul inginerelor este de peste 545 000 — 33% din total.
- NEW YORK** Sumele destinate de S.U.A. «arsenalului secret» — armele chimice și bacteriologice — au crescut în ultimii opt ani de la 50 la 375 milioane dolari pe an. «New York Times» arată că Institutul Smitsonian, finanțat de Pentagon, experimentează de șase ani aceste arme în insule izolate din Pacific.
- TEHERAN** La Asadabad, în apropierea orașului Hamadan, a început construirea primei stații-releu din Orientul Mijlociu pentru emisiunile prin sateliți artificiali. Lucrările urmează să fie terminate în 1970.
- PARIS** Consiliul de miniștri a aprobat programul festivităților închinatelor împlinirii a 200 ani de la moartea lui Napoleon Bonaparte. Principalele ceremonii vor avea loc la Paris și Ajaccio, locul de naștere al lui Napoleon.
- LONDRA** Deficitul balanței de plăți a țărilor membre ale A.E.L.S. (Asociația europeană a liberului schimb) a atins în ultimul an 6,4 miliarde dolari. Țările A.E.L.S. au înregistrat în acest rîstimp o balanță deficitară cu toți partenerii lor comerciali.

La Geneva și-a reluat lucrările Comitetul celor 18 pentru dezarmare. În afara problemelor înscrise pe agenda Comitetului, în urma mesajelor adresate de premierul sovietic A. Kosighin și președintele S.U.A., R. Nixon, acestei a 16-a sesiuni participanților le-a fost supuse spre dezbateri și interzicerea folosirii în scopuri militare a fundului mărilor și oceanelor, interzicerea experiențelor nucleare subterane, problema armelor chimice și bacteriologice etc.

«Englezi, duceți-vă acasă». Astfel a întâmpinat populația Anguillei trupele britanice debarcate în insulă.

ANGUILLA — „WATERLOO“?

Costul operației «Sheepskin» — bucolica denumire secretă a debarcării engleze în Anguilla — depășește cu mult cifra cheltuielilor făcute pentru nevoile celor 6 000 de locuitori ai insulei luate sub protecția coroanei britanice. Condițiile lor de viață n-au cunoscut nici o schimbare de la începutul secolului. Tot fără șosele, fără apă curentă și fără electricitate sînt și astăzi, iar asocierea într-o federație care le-a fost impusă nu le-a adus decît necezuri și umilinte.

La Basseterre, capitala insulei St. Kitts, tronează șeful guvernului federației, din care mai face parte și insula Nevis. Personajul e de operetă, are mustățile răposatului kaizer Wilhelm și aceeași slăbiciune pentru uniforme. Și pentru poliști. Este premierul Robert Bradshaw, omul de încredere al Whitehallului londonez. Cînd anguillezii, ajunși la capătul răbdării, i-au alungat poliștii, proclamîndu-se independenți față de St. Kitts, papa Bradshaw le-a aplicat imediat sancțiuni, tăindu-le fondurile și reținîndu-le poșta. Era în vara lui 1967. La o debarcare engleză încă nu se putea visa.

În doi ani, Londra a ajuns probabil la concluzia că speranțele investite în misiunea de persuasiune a comisarului său, Anthony Lee, au fost deșarte. Negrii din Anguilla continuau să-și manifeste deschis neîncrederea față de prepușii coroanei. Alungarea celui din urmă, subsecretarul de stat Whitlock, și hotărîrea

anguillezilor de a se declara independenți și față de Anglia, au atras asupra-lei minia Leului britanic.

Ei cunosc acum toate binefacerile unei ocupații militare căreia nu-i pot opune decît rezistența pasivă. Întregul arsenal al Anguillei: o pușcă de vînătoare ruginită și care se află acum în mîinile ocupațiilor. Dar protestul spontan al întregii populații a trezit un puternic ecou nu numai în țările afro-asiatice, în presa americană și engleză, ci chiar în Camera Comunelor. Fostul secretar al Foreign Office-ului, George Brown, a denunțat «diplomația canoanelor». Opoziția conservatoare, prin liderul ei Heath, cere lămuriri: de ce s-a montat o operație de asemenea anvergură pentru un rezultat atît de neînsemnat? Un comentator al ziarului «Daily Mail» întrevede complicații serioase pentru actualul cabinet. «Dacă nu e chiar sigur că afacerea Anguilla va deveni «Waterloo»-ul guvernului, ea ar putea deveni foarte ușor «Suezul» d-lui Wilson».

La O.N.U., Comitetul de decolonizare supune spre dezbateri plîngerea populației din Anguilla, care revendică dreptul de a hotărî printr-un referendum viitoarea formă de guvernare. Se cere în prealabil plecarea imediată a forțelor engleze de ocupație. Iar populația din insula asociată Nevis cere și ea ieșirea din federație.

S. MAXIMILIAN

Tineretul se află în primele rînduri ale constructorilor socialismului din R.P. Albania. Fotografia redă un aspect al activității brigăzilor de tineret pe șantierul liniei ferate Rogozin-Fieri.

Securitatea europeană

de Silviu BRUCAN

A trecut puțin timp de la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia și Apelul lansat de Consfătuire pentru înfăptuirea securității europene a și produs un puternic ecou în Europa și în lumea întreagă. Primul element reconfortant pe care oamenii de pretutindeni l-au regăsit în acest document major este vocea țărilor socialiste care cheamă la luptă pentru cauza păcii, securității și destinderii internaționale, vocea care s-a făcut auzită în lume pentru a protesta împotriva politicii imperialiste de dominație și forță, de mare putere și hegemonie, care duce la conflicte sângeroase între state, la inegalitate, opresiune și amestec în treburile interne ale altor țări.

Apelul pentru pregătirea și ținerea unei conferințe europene a avut — cum era și firesc — un răsunet deosebit în țările din Europa. Este evident că o asemenea conferință ar oferi posibilitatea de a găsi, prin contribuția tuturor statelor europene — mari și mici — căile și mijloacele pentru lichidarea divizării Europei în grupări militare, diminuarea încordării și eliminarea unor surse de suspiciune și neîncredere, pentru soluționarea problemelor litigioase existente între state, pentru asigurarea colaborării pașnice dintre țările și popoarele continentului nostru.

Recenta Consfătuire a reactualizat Declarația de la București adoptată în același cadru în 1966 și a reamintit măsurile concrete, practice și direcțiile precise de efort din partea tuturor statelor europene preconizate în vederea dobândirii unor progrese reale și viabile în vederea asigurării păcii și securității pe continentul european. Încă de atunci se crease în Europa o atmosferă deosebit de propice cooperării și destinderii, dezvoltării dialogului și relațiilor multilaterale între statele europene, indiferent de sistemul lor social-politic. Experiența câștigată de statele europene în vederea a o dată mai mult cit de important este în politica internațională ca declarațiile să fie urmate de măsuri practice corespunzătoare. Într-o epocă în care neîncrederea este deseori citată ca motiv iar de către cercurile reacționare ca pretext pentru a bloca drumul spre înțelegeri și acorduri internaționale, necesitatea perfecte concordanțe dintre vorbe și fapte apare ca un imperativ categoric pentru forțele păcii. România socialistă a militat consecvent și neobosit pentru promovarea securității europene, susținând necesitatea de a se acționa practic pentru a contracara orice încercare a cercurilor agresive, revanșarde, de a submina cooperarea internațională și a înlocui Europa la practicile și metodele «războiului rece», precum și pentru evitarea oricăror măsuri sau acțiuni care ar putea duce la înve-

ninarea atmosferei, la momente de încordare, contramăsuri militare și alte consecințe negative pentru cauza securității europene.

A fost și rămâne esențial pentru realizarea securității europene să se pornească de la recunoașterea realităților statornicite după cel de-al doilea război mondial, în primul rând a existenței celor două state germane, a inviolabilității frontierelor stabilite, a faptului că în configurația continentului nostru au apărut schimbări care reprezintă mersul înainte al istoriei — țări a căror opțiune socialistă este ireversibilă. Apelul cheamă guvernele europene să-și unească eforturile pentru a face ca Europa să devină un continent al cooperării rodnice dintre națiuni egale în drepturi, între state libere, independente și suverane, în spiritul încrederii și respectului reciproc.

Deși Apelul nu reprezintă un document diplomatic formal, în presa internațională s-au și înregistrat din partea capitalurilor europene reacții incurajatoare. Ele confirmă o dată mai mult cit de profund înrădăcinată este ideea securității europene în opinia publică. Aflându-se la Roma, ministrul de externe al Olandei, Luns, a declarat la sfârșitul tratativelor italo-olandeze că cele două țări sînt de acord asupra necesității dezvoltării politicii de destindere cu țările din Europa răsăriteană. La Paris s-a subliniat că, pentru a se asigura reușita unei conferințe europene, ea trebuie să fie precedată de o pregătire minuțioasă și de definirea de la început a punctelor de acord posibile între toate părțile interesate. Oficiul «La Nation» găsește în Apel idei pe care le socotește compatibile cu unele păreri exprimate de președintele De Gaulle. Și la Londra, cercurile oficiale au subliniat că «Anglia este gata să acționeze pentru pregătirea unei conferințe, cu condiția ca ea să aibă perspective reale de reușită și ca obiectivele ei să fie în prealabil bine stabilite». Ministrul de externe vest-german, Willy Brandt, și-a exprimat satisfacția și s-a declarat de acord «să se treacă de la declarații generale la acțiuni concrete».

Chiar dacă ținem seama de vechiul dicton diplomatic că fiecare cancelarie găsește în aceeași frază generală cuvîntul care îi convine, luările de poziție semnalate mai sus sînt de bun augur și în orice caz trebuie considerate cu toată seriozitatea. Semnatarii Apelului nu-și inchipuie nici un moment că o conferință de o asemenea amploare se poate convoca peste noapte: ea cere o muncă și o pregătire într-adevăr minuțioasă, intensă activitate diplomatică și, mai presus de orice, fapte care să însoțească și să confirme vorbele.

CAIRO

DUPĂ 50 DE SECOLE

Convorbire cu HASSAN BAKRI, director general al antichităților din Ministerul Culturii al R.A.U.

Într-o convorbire care am avut-o zilele acestea la Cairo cu dr. Hassan Bakri, l-am rugat să ne împărtășească câteva date privind ultimele cercetări în domeniul egiptologiei, efectuate pe teritoriul R.A.U. «Trebuie arătat — sublinia domnia-sa — că arheologii și deosebi egiptologii din întreaga lume nu pot face față amplitudinii sarcinii lor. Într-adevăr, întregul pământ al Egiptului, din nordul Deltei Nilului pînă la extremitatea sudică a țării, la granița cu Sudanul, așteaptă să i se consacre cercetări amănunțite».

Egiptologii apreciază că în decurs de 50 de secole în nisipul deșertului au fost săpate aproximativ 731 milioane de morminte, pe care straturile de nisip le-au apărut mii de ani de ochii curioșilor și devastatorilor.

Hassan Bakri îmi vorbește cu lux de amănunte despre ultimele descoperiri efectuate, ca și de perspectivele ce se deschid în această direcție. Dedeșubtul actualului oraș Luxor se găsește un oraș denumit «Micul Luxor». Scoaterea lui la

lumina zilei va fi una dintre sarcinile viitoare ale arheologilor. Aceștia vor trebui să cadă de acord cu arhitecții alți pentru o resistemăizare și înfrumusețare a Luxorului, cit și pentru o mai bună punere în valoare a ultimelor descoperiri. Sub șoseaua principală a orașului se află alea cu sfîncși care lega cele două mari temple, Luxor și Karnak. Dacă în 1960 templul Luxor nu putea fi văzut din oraș, fiind acoperit cu nisip, astăzi el este pus aproape complet în valoare fiind scoși la lumina zilei 60 de sfîncși care făceau faima acestui templu.

În sudul Luxorului, în localitatea Armant, în cursul săpăturilor a fost descoperită cea mai frumoasă statuie din marmură din întreaga istorie a antichității egiptene. Veche de 3300 de ani, statuia — care are trei metri și cîntărește opt tone — îl reprezintă pe faraonul Amenhotep III alături de zeul Sobek, al cărui simbol este crocodilul (sukhos). De altfel, lucrul cel mai caracteristic al descoperirilor recente este existența a numeroase temple dedicate adorației crocodilului, ca simbol al inundațiilor Nilului care dădea viață oamenilor, animalelor și plantelor. În necropolele din Faiyum și Kom Ombo se găsesc crocodili giganteschi bine conservați. De curînd la El Mahamid, în Egiptul de sus, a fost descoperit un templu al zeului Sobek, unde pot fi văzute încăperi destinate creșterii crocodililor.

Pînă nu demult obiectul cercetărilor arheologilor îl forma aproape exclusiv partea sudică a Egiptului, unde datorită secetei extreme obiectele s-au păstrat intacte. Savanții erau de părere că vestigiile antichității din Delta Nilului fuseseră înghițite pentru totdeauna de milul pe care Nilul îl depune de milenii. De curînd însă o misiune arheologică internațională, făcînd cercetări în partea de nord a R.A.U., a scos la iveală prin săpături orașul Boto, care în urmă cu 4000 de ani fusese principalul centru al Deltei.

«Pentru efectuarea unor cercetări arheologice mai ample Egiptul trebuie să fie cercetat cu atenție și grijă, palmă cu

palmă», îmi spune dr. Hassan Bakri. În acest scop teritoriul R.A.U. a fost împărțit în mai multe zone, cum ar fi: Cairo — Gizeh, Egiptul mijlociu, Egiptul de nord și de sud. Pentru fiecare zonă au fost constituite inspectorate aparținînd Departa-

mentului săpăturilor. Obiectele descoperite vor fi expuse în muzee regionale care vor fi deschise în curînd la Luxor, Assiut, Malawi, Ismailia și Suez.

Constantin OPRICĂ

REEVALUĂRI LA MANILA

Un sondaj efectuat recent la Manila confirmă intensificarea curentului popular cerînd desființarea bazelor militare americane din Filipine. Comentînd rezultatul sondajului, publicația «The Philippine-American» scrie că sentimentele anti-americane au crescut în intensitate în ultimul timp, deoarece prezența trupelor străine agravează inegalitățile sociale și trezește o nemulțumire crescîndă în rîndurile locuitorilor arhipelagului.

Terenuri vaste, de ordinul a mii de hectare, se află la dispoziția Pentagonului; numai baza militară aeriană Clark — important centru de aprovizionare și întreținere a aparatelor de zbor — se întinde pe o suprafață de 10 000 ha. Submarine atomice sînt găzduite la Sobic, iar un mare șantier naval de reparații se află la dispoziția celor 175 de nave ale flotei a 7-a americane.

Declarațiile președintelui Filipinelor, Ferdinand Marcos, despre necesitatea revizuirii acordurilor americano-filipineze din 1947 denotă un început evident de reorientare în cercurile conducătoare din această țară cu aproape 32 milioane de locuitori, considerată pînă acum drept unul din cei mai siguri aliați asiatici ai S.U.A. «Nu există, probabil, în lume o altă țară proclamată independentă, în care controlul străinilor asupra economiei și teritoriului să fie atît de amplu și cuprinzător ca în Filipine» — a arătat șeful statului filipinez. Statistica indică de pildă că o companie americană producătoare de utilaj agricol obține 4,67 dolari pentru fiecare dolar pe care-l investește în Filipine.

«Prosperitatea economică» evocată de anumite cercuri ce susțin că prezența bazelor ar constitui un «magnet ce atrage dolari» s-a dovedit o iluzie. Șomajul capătă proporții pe fundalul unei situații în care noțiunea de independență se contrazice cu rampele de lansare a rachetelor apar-

nind unei puteri străine.

Investițiile companiilor americane, evaluate la 400—600 milioane dolari, au ca scop să subordoneze domeniile esențiale ale țării, cum sînt industria petrolieră, extractivă și forestieră. În legătură cu «ofensiva» companiilor americane, «U.S. News and World Report» admite că extinderea intereselor acestora periclitează dezvoltarea multilaterală a economiei filipineze. Situația economică este agravată și de umflarea bugetului militar, care inghite circa 60 la sută din cheltuielile statului. Deficitul balanței de plăți a ajuns la 148 milioane lire sterline. Așa se explică de ce sub presiunea opiniei publice din țară guvernul filipinez a acceptat să ceară partenerului american revizuirea acordului militar referitor la bazele S.U.A. din Filipine. Cele două guverne au convenit în 1966 ca termenul de folosire al acestor baze să fie redus de la 99 de ani, cit era prevăzut inițial, la 25 de ani. Între timp însă ministrul afacerilor externe al Filipinelor, Romulo Carlos, a declarat că guvernul de la Manila intenționează să ceară desființarea bazelor americane de pe teritoriul filipinez, imediat după încetarea războiului S.U.A. în Vietnam.

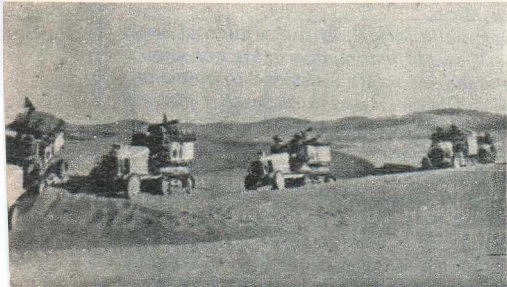
Lupta pentru independența reală este sprijinită în Filipine de muncitori, țărani și intelectuali, ea gîsind un ecou puternic în rîndurile tinerei generații. În ultima vreme numeroși oameni politici filipinezi cer o reconsiderare a politicii guvernului de la Manila și în ce privește relațiile sale economice cu țările socialiste. Este semnificativ faptul că raportul unei misiuni filipineze trimise de către președintele Marcos în cîteva țări socialiste din Europa afirmă — după cum comentează presa — dreptul Filipinelor de a hotărî ceea ce convine și ceea ce nu convine propriilor interese.

Constantin BONDOC

ARHIVĂ-FOTO

SAHARA — PRIMA TRAVERSARE

Pînă în anul 1923 automobilul a bătut zădărnice la porțile Saharei — toate încercările de traversare eșuînd. Traseul cel mai «tatonat»: Alger-Tombuctu — cu mult peste 3 000 de km. Abia a opta încercare a înregistrat biruința dorită — în ianuarie-martie 1923, cînd cinci automobile Citroen pe șenile (în fotografie) au parcurs distanța Alger-Touggourt-Tombuctu (Mali) și înapoi. În 1930 — între 5 februarie și 25 martie — o expediție de proporții mai mari (zece echipaje) traversează imensul pustiu al Saharei, de la Mediterana și pînă în mijlocul Nigerului, dus-întors, pe automobile obișnuite, de turism. În 1934 englezul Hubert Life, singur pe un turism de 65 CP, încearcă și reușește traversarea în cinci săptămîni. Cea mai recentă performanță de specialitate: în vara anului trecut, opt iahturi cu pinze, montate pe roți de automobil, au străbătut distanța Bechar (Algeria)-Nouakchott (Mauritania) în 32 de zile (3 200 km). Năstrușnicele «corăbii de uscat» despre care este vorba au avut la bord 23 de «marinarii», printre care și o femeie.

Ion MUNTEANU

TRANSPLANTĂRI — ANUL ZERO

Premiul Nobel pentru fiziologie și medicină din 1912 a fost acordat lui Alexis Carrel (Franța), pentru lucrări asupra suturii vaselor sanguine, a grefării țesuturilor și organelor». Descoperind mijlocul de a păstra în stare vie, vreme îndelungată, organe animale extrase din corpul lor, Carrel a făcut primul pas spre realizarea transplantărilor.

Imagînd un dispozitiv pe care l-a denumit «camera vieții», Carrel a cultivat în el fragmente mici de embrion de găină în vîrstă de 10 zile. Fibrele inimii de embrion extrase în 1912 manifestau în 1935, deci după 23 de ani, o activitate vitală la fel de intensă ca în prima zi. Celulele țesutului embrionar se multiplicau și creșteau fără nici un semn de «îmbătrînire».

În imagine, savantul Alexis Carrel (în dreapta) urmîrind în 1935, în «camera vieții», grupul de celule însămînțat în 1912, alături de colaboratorul său Charles Lindbergh, biolog amator și aviator performer, primul care a străbătut Atlanticul în zbor, realizînd în 1927 legătura aeriană fără escală dintre New York și Paris.

Dr. E. ROȘIANU

PAKISTAN: LEGEA MARȚIALĂ

Violența anulează dialogul politic. Clădiri devastate, străzi în flăcări, cortegii de oameni nemulțumiți pentru care promisiunile, oricît ar fi de generoase, nu mai pot reprezenta un calmant. Oficialitățile au încercat să recurgă la formula clasică a represiei. Dar metoda s-a dovedit neinspirată. În consecință, intransigența a fost abandonată în favoarea concesiilor. Mareșalul Ayub Khan a anunțat mai întîi că va părăsi palatul prezidențial peste cîteva luni, la încheierea mandatului său. Apoi a remis imputernicirile sale comandamentului forțelor armate ale țării, anunțînd desemnarea generalului Yahia Khan ca șef al noii administrații militare. Situația rămîne însă complicată. Conflictul dintre guvern și opoziție este dublat de un conflict în sinul opoziției și de contradicțiile dintre Pakistanul oriental și cel occidental, generate de situația fără asemănare în care cele două părți ale țării sînt separate prin aproape 2 000 km ce aparțin altui stat. Partea vestică a Pakistanului este de cinci ori mai întinsă decît cea estică, dar nu dispune decît de 55 000 000 locuitori (din totalul de 125 000 000 pakistanezi). Cei din est au sentimentul că au fost defavorizați și revendică o autonomie care, în multe privințe, seamănă cu o secesiune. Tulburările începute în amfiteatre au descins în stradă și au luat o amploare uimitoare. Poliția s-a declarat incapabilă să facă față mulțimilor furioase. Orașele au fost paralizate de greve, satele au cunoscut o neliniște crescîndă. În aceste împrejurări dialogul politic inițiat de președinte cu reprezentanții opoziției nu a putut fi fructuos. Dar dacă concesiile făcute s-ar putea să fi mulțumit pe expoziții Pakistanului occidental, esticii consideră bilanțul negativ, deoarece pentru ei nu este esențială reforma electorală, ci autonomia provinciei. Or, dezbaterea problemei a fost aminată pentru altă dată.

Cine îi va succede lui Ayub Khan — această problemă care a generat tot felul de speculații și a dus la dezbinări în cadrul opoziției, a fost pentru moment rezolvată. Întrebarea pe care și-o pun acum observatorii este dacă abrogarea constituției și promulgarea legii marțiale pe teritoriul țării sînt de natură să ducă la rezolvarea problemelor interne ale Pakistanului.

M. RAMURĂ

S.O.S. : VIN... POLIȚISTI!

Hotărît lucru, *panică* a devenit un termen prea liniștit dacă e vorba să fie astfel definită starea actuală de spirit a lumii interlope din Brazilia. Fapt este însă că s-a ajuns pînă acolo încît cei certaiți cu legea să ceară protecția... autorităților. E cazul, de pildă, unui «cabo» al traficantilor de stupefiante — cunoscut sub porecla «Miroca» — care a implorat pe președintele parlamentului din statul Sao Paulo să-i garanteze viața. E cazul, de asemeni, al unui anume «Saponga», pe numele adevărat Carlos Eduardo da Silva — considerat răspunzător de uciderea unui polițist

— și care, devenit peste noapte cuvios, s-a refugiat la episcopul de Sorocaba, lucru care pînă la urmă nu l-a scăpat de 20 de gloanțe. Etc., etc. Iar poliția chiliană a fost avertizată să-și supravegheze frontiera cu Brazilia, fiind amenințată de o adevărată invazie de borfași, gangsteri, contrabandiști brazilieni.

Dar cine-i urmărește atît de necruțător? Lîngă majoritatea celor aproximativ 300 de cadavre de-ale acestora, cîte au fost înregistrate pînă-n prezent, a fost găsit un cartonaș cu un cap de mort stilizat și două inițiale: E.M. Semn că pe acolo a trecut «Esquadra da Morte». Acest escadron al morții — prin același «public relation office» al său de la care «cu o voce metalică și îngrijită» (Jornal do Brasil) sînt anunțate poliția și presa de fiecare «execuție» — și-a explicat și motivele activității sale: legile țării fiind prea blînde (neexistînd pedeapsa cu moartea), judecătoria prea «îngăduitoră», paznicii închisorilor, corupți, acest comando al morții și-a asumat misiunea de a pune în practică o «justiție sumară». Iar în ce-i privește pe înfăptuitorii acesteia, ar fi vorba de... păzitori ai ordinii publice care, în timpul liber, acționează pe cont propriu potrivit unei «liste negre» stabilite de ei — afirmă presa braziliană. Dar nu numai presa. Doi traficantii de stupefiante, Roberto Teixeira și Odilon Queiros, au predat justiției o listă cu 9 nume de membri ai «comando-ului morții» — toți funcționari ai Departamentului de stat pentru cercetarea crimelor (DEIC), între care însuși șeful poliției, Sergio Fleuri. De asemeni borfașul Mario dos Santos a denunțat patru membri ai aceluiași serviciu, care, după ce l-au torturat, l-au dus cu un automobil într-o pădure și i-au poruncit să fugă, cei patru trăgînd după el; prăbușit la pămînt cu 5 gloanțe în el, dos Santos a scăpat totuși cu viață. Deocamdată. Pentru că «activitatea» justițiaro-executivă a poliștilor brazilieni ce fac parte din «Esquadra da Morte» nu pare stînjinită de nimic. Este adevărat, procurorul general al statului Sao Paulo — unde pînă-n prezent «escadronul» a făcut 43 victime — a acuzat pe guverna-

torul statului și pe secretarul departamentului securității publice de acoperire a acestei activități criminale. Dar, în poi acestui fapt — scrie «Jornal de Brasil» — toate elementele duc la concluzia că va exista o presiune justițiară asu «răzbnătorilor» din cadrul poliției. Dacă «public relation office»-ul comandului morții din Sao Paulo și-a putut permite să anunțe că 1969 va fi «un an de activitate intensă» — observă revista vest-germană «Der Spiegel» — aceasta este și consecință a instaurării regimului militar în Brazilia, care a smuls efectiv puterea din mina justiției, a eliminat controlul exercitat de parlament și a transformat țara într-un stat polițist.

I. CIOAR

Una din victimele «escadronului morții».

CRONICA DE TREI SECADE

BINEFACERILE IRONILOR

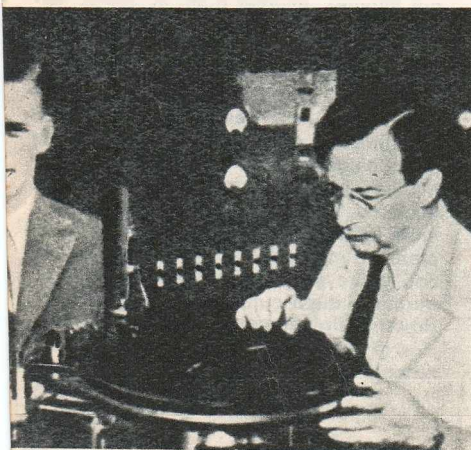
În anumite puncte ale globului se mai găsesc cîte două-trei țări care, neatente la pacea generală a lumii, se mai urăsc de moarte și nu vor cu nici un chip să se așeze la masa tratativelor, așa cum o fac toți cei care se respectă. Le despart nimicuri — cîte un deșert, cîte un canal, cîte o pădure, cîte un plop sau cîte o furnică. Să nu le numim, să le zicem ca-ntr-un film formidabil cu frații Marx, văzut recent la cinematoc: Fridonia și Silvania. (Filmul e din '33, putem spune sus și tare să sîntem atemporal.) Din cînd în cînd și anume: cînd nu schimbă focuri de mortiere și tun, cele două țări schimbă ironii grele în apărarea pozițiilor diplomatice. Silvania zice: «Cel mai bun ministru de externe al nostru este chiar generalul armatelor din Fridonia. Agresivitatea lui...» Fridonia replică: «Cel mai bun general al nostru este chiar președintele Silvaniei. Intransigența lui...» Mă întreb dacă din acest schimb de vorbe usturătoare nu s-ar putea ajunge la tratative. În primul rînd — oricît de neplăcute sînt ironiile la casa omului, ele sînt oricum mai fertile decît bombardamentele. În al doilea rînd, dacă ironiile vor continua pe linia asta, s-ar putea ca în muniția de argumente sarcastice, diplomații și militarii să se epuizeze și să se facă apel la alte categorii: bucătari, cofetari, bibliotecari, chelneri, frizeri, poate chiar poeți și comici din filmele celor două țări, ca să nu spun celibatarii sau pediatri. Silvania va spune: «Cel mai bun soldat al nostru este marele comic al Fridoniei. Umorul său...» Fridonia va replica: «In politica noastră externă ne bizuim pe burlacii din Silvania. Mizantropia lor...» Silvania va bubui: «Nimic nu ne îndeamnă mai-abitir să stăm cu ochii în patru ca mamele Fridoniei. Bunătatea

lor...» De pe celălalt mal se va mitralia: «Bunicii din Silvania, tocmai ei, ne mobilizează cel mai bine. Duișia lor...» Cînd în extinderea «tirului» ironic se va ajunge aici, la mame și bunici, cred că se va crea o asemenea încurcătură în argumentație, va avea loc un șoc atît de mare între vorbe și tunuri, încît sper din toată inima că, în sfîrșit, se va stabili o bază trainică și serioasă de discuție.

BOCETUL ȘI JAFUL

Un colocviu internațional ținut la Milano a stabilit acest adevăr foarte flatant pentru sexul slab — femeia ucide, fură și escrochează în mult mai mică măsură decît bărbatul. Să lăsăm deoparte citrele, statisticile și, mai ales opiniile subiective cu care fiecare se simte împărat. Să venim la cauze: femeile — zice colocviul — n-au timp cît bărbații pentru delicențe, fiindcă-și pierd multe ore din viață cu menajul și copiii, n-au energia virilă pentru jaf fiindcă și-o pierd pe a lor născînd în durere etc., etc. Cea mai interesantă cauză însă este următoarea: agresivitatea naturală a omului se descarcă abundent la femei prin lacrimi, plîns, bocet, crize de nervi și «scene», adică exact prin ceea ce în cazul bărbaților e considerat — după cum se știe — la fel de josnic ca un furt. Cum o să plîngă un bărbac? Cum o să bocească un mascul? Mai bine moartea. Și nefîcînd una, facem alta. Dacă am plînge mai mult — sugerează colocviul — am fura mai pușin. Dacă am geme fără rușine, cînd sîntem învinși, și n-am mai face pe demnii, dacă nu ne-am ține tare ca fierul cînd ne încearcă un dulce dor — n-am mai intra în cremenal. Oare? Fie. Neputînd să facem gospodărie, să naștem și să ne descărcăm energia pe căi feminine, cred că mulți bărbați s-ar simți ispitiți să contribuie la scăderea delicenței mondiale, hotărînd să plîngă și să bocească precum muierile. Dar nici dac-o să-mi tăiați capul, n-o să vă spun ce o să se întîmple atunci în lume.

Radu COSAȘU

To Flacara
Best Wishes!
Cliff Richard

Cliff Richard adresează cititorilor revistei noastre cele mai bune urări.

Fotografie de S. STEINER

